

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EL SANATLARI EĞİTİMİ NAKIŞ ANA SANAT DALI

**ANKARA İLİ GÜDÜL YÖRESİ GELENEKSEL
TÜRK İŞLEMELERİ'NDE RENK, DESEN, KOMPOZİSYON
ÖZELLİKLERİ VE ÖĞRETİM ANALİZİ
YÖNÜNDEN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Yasemin SERÇE

Tez Danışmanı
Prof. Fatma ÖZCAN (TUĞTAŞ)

ANKARA 2006

GAZİ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yasemin SERÇE' ye ait Ankara ili Gündül Yöresi Geleneksel Türk İşlemeleri'nde Renk, Desen, Kompozisyon Özellikleri ve Öğretim Analizi Yönünden İncelenmesi adlı çalışma jürimiz tarafından El Sanatları Eğitimi Nakış Ana Sanat Dalında Master Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Zehide İmer Z. İmer

Üye : Prof. Fatma Özcan F. Özcan

Üye : Yrd. Doc. Gönül Yılmazkurt G. Yılmazkurt

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, GÜDÜL ilçesinde bulunan Hesap işi, Türk işi ve Suzeni işlemlerin; boyutları, kullanılan gereçleri, teknikleri, renkleri, konuları ve kompozisyon özelliklerini saptamak ve bunların düzenli bir şekilde belgelendirilmesi, desenlerin çizilmesi ve desen katalogunun oluşturulmasıdır.

Araştırmanın örneklemini; GÜDÜL ilçe merkezinde yaşayan insanlardan elde edilen ürün örnekleri oluşturmuştur.

Geliştirilen bilgi formuna göre Hesap işi, Türk işi ve Suzeni'nin özellikleri tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre; GÜDÜL ilçesinde bulunan Hesap işi, Suzeni ve Türk işlerinin Türk İşleme Sanatı'na ait, renk, desen, teknik, kullanılan araç gereç ve kompozisyon özellikleri belirlenmiştir.

İncelenen Hesap işi, Türk işi ve Suzeni örneklerinin genelinin dikdörtgen şeklinde olduğu, bunların uçkur, peşkir, örtü, az sayıda kare olanlarının da çevre olarak adlandırıldığı saptanmıştır. Zemininde kullanılan kumaş cinsleri; pamuklu ve ipekli dokumalar olarak tespit edilmiştir. İşlemede kullanılan iplik cinsleri; ipek ipliği ve metal menşeele iplikler olduğu, işlemlerde kullanılan tekniklerin ise düz pesent, verev pesent, tahrirli pesent, atlamalı pesent, muşabak, mürver, balıksırtı, düz sarma, verev sarma, ciğerdeldi, hasırığne, civankaşı, türk ajuru, gözeme, düz hesap iğnesi, verev hesap iğnesi, susma, suzeni, tel kırma, basit ajur, tohum işi, hesap işi antıkası olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bu örneklerin kenar temizleme teknikleri, çırpma dikişi, zürafa, hazır harç dikerek, elde ve makinede baskı dikişi, tığ oyası, saçak, kumaş ipi çekme ve antika yapma gibi çeşitleri olduğu tespit edilmiştir.

İncelenen örneklerde kullanılan renkler; ana ve ara renkler, nötr renkler ve kahverengi olarak ele alınmıştır.

İncelenen örneklerde tespit edilen konular şunlardır; Bitkisel, Geometrik, Nesneli, Figürlü ve Yazılı bezemelerdir.

İncelenen Hesap işi, Türk işi, Suzeni örneklerde; düzgün tekrarlama, bağlantılı tekrarlama, düz simetrik, ters simetrik, diyagonal ve merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kuralları tespit edilmiştir.

İncelenen örneklerin çoğunun lekeli ve yıpranmış olduğu, bir kısmının ilk hali gibi bugüne geldiği çok azının da farklı şekilde kullanıma sunulduğu saptanmıştır.

SUMMARY

The aim of this study is to determine the sizes, equipments, techniques, colours, and topics used and the peculiarities of composition of the preces of embroidery which found in Gdl; and to have them well-documented and to draw the patterns and to produce a design catalogue.

Models used in this study are obtained from the people living in the local of the Gdl.

The peculiarities of the embroidery has been determined according to the observation form prepared.

The colour, design techniques and equipment used and the composition peculiarities of Turkish Embroidery Style used in the works of Gdl have been determined according to data collected in this study.

It was founded that many models which were examined were rectangular in shape. These are called “ukur - pekir - rt”. The rare ones which are square in shape are called “evre”. It has been decided that the types of background material are cotton and silk weavings. It has also been observed that the types of thread used in the embroidery are silk thread and metal material stripes. Moreover, the techniques used are double darning straight style, double darning diagonal style, openwork, murver, fishbone, satin stitch, eyelet holes, basket filling stitch, byzantine stitch, running stitch, holbein stitch straight style, holbein stitch diagonal style, knotted stitch. For the formation of the edges, the following techniques have been used Çırpma needling, giraffe style, ready-made needling attachment, press sewing by machine or hand, attaching needle lace, tassel attachment, making fringes by pulling the thread ends, hemstitch techniques.

The colours of the model examined are main colours, formed colours, neutral colours and brown.

The patterns used in the models studied have been observed as follows: plant figures, geometrical ones, those with certain figures, and figured ones.

In the models studied, different composition techniques such as skipped repetitions, connected repetitions, symmetrical repetitions have been found. Most of the models studied were found to have been defective and stained, some were in their original forms, and few were found to have been used for various purposes.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ.....	v
ÇİZİMLER LİSTESİ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ÖNSÖZ.....	x

BÖLÜM I

1. GİRİŞ.....	1
---------------	---

BÖLÜM II

2. ARAŞTIRMA ÖZETLERİ.....	3
----------------------------	---

BÖLÜM III

3. MATERYAL METOD.....	5
3.1. Materyal.....	5
3.2. Metot.....	5

BÖLÜM IV

4. TANIMLAR.....	7
5. GÜDÜL İLÇESİ HAKKINDA GENEL BİLGİ.....	10
5.1. GÜDÜL'ün Tarihi Konumu.....	10
5.2. Coğrafi Konumu.....	10
5.3. Gezilecek Yerleri.....	11
5.4. Bağlı Belediyeleri.....	11
5.5. Köyleri.....	11

5.6. Güdül Haritası.....	12
6. İŞLEME SANATI VE TÜRK İŞLEME SANATININ TARİHİ GELİŞİMİ.....	13
6.1. İşlemenin Tanımı ve Sınıflandırılması.....	13
6.1.1. İşlemenin Tanımı.....	13
6.1.2. İşlemenin Sınıflandırılması.....	13
6.2. Türk İşleme Sanatının Tarihi Gelişimi.....	14
6.2.1. Hun'lar da İşleme Sanatı.....	15
6.2.2. Göktürklerde İşleme Sanatı.....	16
6.2.3. Uygurlarda İşleme Sanatı.....	17
6.2.4. Anadolu Selçuklularında İşleme Sanatı.....	18
6.2.5. Beylikler Devrinde İşleme Sanatı.....	19
6.2.6. Osmanlılarda İşleme Sanatı.....	20
6.2.7. Cumhuriyet Devrinde İşleme Sanatı.....	24
7. TÜRK İŞİ, HESAP İŞİ VE SUZENİ.....	27
7.1. Türk İşi Hakkında Genel Bilgi.....	27
7.1.1. Türk İşi İğne Teknikleri.....	27
7.2. Hesap işi Hakkında Genel Bilgi.....	28
7.2.1. Hesap işi İğne Teknikleri.....	28
7.3. Suzeni Hakkında Genel Bilgi.....	29
7.3.1. Suzeni Yapım Teknikleri.....	30
8. GÜDÜL İLÇESİNDE BULUNAN HESAP İŞİ, TÜRK İŞİ, SUZENİ ÜRÜN ÖRNEKLERİ.....	31
9. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA.....	182

BÖLÜM V

10. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	198
10.1. Sonuç.....	198
10.2. Öneriler.....	199
KAYNAKÇA.....	201
EKLER.....	205
Ek:1 Bilgi Formu.....	206

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf No: 1 Peşkir.....	32
Fotoğraf No: 2 Peşkir.....	35
Fotoğraf No: 3 Peşkir.....	38
Fotoğraf No: 4 Peşkir.....	41
Fotoğraf No: 5 Peşkir.....	44
Fotoğraf No: 6 Peşkir.....	47
Fotoğraf No: 7 Çevre.....	50
Fotoğraf No: 8 Çevre	53
Fotoğraf No: 9 Örtü.....	56
Fotoğraf No: 10 Peşkir.....	59
Fotoğraf No: 11 Çevre.....	62
Fotoğraf No: 12 Peşkir.....	65
Fotoğraf No: 13 Uçkur.....	68
Fotoğraf No: 14 Peşkir.....	71
Fotoğraf No: 15 Peşkir.....	74
Fotoğraf No: 16 Peşkir.....	77
Fotoğraf No: 17 Peşkir.....	80
Fotoğraf No: 18 Örtü.....	83
Fotoğraf No: 19 Peşkir.....	86
Fotoğraf No: 20 Peşkir.....	89
Fotoğraf No: 21 Peşkir.....	92
Fotoğraf No: 22 Peşkir.....	95
Fotoğraf No: 23 Peşkir.....	98
Fotoğraf No: 24 Çevre.....	101
Fotoğraf No: 25 Çevre.....	104
Fotoğraf No: 26 Çevre.....	107
Fotoğraf No: 27 Çevre.....	110
Fotoğraf No: 28 Peşkir.....	113
Fotoğraf No: 29 Peşkir.....	116
Fotoğraf No: 30 Peşkir.....	119

Fotoğraf No: 31 Çevre.....	122
Fotoğraf No: 32 Peşkir.....	125
Fotoğraf No: 33 Uçkur.....	128
Fotoğraf No: 34 Peşkir.....	131
Fotoğraf No: 35 Çevre.....	134
Fotoğraf No: 36 Çevre.....	137
Fotoğraf No: 37 Peşkir.....	140
Fotoğraf No: 38 Peşkir.....	143
Fotoğraf No: 39 Çevre.....	146
Fotoğraf No: 40 Çevre.....	149
Fotoğraf No: 41 Peşkir.....	152
Fotoğraf No: 42 Peşkir.....	155
Fotoğraf No: 43 Peşkir.....	158
Fotoğraf No: 44 Peşkir.....	161
Fotoğraf No: 45 Peşkir.....	164
Fotoğraf No: 46 Peşkir.....	167
Fotoğraf No: 47 Çevre.....	170
Fotoğraf No: 48 Peşkir.....	173
Fotoğraf No: 49 Peşkir.....	176
Fotoğraf No: 50 Peşkir.....	179

ÇİZİMLER LİSTESİ

Çizim No 1 Peşkir.....	34
Çizim No 2 Peşkir.....	37
Çizim No 3 Peşkir.....	40
Çizim No 4 Peşkir.....	43
Çizim No 5 Peşkir.....	46
Çizim No 6 Peşkir.....	49
Çizim No 7 Çevre.....	52
Çizim No 8 Çevre.....	55
Çizim No 9 Örtü.....	58
Çizim No 10 Peşkir.....	61
Çizim No 11 Çevre.....	64
Çizim No 12 Peşkir.....	67
Çizim No 13 Uçkur.....	70
Çizim No 14 Peşkir.....	73
Çizim No 15 Peşkir.....	76
Çizim No 16 Peşkir.....	79
Çizim No 17 Peşkir.....	82
Çizim No 18 Örtü.....	85
Çizim No 19 Peşkir.....	88
Çizim No 20 Peşkir.....	91
Çizim No 21 Peşkir.....	94
Çizim No 22 Peşkir.....	97
Çizim No 23 Peşkir.....	100
Çizim No 24 Çevre.....	103
Çizim No 25 Çevre.....	106
Çizim No 26 Çevre.....	109
Çizim No 27 Çevre.....	112
Çizim No 28 Peşkir.....	115
Çizim No 29 Peşkir.....	118
Çizim No 30 Peşkir.....	121

Çizim No 31 Çevre.....	124
Çizim No 32 Peşkir.....	127
Çizim No 33 Uçkur.....	130
Çizim No 34 Peşkir.....	133
Çizim No 35 Çevre.....	136
Çizim No 36 Çevre.....	139
Çizim No 37 Peşkir.....	142
Çizim No 38 Peşkir.....	145
Çizim No 39 Çevre.....	148
Çizim No 40 Çevre.....	151
Çizim No 41 Peşkir.....	154
Çizim No 42 Peşkir.....	157
Çizim No 43 Peşkir.....	160
Çizim No 44 Peşkir.....	163
Çizim No 45 Peşkir.....	166
Çizim No 46 Peşkir.....	169
Çizim No 47 Çevre.....	172
Çizim No 48 Peşkir.....	175
Çizim No 49 Peşkir.....	178
Çizim No 50 Peşkir.....	181

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 İncelenen Ürünlerin Örnek Türü Dağılımları.....	183
Tablo 2 İncelenen Ürünlerin Bugünkü Durumlarının Dağılımları.....	184
Tablo 3 İncelenen Ürünlerin Zemininde, İşlemesinde ve Kenarında Kullanılan Gereçlerin Dağılımları.....	185
Tablo 4 İncelenen Ürünlerin İşlemesinde Kullanılan Tekniklerin Dağılımları.....	186
Tablo 5 İncelenen Ürünlerin Kenarında Kullanılan Tekniklerin Dağılımları.....	188
Tablo 6 İncelenen Ürünlerin Zemininde Kullanılan Renklerin Dağılımları.....	189
Tablo 7 İncelenen Ürünlerin İşlemesinde Kullanılan Renklerin Dağılımları.....	190
Tablo 8 İncelenen Ürünlerin Kenarında Kullanılan Renklerin Dağılımları.....	192
Tablo 9 İncelenen Ürünlerde Kullanılan Konulardan Bitkisel Bezemenin Dağılımı.....	193
Tablo 10 İncelenen Ürünlerde Kullanılan Konulardan Geometrik Bezemenin Dağılımı.....	194
Tablo 11 İncelenen Ürünlerde Kullanılan Konulardan Nesneli Bezemenin Dağılımı.....	195
Tablo 12 İncelenen Ürünlerde Kullanılan Konulardan Yazılı ve Figürlü Bezemenin Dağılımı.....	196
Tablo 13 İncelenen Ürünlerin Motiflerinde Kullanılan Kompozisyon Düzenlemelerinin Dağılımları.....	197

ÖNSÖZ

El sanatları insan oğlunun asırlar boyu yaşamını sürdürürken temel ihtiyaçlarını ve estetik anlayışını tatmin etmek için kültürü, dini inançları, sosyal hayatı, estetik değerlerinden etkilenerken ve çeşitli evrelerden geçerek günümüze kadar varlığını sürdürmüş bir sanat dalıdır.

İnsanoğlu ilk olarak örtünme içgüdüsünden giyiminde, varlığını sürdürebilmek için kullandığı eşyalardan, içinde yaşadığı çadırından ve üstünde oturduğu minderine kadar estetik değerlerini yansıtmış ve gelecek kuşaklara, içinde bulunduğu dönemin kültürünü, sosyal ve ekonomik hayatını aktarmayı başarmıştır.

Kültürümüzün önemli bir parçası olan el sanatlarını, içinde bulunduğumuz dönemin ve bize kalan kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılması için üstümüze düşen görevi yerine getirmeliyiz. Bundan yola çıkarak daha önce irdelenmeyen Gündül yöresi geleneksel işlemleri ve özellikleri araştırmaya konu alınmıştır.

Bu araştırmada, Gündül yöresinden elde edilen Türk işi, hesap işi ve suzeni ürünlerin fotoğrafları çekilmiş ve incelenen ürünlerin desenleri çizimlerle belgelendirilmiştir. Ürünlerin boyutları, bugünkü durumları, kullanılan gereçler, kullanılan teknikler, renk, konu ve kompozisyon gibi özellikleri geliştiren bilgi formlarına doldurularak tanıtılması sağlanmıştır. Belirlenen bu özelliklerin, yüzde ve dağılımları tablolar halinde gösterilerek sonuca varılmıştır. İncelenen ürünlerde kullanılan iğne tekniklerinin fotoğraflarla işlem basamakları verilmiştir.

Araştırmanın planlanıp yürütülmesinde maddi manevi desteğini esirgmeden beni yönlendiren tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Fatma ÖZCAN' a, yörede araştırmalarımnda ve ürünleri bir araya getirmede destek olan Kadriye KOÇ' a, teşekkür ederim.

Araştırmanın son şeklini almasında bana yardımcı olan öğretmenim Sayın Ramazan YARAMIŞ' a, arkadaşlarım Emine ACAR, ve Gül ÜNLÜ' ye, ayrıca maddi ve manevi destek olan aileme ve yeğenim Hamdi KARAASLAN' a teşekkür ederim.

1.GİRİŞ

Sanat günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçasıdır. Sanatçının hünerli elleri tarih boyunca, ürünü güzelleştirerek kalıcı hale getirmiştir.

El Sanatları; İnsanların örtünmek, beslenmek ve çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak üzere basit araç yapımıyla başlayan el sanatları da ha sonraları süslenmek, yaşadıkları mekanları süslemek ve artan ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirilmeye ve türlerinde ise büyük artışlara neden olmuştur.

El sanatları insanoğlunun süslenme iç güdüsünden beslenerek ve gelişerek günümüze ulaşmıştır.

İnsanlardaki beğenilme içgüdüğü, süsü ve süslenmeyi sevdirmiştir, bunun içinde daima yenilik peşinde koşmuştur. Giydiği ve kullandığı eşyaları bezemek ve süslemek amacından da işleme doğmuştur.

Nakış, iğne ile resim yapma sanatıdır. Yüzyıllardır duygulu ve algılı kadınlar, ressamın boyası yerine renk renk iplikler kullanarak ve iğneyi uygun bir kumaşa batırıp çıkararak sanat eserleri yarattılar. Biz nakış yoluyla yapılan bu eserlere genellikle "İşleme" diyoruz, Elde. gergefte, kasnakta yapılan bu el sanatının tarihi çok eski çağlara uzanır. En eski devirleri açıklayan arkeoloji kazılarında işleme sanatının en önemli aracı olan iğneler bulunmuştur. Kutsal kitaplarda, nakıştan söz eden satırlar vardır. Ünlü Yunan şairi Homeros. Odisseus adlı kitabında Helene ve Kirke'nin işlemelerini anlatır. Babil yazmalarında işleme aracı olarak iğnenin adı geçer (Anonim 1993.s7).

Hunlar'ın M.Ö.I-II.Yüzyılla ait işlemleri, Pazırık, Noin-Ula kazılarında ortaya çıkmıştır. Bu eserler Leningrat-Hermitaj müzesindedir. Bu işlemlerde altın süslemeli gömlek, kırmızı, yeşil elbiseler, eyer örtüleri ve perdeler vardır. Perdede kordon tutturma ve zincir işi uygulandığı görülmektedir.

Yerleşik düzene geçen Uygurlardan günümüze uzanan etnografya eserlerinden anlaşıldığına göre, sanat bir çok dallara ayrılmış ve işlemlerle, soyluların elbiseleri zenginleştirilmiştir. Hunların ve Uygurların uyguladıkları teknik genelde, parçaların tutturulması olan, aplike'ye dayanmaktadır. Renkli İpliklerle yapılan aplikeler, yama işi ipek ve den üzerine uygulanmıştır (Özcan 1994.s4).

Bu araştırmada amacımız, bu güne kadar bilimsel olarak ele alınmamış konulardan olan Ankara ili Güdül ilçesi Geleneksel Türk işlemlerinden alınan özgün

örneklerin renk. desen. kompozisyon özelliklerini araştırmak ve Öğretim analizi yönünden incelemek. Geleneksel kültürümüzdeki yeri ve önemini saptamak, elde edilen sonuçlardan el sanatları ve ilgili alanlarda çağdaş eğilime hizmet vermek ve yeni uygulama alanlarında, özellikle yeni öğretim programlarında “içerik” belirleme imkanı sağlamaktır.

Araştırmanın metin kısmı on başlık altında toplanmıştır. Bu başlıklar sıra ile şu konuları ele almıştır.

İlk olarak Girişte konuya ait genel bir bakış açısı verilmiş, araştırmanın amacı ve önemi belirlenmiştir.

İkinci bölümde Araştırma Özetleri adı altında, araştırmanın temelini oluşturan kaynaklar ve konu ile ilgili ulaşılabilen araştırmaların özetleri sunulmuştur.

Üçüncü bölümde Materyal ve Metot da araştırmada kullanılan materyalin nasıl elde edildiği ve metot da ise bu materyalden nasıl bilgi edinildiği; araştırmada hangi yolların izlendiği verilmiştir.

Dördüncü bölüm Tanımlar başlığı adı altında araştırma sırasında karşılaşılan bilinmeyen kelimelerin anlamları verilmiştir.

Beşinci bölümde araştırmanın yapıldığı bölge hakkında kısaca bilgi verilmiş, tarihi. coğrafyası, sosyal ve kültürel yapısı ele alınmıştır.

Altıncı bölümde İşlemenin tanımı ve sınıflandırılması yapılmış. Türk işleme sanatının Hun, Göktürk, Anadolu Selçuklu, Beylikler, Osmanlı ve cumhuriyet Dönemi ve bu dönemlerdeki tarihi gelişmesi ele alınmıştır.

Yedinci bölümde Hesap İşi ve Türk İşi ve Suzeni iğne teknikleri ve genel bilgi verilmiş ve akabinde, sekizinci bölümde Güdül yöresine ait 50 adet Hesap işi, Türk işi ve Suzeni ürünün bilgi formları doldurulmuş, fotoğrafları ve ürüne ait desenler yerleştirilmiştir.

Dokuzuncu bölümde, araştırmada tespit edilen Hesap işi, Türk İşi ve Suzeni ürün örneklerinin gözlenebilir tablolara dökümleri yapılmış ve elde edilen araştırma bulguları tartışmaya sunulmuştur.

Onuncu bölümde, sonuç ve öneriler başlığı adı altında konu ile ilgili genel sonuçlar açıklanmış, elde edilen sonuçlar doğrultusunda gerekli öneriler sunulmuştur.

Kaynakçada araştırma sırasında faydalanılan kaynaklar sunulmuştur. Eklerde ise gözlem formu örneği verilmiştir. Araştırmanın özeti yapılmıştır.

2. ARAŞTIRMA ÖZETLERİ

Araştırma kapsamındaki konuların açıklanmasında yararlanılan literatür araştırmaları ve yararlanılan araştırmalar yayın tarihi sırasına göre özetlenmeye çalışılmıştır.

SÜRÜR (1976), “Türk İşleme Sanatı” isimli eserinde; işlemenin tanımı, uygulandığı alanlar, teknikler, kullanılan araç ve gereçler, motifler, kompozisyon özelliklerini incelemiştir.

BARIŞTA (1984), “Cumhuriyet Dönemi Türk Halk İşlemeciliği Desen ve Terminolojisi Örnekler” isimli eserinde; Cumhuriyet Dönemi halk işlemeciliğinde kullanılan türler, araçlar, gereçler, uygulanan teknik, seçilen konu, biçimlendirme, kompozisyonlar hakkında bilgi verilmiştir.

SAİN (1987), “Hesap İşi El İşlemeleri” isimli eserinde; işlemenin tanımı, Türk toplumundaki yeri ve önemi, uygulandığı alanlar, Hesap işi iğne teknikleri ve kenar temizleme teknikleri hakkında bilgi verilmiştir.

GÜLDOĞAN (1989), “Beypazarı İlçe Merkezinde Yapılan Tel kırma İşi” isimli yüksek lisans tezinde; anket yolu ile yörede yapılan Bartın Tel Kırma işinin tarihi gelişimi, desen, motif, teknik gibi özelliklerini incelemiştir.

ARLI (1990), “Köy El Sanatları” isimli eserinde; El sanatlarının tanımı kapsamı, kaybolma ve gerileme nedenleri, kullanılan hammaddelere göre sınıflandırılması, bugünkü durumu, önemi ve geliştirilmesi için önerilerde bulunmuştur.

ÖZCAN (TUĞTAŞ) (1994), “Türk Nakışları Öğretim Yaprakları” isimli eserinde; Türk İşi, Hesap İşi, Maraş İşi, İğne Oyaları ve Bartın Tel Kırma işlemlerinin yapım tekniklerini açıklayıcı bir şekilde anlatmıştır.

ÖZCAN (TUĞTAŞ) (1999), “Isparta ve Yöresinde Geleneksel İşlemeler” isimli eserinde Isparta yöresinde yapıla gelen işlemeler ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

ÖZCAN (TUĞTAŞ) (2000), “Halk Sanatımız İşlemeler” isimli yazısında halk sanatımız hakkında bilgi verilmiştir.

ÖZCAN (TUĞTAŞ) (2001), “Geleneksel İşlemelerimizden Türk İşi” isimli makalesinde; Türk işi hakkında bilgi vermiştir.

ÖZCAN (TUĞTAŞ) (2003), “Dokumaların Geleneksel işlemelerimizle Bütünleşmesi” isimli makalesinde dokumaların geleneksel işlerimizdeki yeri hakkında açıklayıcı bilgiler verilmiştir.

BARIŞTA (1995), “Türk İşleme Sanatı Tarihi” isimli eserinde; işlemenin tanımı, sınıflandırılması ve yüzyıllara göre tarihçesini incelemiştir.

KÖKLÜ (1995), “Ankara İli Beypazarı İlçesindeki El İşlemeli Türk İşi Çevreler” isimli yüksek lisans tezinde; yöreye ait çevrelerin, boyut, onarım durumu, kullanılan gereçler, teknik, renk, konu, kompozisyon özelliklerini incelemiş ve elde edilen sonuçlardan el sanatları eğitiminde yararlanılmasını sağlamıştır.

ÇELEBİLİK (1996), “Konya İli Antikacılarında Bulunan Hesap İşi Ürünleri ve Özellikleri” isimli yüksek lisans tezinde; Konya ili antikacılarında bulunan Hesap İşi ürün örneklerinin boyut, bugünkü durumu, kullanılan gereçler, uygulanan teknikler, renk, konu, kompozisyon özelliklerini incelemiş ve elde edilen sonuçlardan el sanatları eğitiminde yararlanılmasını sağlamıştır.

DÖKER (ÖZDEMİR) (1996), “Bolu İli Mengen İlçesi Çevre İşlemeleri” isimli yüksek lisans tezinde; yörede bulunan Hesap İşi çevre işlemlerinin, bugünkü durumu, kullanılan gereçler, uygulanan teknikler, renk, konu, kompozisyon özelliklerini incelemiş, yöreye özgü kumaş birleştirme tekniği açıklanmış ve elde edilen sonuçlardan el sanatları eğitiminde yararlanılmasını sağlamıştır.

3. YÖNTEM

3.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; güdül ilçe merkezi oluşturmuştur.

Araştırmanın örneklemini oluşturan güdül ilçesinde yapılan gözlem ve incelemeler sonucu elde edilen çok sayıda yöresel özellik gösteren Hesap işi, suzeni, Türk işi ürün örneklerinden benzer özellik gösterenler ayrılarak farklı özelliklere sahip 50 adet ürün örnekleri ve bu ürünlerin sahiplerinden elde edilen bilgilerle oluşturulan bilgi formları doldurulmuştur. Ayrıca araştırmada Ankara ili kütüphanelerinden literatür taraması sonucu elde edilen bilgiler yer almaktadır.

3.2. Verilerin Toplanması ve Çözümü

Araştırma ile ilgili veriler, kütüphanelerde yapılan literatür taraması ve yöre halkından elde edilen ürünler ile ürün sahibi bireylerden sağlanan bilgilerden oluşmuştur.

Ankara ili Güdül ilçe merkezinde halkın elinde bulunan, genellikle sandıklarda saklanan ürünler incelenerek geleneksel özellik gösterenler örneklem yöntemiyle seçilmiştir.

Araştırma kapsamına giren ürünler incelenerek geleneksel özellik gösterenler örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Araştırma kapsamına giren ürünler ile ilgili bilgiler, ürün sahipleri ile karşılıklı görüşme tekniği uygulanarak temin edilmiş ve bilgi formlarına kaydedilmiştir. Ürünlerin tarihlendirilmesi ve kullanılan gereçler, ürün sahiplerinden elde edilen bilgiler esas alınarak yapılmıştır. Ürünlerde kullanılan renklerin tespiti ise iplik kataloglarından karşılaştırma yöntemi ile elde edilmiştir. Her ürüne ait bir genel, bir detay fotoğraf bilgi formunda sunulmuştur. Ürünlere ait desenler çizilerek, bilgi formlarının ardından verilmiştir.

Güdül yöresinde bulunan Hesap işi, Suzeni ve Türk işi ürün örneklerinin gözlenebilir tüm özellikleri, bilgi formlarından faydalanılarak tablolara dökülmüştür. İncelenen ürünlerin; teknikleri, örnek türleri ve dağılımları (Tablo 1), ürünlerin bugünkü durumları (Tablo 2), ürünlerin zemininde, işleminde ve kenarında kullanılan gereçlerin dağılımları (Tablo 3), zemininde, işleminde ve kenarında kullanılan teknikler ve dağılımları (Tablo 4,5), işleminde, zemininde ve kenarında kullanılan renkler ve dağılımları (Tablo 6,7,8), kullanılan konular ve dağılımları (Tablo 9,10,11,12), motiflerde kullanılan kompozisyon düzenlemesi ve dağılımları

(Tablo 13), ile ilgili verilerin tablolara dökümü ile yapılmıştır.

Elde edilen veriler sonucu oluşturan tablolardan gerekli görülenlerde yüzde ve ortalama hesaplanarak araştırma bulgularına ulaşılmıştır.

Bilgi formu hesaplamaları; $\% = (f \times 100) / n$ formülüne göre hesaplanmıştır.

4. TANIMLAR LİSTESİ

Balıksırtı: Hesap işi iğnelerinden biridir. Daha çok Hesap işinde örtülerin kenar süslemelerinde, Türk işinde ise çiçeklerin sapında kullanılan bir tekniktir (Öğüt 1971:151).

Bezeme: Sanat eserlerinin yüzeyini desen ve motiflerle süsleme (Önder 1995:27).

Bohça: Kare şeklinde olup, içine eşya sarmaya yarayan ve işleme örnekleri ve işleme örnekleri arasında en çok karşımıza çıkan kullanım eşyasıdır. Kullanım amaçlarına göre farklı boyutta olabilirler. Bohçaların kompozisyonları, XVI. ve XIX. Yüzyılda yapılmış olanlarda, bütün yüzeyi kaplayan ve bazen aynı motifin tekrarı ile desenlenen kenar bordürlerinin içinde yer almış ve bütün yüzeye yerleştirilmiş motifler şeklindedir. Ayrıca köşelerden çıkıp ortalara doğru uzanan dal ve çiçek motiflerinin de kullanıldığı görülmüştür.

Bohçalar genellikle beyaz keten kumaş üzerine Türk işi tekniği ile, atlas veya kadife kumaş üzerine ise sarma tekniği ile işlenmiştir.

XVII. ve XIX. Yüzyılda “kasnak işi” bohçaların tercihi ile “dival işi” işlemler daha çok bohçalarda uygulanmıştır (Salman 1992s.50-51).

Bohça: Boğmak kelimesinden türemiştir. İçine koyulacak eşyaya göre isimler alır. Ölçüler de ona göre yapılır. Kare şeklindedir. İpekli, pamuklu, keten kumaşlar kullanılır. Genellikle köşeler işlenir (Özcan 2000s.24).

Çevre: Kare biçiminde köşeleri sırma nakışlarla süslü mendil. Çevreler boyuna bağladığı gibi belde kuşağa da asılır, başa bağlanan çevrelerde görülmektedir. Çevreler gelin odalarının en göz alıcı malzemeleri olarak dikkat çeker (Önder 1995:41).

Çevre: Kare şeklinde pamuklu dokumalara uygulanan, kumaşın enine bağlı olarak 70-80 cm arasında değişen ölçülerde yapılır. Kullanım alanı çok geniştir. Giyim-kuşam, ev süsleme, çarşı alışverişinde ve hediye etmede çok yaygın olarak kullanılır (Özcan 2000s.24).

Havlu: Kurulanmak amacıyla kullanılan, havlı veya havsız teknikte dokunmuş parçalardır. Kullanım yerlerine göre ölçüleri değişen havlular, el havlusu, yüz havlusu, ayak havlusu, silecek, hamam havlusu gibi sınıflandırılabilir. Havluların her iki dar kenarı da işlemelidir. Renkli ipek ve sırma işi ile işlenenler olduğu gibi,

tamamen sırma işlemeli olanlarda vardır. Manzara desenleri, kıvrım dallar, bazen de düz küçük çiçek dalları işlenmiştir. Sarma, pesent, muşabak ve mürver iğne teknikleri çok kullanılmıştır. (Salman 1992s.52).

Hayat Ağacı: Ölümsüzlüğün simgesi olarak Türk süsleme sanatında doğal veya stilize edilmiş motif (Önder 1995:80).

Kavuk Örtüsü: Kare şeklindeki bu örtüler, kavukların kavuklukta durduğu zaman üzerinin örtülmesinde kullanılır. XVI.-XVII. Yüzyıllarda çok kullanılmıştır. Örtünün kenarlarında ince bir bordür vardır, içinde görülen işleme tüm yüzeyde yer alırken ortada motiflerden oluşan daire göze çarpar. Buda kavuk örtüsünün simgesidir (Salman 1992s.51).

Kurgan: Orta Asya mezar yapısı, kütüklerden ahşap yığma tekniğiyle yapılmış bir mezar odasını gizleyen bir toprak yığınının oluşur (Sözen,Tanyeli,1986:142).

Kuşak: Renkli veya beyaz keten iplikle dokunan, iki ucu işlemeli, çok uzun parçalar halinde olan kumaşlardır; en güzel örneklerini XVI. yüzyılda vermiştir. En çok kullanılan motifler ise, stilize çiçek ve bitkilerdir.

Ayrıca geometrik desenler de kullanılmıştır. Bu kuşaklar, süs amacıyla kullanıldığından çok ağır ve gösterişli işlemler yapılmıştır. İnce hesap işleri ve sarma teknikleri ile işlenmiş, malzeme olarak da ipek ve altın sim kullanılmıştır. (Salman 1992s.51-52).

Mahrma (Makrama): Eskiden Türkiye’de yer sofrasında yemek yiyenlerin dizlerine serdikleri ince bezden işlemeli örtü (Sözen 1986:152).

Makrama: Peçete olarak yapılan dikdörtgen örtülerdir. Keten ve pamuklu kumaşlar kullanılır. Her iki ucu işlenir. Yemek yenirken sini etrafını çevreleyen kişilerin önünü örter (Özcan 2000s.24).

Peşkir: Eni yarım metreye yakın, boyu ise 70-80 cm. kadardır. Bazen de bir yer sofrasının çevresini kaplayacak uzunlukta, yaklaşık 200-250 cm. kadardır. İki dar kenarı kumaşın kendisinden püsküllü, aynı zamanda işlemelidir. Bu işlemler, genellikle renkli ipek-sırma karışık ipliklerle Çin iğnesi, Hesap işi, Pesent gibi işleme teknikleri ile işlenirler.

Peşkirin dokumadan motifli olanları, yani işlemesiz olanları da vardır. Bunlara “tatar havlusu” denir. Türk havluları olarak bilinen peşkirler, genellikle seçkin konukların yemekten sonra silinmeleri için kullanıldığı gibi, kuşak, mendil ve

başörtüsü olarak da kullanılmıştır (Salman 1992s.52).

Peşkir: Dokuma olarak makramadan daha kolaydır. Renk, teknik ve kompozisyon bakımından makrama ile aynıdır. Keten ve pamuklu kumaşlardan yapılır ve her iki ucu işlenir (Özcan 2000s.24).

Sırma: Haddeden geçirilerek iplik gibi ince hale getirilmiş (sıyrılmış) altın veya gümüş tel (Öğüt 1971:155).

Uçkur: Şalvar veya iç donunu kalça hizasında vücuda sıkı sıkıya bağlamada kullanılan ve bu giyeceklerin beline geçirilen dar, işlemeli kumaşa “uçkur” denir. Erkeklerin bellerine uçları gözükecek şekilde bağladıkları bir kullanım eşyasıdır. Uçkurlar, genellikle 25-35 cm. eninde ve 190-200 cm. uzunluğunda olurlar. Ancak en ve boy özellikleri her yüzyılda değişiktir. İşlendikleri kumaşlar ise, genellikle ince veya kalın ketendir. Uçkurların iki dar kenarı, daha çok hesap işi tekniği ile işlenmiştir (Salman 1992s.51).

Yağlık: Çevre veya mendilin biraz büyüğüne yağlık denilmektedir. Eskiden erkekler bunları kuşaklarına sokarak aşağı sarkıtırlardı. Köylerde halen kullanılmaktadır. Anadolu’da bazı aşiret kadınları, başlarına koydukları fesin üzerine örtmüş oldukları örtüye de “yağlık” adını vermişlerdir. Yağlıklarda genellikle geometrik şekiller ve stilize çiçek motifleri işlenmişti (Salman 1992s.54).

5. GÜDÜL HAKKINDA GENEL BİLGİLER

5.1 GÜDÜL'ÜN Tarihi Konumu

Güdül'ün tarihi Milattan 3000-3500 yıl öncesine dayanmaktadır.

İlçenin yakınından geçen Kirmir Çayı kenarında bulunan büyük mağaralardan, buralarda Hititlerin yaşadıkları anlaşılmaktadır. Kirmir çayı kenarı ve çevresi Hititlerden sonra, M.Ö. 8.asra kadar Frigler'in idaresinde kaldığı, Frigler'den sonra da merkezi İzmit olan Bitinya Krallığı toprakları içine girdiği bilinmektedir.

Kirmir Çayı kenarındaki İn-önü olarak adlandırılan mağaralarda Hristiyanlığın belirgin işaretlerine rastlanmaktadır. Bu mağaralarda bulunan sıvaların üzerindeki haçlı işaretlerinden Hristiyanlığı gizlice yaymaya çalışan Romalıların yerleşim alanı olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Romalılardan sonra da bu bölgenin Bizans yönetimine geçtiği, Güdül ve etrafındaki bağlardan, köylerden çıkan arkeolojik buluntulardan anlaşılmaktadır.

1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra, Anadolu'nun Türkleşmesi döneminde Güdül ve çevresi de Anadolu Selçuklu'larının idaresine girmiştir.

Anadolu Selçuklu hükümdarlarından I.Mesut'un eniştesi ve Ankara Emiri (Valisi) Şahab ül devle Güdül Bey tarafından şimdiki yerinde kurulan Güdül kesin olmakla birlikte aşağı yukarı 850 yıldır Türk yurtdur.

Uruş'lu ozan Sefai 1977 yılında Ankara SEĞMEN dergisinde bu kuruluş hikayesini anlatırken ; o tarihlerde bölgeye üç Türk beyinin geldiğini,bunlardan Uluç Beyin bugünkü URUŞ 'u, Peçenek Beyin,bugünkü PEÇENEK'i ve Güdül Bey'in de GÜDÜL'ü kurmuş olduğunu yazmaktadır (www.geocities.com/gudulbey/tarih.html)

5.1 Coğrafi Konumu

İlçenin yüzölçümü 419 km²'dir. Denizden yüksekliği 720 metredir. Karasal iklim tipi görülmektedir. Kışları soğuk yazları ise sıcak olup az yağış almaktadır. İlçe yıllık olarak 506 mm yağış almaktadır. Yağışlar genellikle ilkbahar ve sonbaharda düşmektedir. En yüksek sıcaklık (+30,+35) derece, en düşük sıcaklık -10,-20) dereceleri arasındadır.

Arazi yapısı oldukça dağlık olan İlçede, az miktarda tarıma elverişli toprağa can veren ve Sakarya Nehri'nin bir kolu olan Kirmir Çayı, Suvari Çayı ve İlhan Çayı geçmektedir.

Ankara'ya 90 km olan Güdül'n komşuları 32 km Ayaş, 33 km Beypazarı, 60 km Çamlıdere, 60 km Kızılcahamam ve 93 km Kıbrısık'tır (www.gudul.gov.tr.)

5.3. Gezilecek Yerleri

İlçenin kuzeyinde ve Sorgun Köyü yöresinde bulunan orman alanı ile bu alan ierisinde yer alan gölet doğal zenginliklerdendir. Kirmir ayı Vadisinde kayalarla oyulmuş mağaraları aęa Kasabasında bulunan Roma Tümülüsü Kavaközü köyünde bulunan Samutbalı Türbesi ve Tekke Mevkiindeki Kasım Baba Türbesi ilçenin kültürel zenginlikleri arasındadır. Merkezdeki 20 adet leblebi imalathanesinden Türkiye'nin her yerine leblebi gönderilmektedir (www.gudul.gov.tr.)

5.4 Bağlı Belediyeleri

aęa, Sorgun, Yeřilöz (www.gudul.gov.tr.)

5.5 Köyleri

Adalıkuzu, Afşar, Akbař, Akakese, Boyalı, ukurren, Garipe, Gzelky, Hacılar, Kadıobası, Kamanlar, Karacaören, Kavaközü, Kayı, Kırıkkavak, Meyvabk, zaltı, zky, Salihler, Sapanlı, Tahtacırencik, Tařren, Yelli (www.gudul.gov.tr.)

6. İŞLEME SANATI VE TÜRK İŞLEME SANATININ TARİHİ GELİŞİMİ

6.1. İşlemenin Tanımı ve Sınıflandırılması

6.1.1. İşlemenin Tanımı

İnsanoğlu gittiği ve egemenlik kurduğu her yere en basitten en karmaşığa ve gösterişlisine kadar el sanatlarını ve bu sanatlara ilişkin kültürünü de birlikte taşımıştır (Diyarbakirli 1993,s.2).

İşleme sanatıda diğer El sanatları gibi, insanların günlük ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile giyecekleri ve kullandıkları eşyaları bezemek arzusu ile doğmuştur (Akbi1 1970,s.25).

İşleme sanatında uygulandığı eşyaya nitelik, zenginlik, özgünlük, değer artırıcılık gibi unsurlar kazandıran bir sanat dalıdır (Uyar 1993,s.33).

İşleme sanatı, insanların iki parçayı birbirine ekleme düz bir dikişi bile dekoratif anlamda kullanma amacıyla gelişmiştir (Akbi1 1970,s.25).

İşlemenin ne zaman, nerede, nasıl ortaya çıktığını söylemek mümkün değildir. Ancak Anadolu’da yapılan kazılarda bulunan iğneler, neolitik çağdan beri Anadolu’da iğne ile yapılan işlerin varlığını ortaya koymaktadır (Barışta 1984,s.21).

Yüzyıllardan beri uygulanan işleme sanatı; duygu, düşünce inanç sistemleri gibi kaynaklarla beslenerek örf, adet, gelenek, görenek ve moda gibi kaynaklarla beslenerek gelişmiştir. İşlemeler kişinin yaratıcı gücünü, dehasını, el maharetini ortaya koyan canlı belgelerdir (Barışta 1984,s.9).

İşleme pamuk yada ipekten yapılmış, beyaz, renkli, kalın ve ince kumaşlar bazende keçe ve deri üzerine ipek, yün, keten, pamuk, metal v.b. gibi iplikler kullanılarak elde veya tığla düz ve kabarık değişik iğne teknikleri yardımıyla yapılan süslemelere denilmektedir (Sain 1987,s.5).

İşleme, kasnak veya gergefle gerilmiş değişik kumaşlar üzerine elde veya makinede tığ ve iğne gibi araçlarla değişik iplikler kullanılarak çeşitli tekniklerin uygulanması sonucu ortaya çıkan hayatımızın değişik alanlarında kullanılan süslemelerdir.

6.1.2. İşlemenin Sınıflandırılması

İşlemeler üç ana grupta incelenebilir.

Kullanılan araçlara göre;

- El İşlemeleri

- Makine İşlemeleri (Sain 1987,s.5).

Türk işlemelerinde teknikler dokumanın atkı ve çözgü iplikleri üzerinde oluşan iğnelerin uygulama biçimlerine göre beş grupta toplanabilir;

- Dokumanın iplikleri üzerinde yürütülen iğneler
- Dokumanın iplikleri kapatılarak yapılan iğneler
- Dokumanın iplikleri kesilerek yapılan iğneler
- Dokumanın iplikleri çekilerek yapılan iğneler
- Dokumanın veya dokumların iplikleri bağlanarak yapılan iğneler (Barışta,1995,s.1).

El işlemelerinde tekniklerin görünüm ve yapımına göre;

- Dokumanın tersinde ve yüzünde aynı olan işlemeler
- Dokumanın tersinde ve yüzünde ayrı olan çift yüzlü işlemeler (Akbiil 1970,s.25).

6.2. Türk İşleme Sanatının Tarihi Gelişimi

Sanat; düşüncelerin, duyguların, amaçların yada olayların, beceri ve yaratıcılık kullanılarak anlatılması veya başkalarına aktarılmasına yönelik yaratıcı bir etkinliktir.

Sanat; insanoğlunun güzele ve güzelliklere olan ilgisinden ortaya çıkmış ve insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. İnsanlığın bugüne kadar geçirmiş olduğu evreleri öğrenmede önemli bir yere sahip olan sanat; belirli bir çerçevedeki, belirli bir çağdaki, belirli bir topluluğun kendine has biçim ile anlatma tarzı, o topluluğun kendini temsil etme değeri olarak da tanımlanabilir (Aytaç 1981,s.2).

Sanat; şuur altında yatan değerlerin yaratıcısı değil, uyandırıcısı ve coşturucusudur. Sanat eserleri ahlak, zaman ve mekan ile değişen değer hükümlerini de kapsayan kültür unsurudur. Bir sanat eseri estetik değeri yanında onu meydana getiren insanların içinde yaşadığı ulusun zekasını, felsefesini, ruh ve isteklerini yansıtan bir eserdir. Estetik belirleyicilik, önsözlük, zeka, açıklık, canlılık, yaratıcılık, birlik, bütünlük, insanlık gibi kişilik duygularını en iyi ve güçlü biçimde üstünde taşıyan türk santı bütün Dünya sanatlarının önünde gelir (Baltacıoğlu 1971,s.35-36).

Medeniyetin başlangıcı olarak kabul edilen Mısır, Mezopotamya ve Anadolu'da yaşayan uygarlıklardan kalan kalıntılarda ki giyim eşyalarında ki süslemeler

veişleme özellikleri dikkati çekicidir (Şentürk 1995,s.24).

Hun İşleme Sanatı

Çok zengin ürünlerden oluşan Anadolu öncesi Türk işleme sanatının ilk örnekleri M.Ö. 3. Yüzyılda kurulan Hun'lara aittir. M.S. 3. yüzyıla kadar süren ve Altay bölgesi, kem vadisi ve selenge ırmağı çevresinde yapılan kazılar sonucu çıkarılmış ürünler arasında işlemelerle bezenmiş giysi ve örtüler bulunmaktadır (Barışta 1984,s.5).

Hun'lar, göçebe hayatı sürdürdüklerinden, bu zor yaşam tarzı içinde askerlik kabiliyetleri, sorumluluk bilinci, fiziki ve ahlaki değerleri kuvvet kazanmıştır. Asya'nın geniş bozkırlarında " atlı kültür ", geleneği yüzyıllar boyunca muhafaza edilmiştir. Hun'ların yerleşik oldukları bölgelerde de evcil hayvanlar arasında atın ön planda olduğu dikkat çekmektedir. Bunun nedeni Hunlarda at yetiştirmenin büyük bir zorunluluk olduğu, göçebe hayatı yaşadıkları dönemlerde atın;etinden, sütünden, derisinden ve gücünden yararlanarak, kendilerini istedikleri yere ulaştıran bir vasıta olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır (Diyarbakırlı 1972:40-41).

Türk işlemlerinde, yaşam biçimi olan göçebe hayatın özellikleri tarihi kalınlardan da anlaşılmaktadır (Ögel 1985:49).

Göçebe hayatın şartları icabı atlarıyla akınlar yapan, her an savaşma durumunda olan Hunlar, eşyalarına hayvan motifleri işlemeye önem vermişlerdir. Bazen stilize ederek, bazen de gerçekçi bir görünüşle aynı motifleri işlemişlerdir (Sürür 1976:11).

Pazırık, Noin-Ula kurganlarından çıkan ve Hun'ların sanatını yansıtan bir çok eser bugün Moskova ve Petersburg (Leningard) müzelerinde sergilenmektedir (Sürür 1976:11).

Bu kurganların içine dolan kar suyunun hemen donması ve yüzyıllar boyunca erimeden kalması ile; halıların, keçelerin, kumaşların, işlemlerin, ağaç eserlerin ve hatta cesetler bozulmadan muhafaza olmuştur (Sürür 1976:11). Arkeoloğlar tarafından yapılan çalışmalar sonucu gün ışığına çıkarılan bu eserler üç grup altında toplanan 220'ye yakın Hun kurganlarında, süslü keçe, yaygılar, eşyalar, süsler, koşum takımları, eğerler, eğer altı örtüler bulunmuştur (Diyarbakırlı 1972:75).

Pazırık kurganlarından çıkarılan eğerler ve eğer örtülerinin üstünde ince deriden kesilerek yapılmış ve hayvanları boğuşırken gösteren süslemeeler vardır. O devirlere ait bulunan ürünlerde aplike işleme tekniğinin geliştirildiği, bu alanda kolaylıklar

sağlayan yararlı buluşlar yapıldığını gösteren eserlere rastlanmıştır. Aplikasyon tekniğinde süslemeler yapılırken ya da bir düzeni iki kez göstermek istendiğinde, deriyi ikiye katlayıp katlanan deri üzerinden figürleri bir kerede keserlerdi. Bu ttip örneeklere birincci pazırık kurganlarından çıkarılan eğer üstünde rastlanmıştır. Çeşitli yaygı ve örtüler üzerine aplikasyonlar bazen yapıştırılır, bazen de kırıışli veya renkli yün tire ile dikilirdi (Sürür 1976:11).

Pazırık ve Noin-Ula kurganlarından çıkan örneklerde aplike ve kordon tutturma iğnelerinin yanı sıra, Noin-Ula 6. kurganında bulunan duvar perdesinde zincir işinin de kullanıldığı görölmektedir (Barışta 1995:6).

Geometrik bezemelerin yanı sıra stilize edilmiş bitki bezemelerinin de konu olarak seçildiği işlemelerde, geyik, aslan, yılan balığı, kaplımbağa gibi hayvanlarla birlikte düş ürünü sembolik nitelikli yaratıklarında bezemelerde kullanıldığı dikkat çekmektedir (Barışta 1995:6)

22. kurgandan çıkarılan Hun Süvari portrelerine konu alan yün ile yapılmış örneklerde bulunmuştur. Bu portreler Göktürk'ler ve Uygurlar'da görölen portre sanatının öncüsü olarak görölebilir (Aslanapa 1993:16).

Bütün bu örneklerde doğaya karşı bir tavır görölmekte, ışıık gölge oyunlarına özen gösterilmeyerek sert kontrastların kullanıldığı görölmektedir (Barışta 1995:8)

6.2.2. Göktürk'lerde Dönemi İşlem Sanatı

552 tarihinde Bumin Kağan ilk defa "Türk,, adının bulunduğu Göktürk devletini kurdu. 552 ve 745 tarihleri arasında hüküm süren Göktürk'ler de Türk sanatının gelişerek süregeldiği bilinmektedir (Türkler ve Türkiye 1991:8).

Hun'lardan ssonra Orhun kitabeleri ve dikili taşlarıyla ünlü Göktürk'lerin, tekstil ve metal gibi sanaat dallarında da güzel örnekler verdikleri Çin ve Bizans kaynaklarında var olan bu bilgiler yapılan kazılarla da tamamlanmaktadır (Barışta 1995:1).

518 yılında Çinli Ssong Yun Eflatit (Akhunlular) hükümdarlarının işlemeli ipekli elbiselerle büyük keçeden yapılmış çadırlarda oturduğundan söz etmektedir (Barışta 1995:9).

568 yılında Kuça çevresine gönderilen Bizans elçisi Zemarhos seyahatnamesinde büyük hakanın ipek işlemeler ve kakım kürkleriyle süslü çadırda oturduğuna değinmektedir (Barışta 1995:9).

Buda rahibi Huda-Tsang 630 yılında ışık gölü çevresinde Hakan'ın sırmalarla süslü büyük bir çadırda oturduğunu ve subayların işlemeli, ipekten elbiseler giydiğini belirtmektedir (Barışta 1995:9).

Öte yandan yapılan kazılarda Katanda kurganında bulunan ipekli ve kürklü elbiseler, elbiselerinin dikiş yerlerinde kaytanlarla yapılan kapatmalar, Kültiğin'in barkı ve çevresinde bulunan süs plakaları bu dönemde kordon tutturma ve metal plaka aplikenin uygulandığını ortaya koymaktadır. Göktürk kemerlerinde metal plaka applike çok yaygındır (Barışta 1995:9).

Kuray-Tuyahtı kurganlarında bulunan (7. - 8. yüzyıl) delikli 12 tane altın plaka dikilmiş kemer ve bitkisel bezeme ile süslenmiş almişbeş plaka ile orhun harfleri ile bezenmiş toka bu görüşü desteklemektedir. Aynı mezarlarda ele geçirilen ipek ve yün kumaş parçaları arasında erkek iskeleti üzerinde bulunan üst kattaa kırmızı, ipek, ortada yeşilimsi ipek ve iç elbisesinde görülen altın sarısı ipek; giysilerin ipek gereçleri yanı sıra renkleri konusunda bilgi vermektedir (Barışta 1995:9).

6.2.3. Uygur'larda İşleme Sanatı

Uygur devleti 745 yılında Kutlug Bilge Kağan tarafından kurularak 1368'e kadar hüküm sürmüştür (Aslanapa 1993:11).

Uygurlar döneminden kalan Murtuk ve Bezeklikteki mabet duvar resimleri arasında 8 Nr. 1. mabette görülen örnekler üzerinde yer alan figürlerin giysileri hem türklerin giyinişlerinin oldukça değiştiğini göstermekte hem de İslam dininin kabulünden önceki giyim ve giyimi bezeyen işlemler konusunda bilgi vermektedir. Şal yakası, ön ortası, ile tiraz bordürleri işlemlerle bezenmiş ve eteğinin ucu ince bir suyla çevrilmiş elbiseler giydirilmiş figürler bu dönemde de işlemenin varlığına işaret etmektedir. Bitkisel ve geometrik bezemelerle işlenmiş elbiselerde sarma iğnesinin uygulandığı belirgindir (Barışta 1995:9-10).

Uygur döneminden kalan kumaş parçalarında, işlemlerin daha çok pamuklu kumaşlar üzerine applike tarzında yapıldığı anlaşılmaktadır. Budizim etkisinin yoğun bir şekilde hissedildiği ve osmanlı devrine kadar süre gelen (çintemani) motifi saltanat simgesi olarak kullanılmıştır (Berker 1981,s.4).

Eski çağlardan beri Türk topluluklarının özelliği olan, biçimleri soyutlama, stilize etme eğilimi, islamiyet'in kabulünden sonrada; tabiat ölçülerine, temel çizgilerine sadık kalarak, atırların atılmasıyla oluşturulan motifleri kullandığı fark

edilmektedir. Sonsuzluk ve birlik düşüncesinin yorumlandığı geometrik desenlerin yanı sıra,“ kıvrım dal“ üslubunun geliştiği, hayvan figürlerinin iyice stilize edilerek kullanıldığı, bitkisel öğelerden oluşan“hatai“ sembolik motiflerinin kullanıldığı anlaşılmaktadır (Berker 1980:4).

6.2.4.Anadolu Selçuklularında İşleme Sanatı

Selçuklu ve Beylikler döneminde alt işleme parçaları gün ışığına çıkmamasına karşın 1072 yılında yayınlanan bütün Türk boylarının kullandığı kelimelerden oluşan "Divan -ı Lügat-it Türk" bu konuda kapsamlı bilgiler vermektedir(Barıştan 1995:11).

Kaşkarlı Mahmut "Divan -ı Lügat-it Türk" isimli kitabında; pamuk sümeyi karşısında "piştik", pamuklu karşılığında "kepezlik" iki cins iplikten dokunan erişi yün, orgacı pamuk olan dokuma için "yatuk", keçe karşılığı "kıdhiz", kaşgarda çıkan bir tür keçe karşılığında "kimeske", ipek karşılığı "barçın", yün karşılığı "karış" kelimelerini kullanması bu dönemlerde pamuklu, keçe, yün ve ipeğin varlığını göstermektedir.(Şentürk 1995:s.24).

Eski Türkler'de, "ibrişim" içinde çikin ya da çekin kelimelerini kullanmışlardır. Bu sözler XI. yüz yıl Türkleri'nde "ipek kumaşı altın sarılı ibrişimle, yani kilaptan ile dikmek manasında da söylenmekteydi. (Ögel 1991, s.346-347).

İşlemelerde kullanılan araç ve gereç olarak iğne karşılığı "yiğne", yüksük karşılığı "yüksek", iğne için iplik büktürme karşılığı "katturdu" kelimeleri kullanılmıştır. Dikiş ve işleme tekniklerinde yama için "yamağ", teğel için "sırışlı", bezin ikiye katlanarak arasına pamuk koyup dikmek için "küpik", ikileme ve çifte dikiş için "kubidi", seyrek dikmek için "kadıldı", iplik iğneye sapladığı için "sapıldı", altın tellerle ipek üzerine süslemeler yapmak için "çikredi", boncuklama için "boncukladı" gibi fiiller kullanılmıştır (Barıştan 1995:11).

Selçuklular döneminde tamamen yerleşik düzene geçen Türk'ler yerleştikleri topraklara sanat özelliklerini getirmişlerdir, ipekçilik Selçuklular döneminde sanayi haline gelmiştir. "Diba -i Selçuklu" adıyla anılan ipekli kumaşlar kalite ve güzelliği ile yabancıların ilgisini çekmiştir (Sürür 1976:13).

Selçuklu çadırlarında olağan üstü bir dokuma ve süsleme sanatı dışında işleme sanatının da varlığı anlaşılmaktadır. Çadırlar üzerine Selçuklular'a özgü olan kıvrak dallar arasına simetrik olarak yerleştirilmiş hayvan figürleri yapıştırıldığı yada renkli ipliklerle işlendiği

görülmektedir (Sürür 1976 s.5).

Selçuklular döneminde Muhammed Oğlu Hoylu Nakkaş albümünde "Gülşah ve Varka" hikayesine benzeyen minyatürlerde, çadır ve elbiselerin işlemelerle bezendiği görülmektedir (Barışta 1985:12).

6.2.5. Beylikler Devrinde İşleme Sanatı

Anadolu Selçukluları gücünü yitirmiş ve Keykubat'ın ölümünden sonra 1307'de ona bağlı eyaletler beyliklere bölünmüştür. Türk sanat tarihinde 1308'de başlayarak Fatih'in İstanbul'u 1453'te fethetmesi ile sona eren bu döneme Beylikler dönemi denilmektedir (Barışta 1998:26).

Haçlı seferleri, Moğol istilas ve iç savaşların sebep olduğu zararların yanı sıra yapılan araştırmaların azlığı bu dönemden kalan işleme parçasının bulunmayışına rağmen, Timur'un envanterleri, Bizans ve İbni Batuta gibi Arap kaynakları Anadolu'daki yaşayış biçimi, kültür düzeyi, örf ve adetlerle ilgili bilgiler vermekte ve işlemenin varlığını ortaya koymaktadır (Barışta 1998:26).

Marko Polo, İbni Batuta gibi gezginlerin anılarında ve Aşık Paşaoğlu tarihi gibi yazılı kaynaklarda mevcuttur. Marko Polo anılarında çarşı kuruluşlarından övgüyle bahsederek, özellikle kırmızı "erimson" ipekli dokumalar gördüğünü, İbni Batuta; Konya'da her sanatın ustalarının bir yerde toplanmış olduğundan, Erzincan'da şehrin adı ile bilinen kumaşlardan, Ladik'te altınla işlemeli pamuklu elbiselerden bahsetmektedir. Selçuk Beyinin kendisinin sırma işlemeli bir elbise hediye ettiğini, bunun üzerinde metal plaka ve aplike iğne tekniklerinin bulunduğunu belirtmektedir (Barışta 1995:13).

Kalan parçaların azlığına rağmen bu döneme ait özellik gösteren parçalardan Asyalı - Türk özelliklerinin Anadolu, Hristiyan, ve İslam Kültürünün etkisiyle değişmeye başladığını ve Osmanlı sanatına geçiş olan bu dönemin Türk'lerin geleneksel özelliklerini devam ettirerek yeni formlar içinde sunulan eserlerin varlığı açısından önemlidir (Barışta 1998:26).

Bu dönemde yapılan işlemelerde seçilen konular arasında; şakayık, zambak, krizantem, kıvrık dal ve yaprak gibi somut konular ve geometrik birimler ve bitkisel zemin üzerine oturturulmuş soyut konular dikkat çeker (Barışta 1998:26).

Erken dönem kadifeleri kullanılarak yaptırılan Bursa Yeşil Türbe kapı ve pencere kanatlarını anımsatan bezemelerle işli perde geometrik, yazılı bezemeler ve

rumilerle donatılarak Maraş işi tekniğiyle işlendiği. Bunun yanında Beylikler dönemine ait mezar taşlarında işleme yapan kadın figürlerinin bulunuşu bu dönemde işlemenin yapıldığını kanıtlamaktadır (Barışta 1995:14).

6.2.6. Osmanlı'larda İşleme Sanatı

Osmanlılar devrinde tüm el sanatlarının yüksek bir sanat seviyesinde ortaya konulduğu görülür. Türk işlemelerinde (elimize alabileceğimiz) en erken devir 16. yüzyılı görmekteyiz. (Berker 1981. s.6).

Anadolu Selçuklu imparatorluğu döneminden beri, hükümdar saraylarında yer alan "saray nakış hanesi" Osmanlı imparatorluğu dönemine kadar bir gelenek olarak süregeldiği bilinmektedir. Bursa'dan Edirne'ye nakledilen ilk nakış mektebi, 1953'ten sonra faaliyetlerini İstanbul'da Topkapı Sarayı'nda yürüttükleri anlaşılmaktadır. (Onuk 1990 s. 56).

Büyük çoğunluğu nakkaşlardan oluşan "Ehl-i Hiref" teşkilatında; zerduşlar, ciltciler, hattatlar, ressam, kuyumcular, sarraflar, maden ve ahşap sanatçıları, şapkacılar, terziler, çadırcılar deri işleri, çizmeciler, dokumacılar ve işlemeciler gibi daha bir çok bölüm bulunmakta idi. (Onuk 1994 s. 120).

Osmanlı kültürünün bir parçası olan el sanatları, Sultanlarca çıktıkları her sefere de yanlarında bilim ve sanat adamları olarak gitmeleri .buralardan da bilim ve sanatçıları İstanbul'a getirmişleri sonucu imparatorluk el sanatları açısından zengin bir merkez olmuştur (Barışta 1998:50).

Osmanlı döneminde yapılan işlemler saray, ev.ve çarşı olmak üzere başlıca üç merkezde yapılmıştır (Barışta 1998 Önsöz).

Motifler XVI. Yüzyılda bir çok sanat kollarında olduğu gibi işlemecilikte de en parlak eserlerini vermiştir. Bu devirde kumaş ve işleme motifleri arasında sıkı bir bağ göze çarpar (Gönül 1973:48).

Bu yüzyılın işlemlerinde kullanılan motiflerden bitkiler; gül, nar çiçeği, sümbül, lale, karanfil ve çarkı felektir. Meyveler; mor ve kozalaklıdır. Çeşitli çiçek yaprakları, sembol olarak da üç benek, çin bulutu, çintemani, hatai ve rumidir (Beker 1981, s.6).

XVI. yüzyılda narçiçeği, lale, karanfil, sümbül, gül, nergis, zambak, enginar, enginar yaprağı gibi bitkisel motiflerin yanı sıra, kuş, geyik, kuzu gibi nesneli bezeme, daire, üçgen, dikdörtgen, kare, çokgen gibi geometrik bezemeler kullanılmıştır (Barışta 1998:52).

XVI. yüzyıldan, kalma mendillerde daha çok geometrik bezemeleri kenar bordürü şeklinde uygulandığı görülmektedir.daha sonraki yüzyıllarda ev, türbe, cami, mezar taşı, çadır, gemi.söğüt gibi ağaç ve çiçek gibi motifler kullanılmıştır. Servi, hurma, çınar, söğüt gibi ağaç motifler işlemlerde kullanılmıştır. Meyvelerden; fıstık, armut, üzüm, nar, karpuz, motifleri tercih edilerek uygulanmıştır (Celal 1939:14).

XVI. yüzyılda uygulanan iğne teknikleri, yüzeysel pesent, pesent, hesap iğnesi, slav iğnesi gibi sayılarak yapılan sert, kesik geometrik çizgilere uyum sağlayan iğneler, daha yoğun olarak kullanılmış, yuvarlak hareketli çizgilere elverişli olan sarma iğne tekniği ikinci planda kalmıştır (Barışta 1995:22).

İşlemlerde kullanılan iplikleri renklendirmede, bitkisel boyalardan yararlanılmış ve bu iplikler bugüne kadar parlaklığını muhafaza etmişlerdir. Siyah boyanın içerisindeki çürütücü madde bu ipliklerin eskimesine neden olmuştur (Barışkan 1976:79).

XVI. Yüzyıl işlemlerinde renklerin dağılımı açısından iki ana düzen dikkati çekmektedir. Tek renkli (monokrom) yada çok renkli (polikrom) düzenlemeleri görülmektedir. Çok renkli düzenlemelerde renk sayısı beşi aşmamaktadır, tek renkli düzenlemelerin yanında bunlar daha yaygın olarak kullanılmıştır. Bazen işlemlerde örtünün kendi rengi de kullanılmış, motif kenarlarında bordur olarak daha çok siyah ve kahverengi renkleri kullanılmıştır (Barışta 1995:27-28).

XV. ve XVI. yüzyılda seçilen renkler doğaya karşı bir yaklaşım ifadesidir. En çok domates kırmızısı, şarap rengi, mavi, krem, sarı ve yeşil kullanılmıştır. Tonlama yapılmadan sert kontrastlarla değerlendirilen yüzeyle ilgi çeker, renklerin dağılımı açısından tek renkle yapılmış büyük lekeler bu dönem için dikkat çekicidir (Barışta 1998:63).

XVI. yüzyılda lal, gök mavisi, siyah, yağ yeşili, hardal rengi ve beyazında yardımcı renkler olarak kullanıldığı görülmektedir (Barışta 1995:28).

XVII. yüzyılda ince bej keten, yollu keten, ipek keten, ipek atlas, ipek havlı kadife ve yünlük dokumalar kullanılmıştı. Saray kesiminde altın plakalar, zümrüt, yakut gibi değerli süsleyici gereçler ve tok kalın bükülmüş kordonlara rastlanmaktadır. Deri ile yapılan işlemlerin yerine çok ince, kaliteli ince keten

dokumaların yaygın olarak kullanıldığı dikkat çekmektedir (Barışta 1995:37).

Bu dönemde çizgiye daha fazla hareket kazandırmak için yuvarlak hatlara elverişli sarma, Maraş işi (sim sıkma, sim yürütme) iğnelerinin sıkça uygulandığı, Buhara atması, kordon yürütme, yüzeysel pesent, pesent, kum iğnesi, hasır iğne, balıksırtı, civankaşı, kesme ajur, aplike, boncuk işi gibi iğne teknikleri kullanıldığı görülmektedir. Yüzyılın ilk yarısında Buhara atmasını, ikinci yarısında Maraş işi çeşitleri ve balıksırtı civankaşı gibi iğne teknikleri dikkat çekmektedir (Barışta 1995:38).

XVII yüzyılda işlemlerde seçilen bitkisel bezemelerde bahar dalı, çarkıfelek gibi çiçeklerle artış göstererek selvi ağacı, hurma ağacı uygulanmıştır. Bunların yanı sıra, vazö, ibrik, kandil gibi nesneler daha çok kullanılmıştır (Barışta 1995:38).

XVII. yüzyılın birinci yarısında XVII. Yüzyıldaki renklerin seçildiği, uygulamalarda domates kırmızısının mercan rengi ve kahverengiye dönüştüğü, çivit mavisinin ise açık mavi yada yeşil kullanıldığı görülmektedir. Bu yüzyılın ikinci yarısında ise pembe, mavi, sarı, bej, açık kahverengi, fıstık yeşili gibi renkler daha çok kullanılmıştır (Barışta 1998:64).

XVIII. yüzyıldan kalan uçkur, mendil, tıraş önlüğü, kaftan, beşik örtüsü, entari, peşkir, ayna örtüsü, kavuk örtüsü, taban halısı ve çadır gibi parçalar da Doğu ile Batı kültürü arasındaki geçişi sergilemektedir. Bu yüzyılda Avrupa yakasında yaşayan Türk'lerin çevrelerine sağladıkları uyum, giyim, ev eşyası, süs eşyası, bahçe ve ev biçimlerine kadar yaşamlarını etkilemiştir (Barışta 1995:51).

XVIII. yüzyılda yaygınlıkla kullanılan iğneler, pesent, hesap iğnesi, muşabak, sarma, hasır iğne, sap işi, balık sırtı, ilme (tambur işi), çin iğnesi, kordon tutturma, Maraş işi tel kırma, aplike, metal plaka, olarak sıralanabilir. Bu dönemde bir örtüde birden çok iğne sayısının kullanıldığı dikkat çekmektedir, Bu yüzyılın ilk yarısında muşabak, ikinci yarısında çin iğnesi, ilme ve tel kırma iğne tekniklerinin yeni seçimler olduğu dikkat çeker (Barışta 1995:52).

XVIII. yüzyılda boru çiçekleri gibi yeni çiçeklerin yanı sıra sümbül ve bahar dalı ile zenginleştirilmiş gül dallarının beğeni kazandığı görülmektedir. Ağaç çeşitlerinde ise selvi gibi uzun gövdeli ağaçlar yerine yuvarlak gövdeli ağaçlar kullanılmıştır. Nesneler bezemelerde tabak, çadır gibi yeni konular eklenmiştir. Bu

dönemde fiyonklarla bağlanmış çiçek buketleri, tabaktaki meyveler ve ağaçlar arasına serpiştirilmiş çadırlar dikkat çekmektedir (Barışta 1995:53).

Bu yüzyılda motifleri renklendirmede kullanılan renkler; mercan rengi, kiremit rengi, açık pembe, güvez, siklamen, ametist moru, eflatun, mavi, lacivert, cam göbeği mavi, yeşil, sabun yeşili, türbe yeşili, kavuniçi, turuncu, kahverengi ve tabadır (Barışta 1995:57).

XVIII. yüzyılda Avrupa'da Fransız ihtilali çerçevesinde gelişen demokrasiye yönelik görüşler, farklı kültürlerden oluşan imparatorluğu idare etmeyi güçleştirmiştir. Uzun süredir Avrupa'da yaşayan Türk'ler Avrupa kültürünün etkisi altına girmeye başlamış buharlı makinelerin keşfiyle Batıda gelişmeye başlayan endüstri Avrupa etkisini Anadolu'da yaymasını kolaylaştırmıştır. Rusya ile süren savaşlar imparatorluğu zayıflatmış Avrupa'nın teknoloji ve ulaşımında kaydettiği ilerleme bu etkinin boyutlarının gelişmesine olanak vermiştir. Sanatta kısaca batı teknolojisi ve estetiğinin ön plana geçmesi olarak özetlenebilecek bu etkiler sanat tarihimizde "batılılaşma dönemi" olarak adlandırılan bir dönemin başlamasına sebep olmuştur (Barışta 1998:47).

XIX. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu, yüzyılın sonuna doğru artan hızla gerilemeye başlamıştı. Avrupa'da gelişen endüstriye karşılık Türk el sanatları en üst seviyeye ulaşmıştır (Barışta 1998:48).

XIX. yüzyıl işlemlerinde kullanılan kumaşlar arasında mermerşahi, tülbent, pamuklu organze, havlu, keten, yollu pamuk dokuma, çuha gibi dokumalar dikkat çekmektedir. Kıvrık buket görünümü veren kadife ipliklerin yanı sıra pul, boncuk, harç, kordon ve oyalar süslemede gereç olarak kullanılmıştır (Barışta 1995:66).

XX. yüzyılın ilk çeyreğinde XIX. Yüzyılın tür, gereç, teknik, renk, konu ve kompozisyon özelliklerinin kullanıldığı farklı bir gelişme olmadığı, aksine ekonomik bunalım ve savaşlar nedeniyle duraklama dönemine girilmişti (Barışta 1995:88).

Teknik imkanların ilerlemesi el emeğinin değerinin artması, ticari düşüncelerin her alanda öne çıkması, batı da kopan moda fırtınalarının bu konudaki olumsuz etkileri, çağın yarattığı şartların insanları pratik olmaya zorlaması yüzünden işleme sanatında gerileme dönemine girmiş bulunmaktadır (Sürür 1976:6).

Osmanlı imparatorluğu döneminden kalan parçalar doğu ve batı kültürleriyle Anadolu kültürlerinin birleşimin, Türk'lerin büyük katkısıyla oluşmuş bir sanatın özelliklerini yansıtmaktadır. Bu parçalarda geleneklere dayanan, sosyal hayattan beslenen Türk estetiği sergilenmektedir (Barışta 1998:49).

XX. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu çıkan milliyetçilik hareketleri ve I. Dünya savaşından yenik olarak çıkmasının da etkisiyle 1920'de yıkılmış yerine 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur.

6.2.7. Cumhuriyet Devrinde İşleme Sanatı

I. Dünya Savaşı sona ererken Osmanlı imparatorluğu tarihten silinmiş, yerine Türk gururunu her şeyden üstün tutan milli ve çağdaş bir Devlet kurmak üzere istiklal Savaşına girilmiştir. Bu savaşta verilen mücadeleler sonucunda 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulmuş ve ilk Cumhurbaşkanı Atatürk olmuştur.

Cumhuriyetin ilan edilmesinden sonra 25-30 yıl içerisinde Anadolu'da sanayileşmelerin etkileri görülmeye başlamış, bu durum locaların yaşam koşullarının yok olmasına neden olmuştur (Aktan 1989:6).

İşlemelerde keten dokumalar, pamuklu dokumalar, fabrika malı dokumalar, yöresel dokumalar gibi bir çok kumaşlar kullanılmıştır. İplik olarak kök boyalarla hazırlanmış ipliklerin yanı sıra çarşıdan alınan pamuklu ipliklerde işlemelerde kullanılmıştır (Barışta 1984:17).

Cumhuriyet dönemi işlemelerde yazılı bezemelerin çok az kullanıldığı buna nazaran bitkisel bezemelerden; çeşitli çiçek yaprak, ağaç ve meyvelerin kullanıldığı görülmektedir. Cumhuriyet döneminde yeni bir üslup gelişmemiş Batıda ve Osmanlı döneminde yapılmış işlerin kopya edildiği, özgün yapıya sahip olmayan işleme ürünleri bulunmaktadır (Barışta 1984:27).

Bu dönemdeki işlemelerde kompozisyon düzeni; düzgün, atlayarak ve bağlantılı tekrarlarla hazırlanmış ve uygulanmıştır. Kompozisyon düzenlemede işlenecek parçanın kullanım alanı ve biçimi göz önünde bulundurulmuştur. Kompozisyonlarda tek olarak kullanılan motifler serpme şeklinde yerleştirilmiştir (Barışta 1984:31-32).

İşlemelerde renkli ve tek renkli ve çok renkli uygulamalar çokça kullanılmış, çok renkli uygulamalarda bir rengin tonlarıyla oluşturulmuş renk uyumları

görülmektedir. İşlemelerde sıcak-soğuk renk uygulamalarının kullanıldığı görülmektedir (Barışta 1984:29-3).

Geleneksel Türk el sanatlarına yönelik ilk çalışmalar, bir çok örneğin toplanarak bir müze oluşturulması fikriyle başlamış ve 1924 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak bir komisyon kurulmuştur. Komisyonun çalışmaları sonucu Anadolu'dan eserler toplanmış ve bu eserler üzerinde bilimsel incelemeler yapılarak 1925 yılında "Ankara Etnografya Müzesi" kurulmuştur (Öztürk 1994: 24-25).

1934 yılında İstanbul'da düzenlenen Dünya Kadınlar Birliği kongresinde yurt dışından ve yurttan gelen konukları ağırlamak üzere ve Türk kadınının eşsiz zevkini Dünya kadınlarına tanıtmak amacıyla Sayın Ayşe EGE Milli Eğitim Bakanlığı tarafından görevlendirilmiştir. Öğrencilerden eşten, dosttan, aile yadigarı olarak saklanan ürünleri toplayarak bir sergi açmıştır. Bu sergiyi gezen yerli ve yabancı konuklar bu eserlere hayran kalmış ve böylece yeni bir sanat dalının doğmasına ve bu günkü gelişmesinin başlangıcı olmuştur. Bu sayede Beyoğlu Akşam Sanat Okulu'nda, Türk nakış atölyesi kurulmuştur (Övücü 1986 : 8-9).

Günümüze kadar el sanatlarını yaşatan ve yayılmasını sağlayan en önemli kurumlardan birisi, 1934 yılında kurulan üç yıllık Kız Teknik Öğretmen Okulu'dur. Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak açılan Enstitü, Sanat Enstitüleri ve Kız Meslek Liseleri ile Türk el sanatları Cumhuriyetin ilk yıllarından bu güne kadar gelmiştir (Onuk 1990:122).

Günümüze kadar el sanatlarını yaşatan ve yayılmasını sağlayan en önemli kurumlardan birisi, 1934 yılında kurulan üç yıllık Kız Teknik Öğretmen Okulu'dur. Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak açılan Enstitü, Sanat Enstitüleri ve Kız Meslek Liseleri ile Türk el sanatları Cumhuriyetin ilk yıllarından bu güne kadar gelmiştir (Onuk 1990:122).

Günümüzde ise Türk işlemleri, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Kız Meslek Liseleri, Pratik Kız Sanat Okulları, Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüleri, Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğünce, Halk Eğitim Merkezleri, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi El Sanatları Eğitim Bölümü Nakış Öğretmenliği , Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Nakış

Öğretmenliği programları yer almakta ve eğitim öğretim yapılmaktadır. Geleneksel yöntemler de günümüzde bir taraftan devam ettirilmektedir.

7. TÜRK İŞİ, HESAP İŞİ VE SUZENİ

7.1. Türk İşi Hakkında Genel Bilgi

Dokumanın atkı ve çözgü iplikleri sayılarak işlenen bazı hesap işi iğnelerinin; yumuşak, yuvarlak, kıvrımlı çizgilerin oluşturduğu desenler içinde uygulanması ile gerçekleşen işlemeye Türk işi denilmektedir (Alan 1999;29).

Türk işi, pamuklu, ipek gibi kumaşlar üzerine, yuvarlak ve kıvrımlı desenler çizilerek, renkli iplik ve sim kullanarak hesap işi teknikleri ile bezenen bir işleme çeşididir (Alan 1999;29).

Türk işi dokumasının iplikleri sayılabilen yada sayılamayan kumaşlara çizilerek uygulanan bir işlemedir.

İşleme; deseninin içini sayılarak yapılan (muşabak, mürver, hasır iğne, civankaşı, pesent, verev pesent gibi) hesap işi iğnelerinden biri ile doldurularak veya desen çizgilerine uygun yönlendirilmiş sayılmadan yapılan (balıksırtı, verev sarma, düz pesent gibi) iğnelerden biri ile gerçekleştirilir. Sayarak yapılan iğnelerden biri ile desenin içi doldurulacağı zaman, desen çizgisi üzerinden önce gözeme yapılarak desenin şekli belirlenir. Gözeme içinde kalan boşluk, işlemenin tekniğe göre düz iplik yönünde veya diyagonal doğrultuda dokumanın iplikleri sayılarak doldurulur. Gözemedede kullanılan renk, desen içindeki renkten bir iki ton koyu olarak belirlenebilir (Alan 1999;29).

7.1.1. Türk İşi İğne Teknikleri

- a) Susma
- b) Balık sırtı
- c) Düz sarma
- d) Verev sarma
- e) Gözeme
- f) Düz pesent
- g) Verev pesent
- h) Tahrirli pesent
- i) Muşabak
- j) Mürver
- k) Hasır iğne
- l) Civankaşı

- m) Tel kırma
- n) Düz hesap iğnesi
- o) Verev hesap iğnesi (Alan 1999;29)

7.2.Hesap işi Hakkında Genel Bilgi

Türk işlemlerinin nadide bir türüdür. Kasnak veya gergef yardımı ile ipliği sayılabilen kumaşlar üzerine renkli ipliklerle tel sayılarak yapılan ve iki taraflı yani tersi ile yüzü aynı görünüşte olan işleme çeşidine hesap işi denir (Sain 1976:6).

Hesap işi kumaşın ipliği sayılarak yapıldığından sayarak yapılmaya uygun desenler kullanılır, bunu için sayarak desen geçirme tekniği uygulanır (Sain 1987:6).

İşleme için çeşitli kaynaklardan yararlanarak hazırlanan desen önce mili metrik kağıda çizilir. Hesap işi iğne teknikleri birbiriyle bağlantılı olarak işlendiğinden en ufak bir hata desenin bozulmasına neden olabilir, hatanın düzeltilmesi de uzun zaman gerektirir. İplik sayarak desen geçirme tekniğinde hatayı önlemek için, desenin mutlaka mili metrik kağıda çizilmesi gerekir (Özcan 1994:19).

7.2.1. Hesap işi İğne Teknikleri

- a) Antika
 - Düz
 - Gözenmiş
 - Karşılaşmış
- b) Düz Hesap İğnesi
 - Gözenmiş
- c) Verev Hesap iğnesi
 - Karşılaşmış
 - Gözenmiş
- d) Ciğerdeldi
- e) Susma
- f) Sarma
 - Düz
 - Verev
- g) Balıksırtı
- h) Civankaşı

i) Hasır iğne

Üçgen

Dörtgen

Şekilli v.b.

j) Mürver

k) Muşabak

l) Pesent

Düz

Verev

Gölgeli

Dönerek (Sain 1987:6).

7.3. Suzeni Hakkında Genel Bilgi

Suzeni, geleneksel Türk motifleri ve stilize motifler üzerine uygulanan; zincir işi tekniğine dayalı bir nakış türüdür (Baykasoğlu 1994:8).

Suzeni yada kasnak işi adı verilen bu işleme türünün “iğne İsa’nın iğnesi, İsa’nın göğşe yükselirken güneşin halesinden daha yükseğe çıkmaması için göğsünde bulunan iğne” anlamına gelmesi bu iğnenin bazı Müslümanlarca Hristiyanlara verildiğini göstermektedir. Bir açıdan Türkistan’da ilme adı verilen ve yaygın uygulanan bu iğnenin elimize geçen XVIII ve XIX. Yüzyıllardan örnekleri, bu dönemde yoğunlaşan Rus savaşları kanalı ile bu işleme türünün saraya girmiş olabileceğini düşündürmektedir (Baykasoğlu 1994:10).

Suzeni işinde araç olarak tığ kullanılacaksa, düz yüzeyli, sık dokunuşlu kumaşlarda başarı yüksek olduğundan tercih edilmelidir. Keten, saten, ham ipek, kaşe v.b. kumaş türlerinde verim çok yüksektir (Baykasoğlu 1994:10).

Araç olarak tığ kullanılacaksa, ipliği sayılabilen keten, yün tela, kıl tela, terilen v.b. kumaşlar tercih edilmelidir. Ancak; bugün piyasada suzeni’de kullanılacak özel tığ (sapı aynı kalınlıkta başlayıp biten) bulunmadığından verim düşük olmaktadır (Baykasoğlu 1994:10).

Açık renk kumaşlarda çizerek desen geçirme tekniği yöntemi kullanılır. Kumaş koyu renk ise; uygun renkte, (genellikle beyaz) kopya kağıdı ile, delerek veya teyelleyerek desen geçirme yöntemlerinden biri tercih edilir (Baykasoğlu 1994:10).

7.3.1. Suzeni Yapım Teknikleri

- a) İğne ile,
- b) Tığ ile,
- c) Makine ile yapılır (Baykasoğlu 1994:11).

**GÜDÜL İLÇESİNDE BULUNAN HESAP İŞİ, TÜRK İŞİ, SUZENİ ÜRÜN
ÖRNEKLERİ**

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 1
Örnek No	: 1
Tarihi	: 19.y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 43x110cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, Metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz pesent, atlamalı pesent, hasır iğne, türk ajuru, gözeme, verrev tel sarma,
Kenar	: Saçak bırakma

Kullanılan Renkler

Zemin : Bej rengi

İşleme : Sarı metal iplik Mor, yağ yeşili, hardal sarısı , siyah, petrol mavisi, Karanfil yeşili, kiremit kıvrı, Yaprak yeşili, leylak rengi, gül kurusu

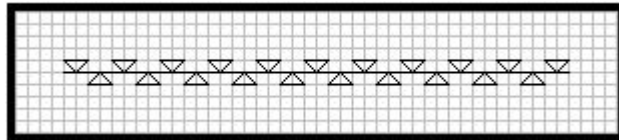
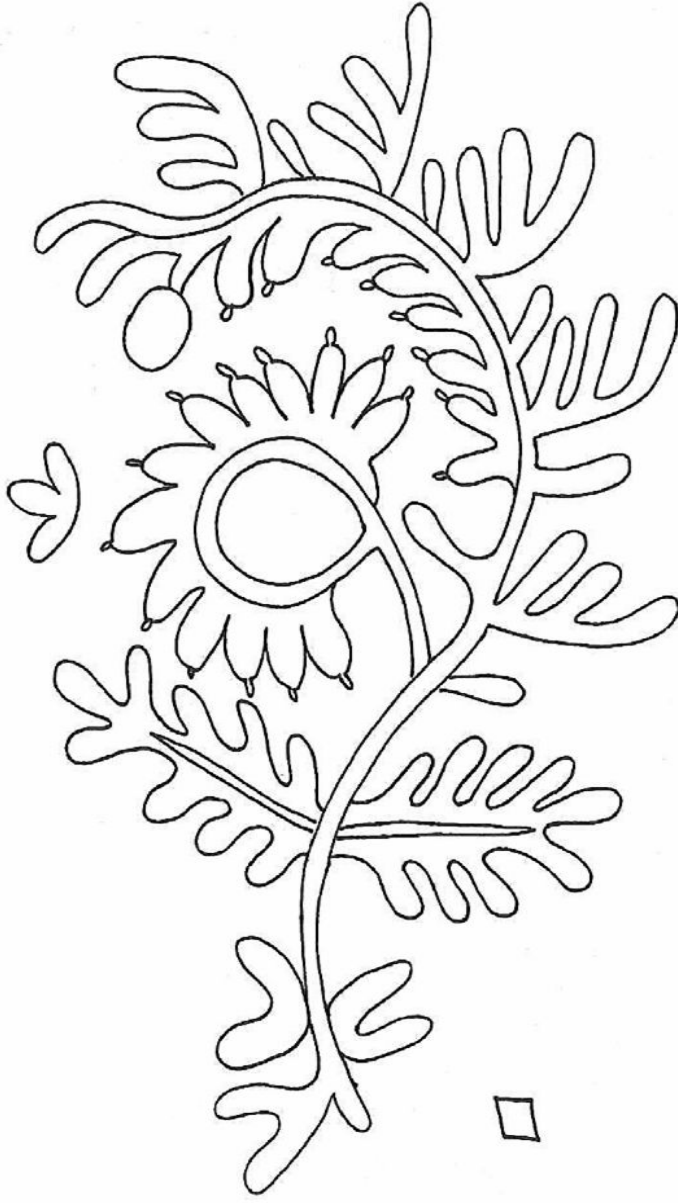
Kenar : -

Konu : Bitkisel Bezeme; stilize yaprak, tomurcuk ve çiçek

Kompozisyon : Dikdörtgen formdaki peşkirin iki kısa kenarına iki adet motif aynı yöne doğru yerleştirilmiştir. Kıvrım dal üzerine stilize yapraklar, tomurcuklar ve stilize nar çiçeği görünümünde bir motif yerleştirilmiştir. Her iki motifte de renkler atlamalı olarak uygulanmış, sıcak ve soğuk renkler iç içe uygulanmıştır. Kenar suyu olarak Türk ajuru uygulanmış ve saçakla temizlenmiştir.

Kaynak Kişi : Kadriye Koç

Diğer Bilgiler : Kayın validesinin düğün hediyesi

Çizim No: 1 Peşkir

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 2
Örnek No	: 2
Tarihi	: 19.y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 40x85cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, metal iplikler yer yer kırılarak dökülmüştür.
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, Metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz hesap iğnesi, verrev hesap iğnesi, düz sarma, verrev sarma, gözeme
Kenar	: Çırpma dikişi

Kullanılan Renkler

Zemin : Bej rengi

İşleme : Sarı metal iplik, Zeytin yeşili, Bej, petrol mavisi, Şeker pembe

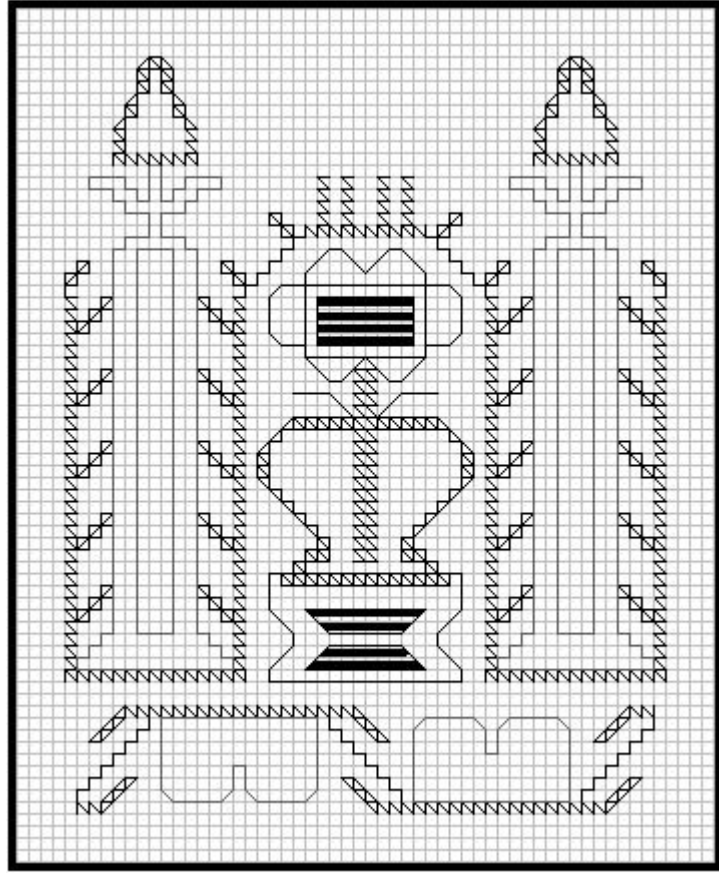
Kenar : Bej rengi

Konu : Bitkisel Bezeme; stilize yaprak, tomurcuk ve çiçek
Nesneli bezeme; saksı, stilize kemer

Kompozisyon : Dikdörtgen formdaki peşkirin iki kısa kenarına bordür şeklindeki motif bağlantılı olarak devam eden stilize dal, yaprak ve selvi görünümündeki ağaçlardan oluşan motif, kemer görünümündeki bölmelere saksı içerisinde stilize yaprak ve çiçek motifi ile tamamlanmıştır. Renkler her motifte aynı şekilde uygulanmış, kontrast ve yardımcı renkler iç içe kullanılmıştır. Stilize dal ve tomurcuklardan oluşan kenar suyunda ise sıcak renkler kullanılmıştır. Peşkirin kenarları çırpma dikişi ile temizlenmiştir.

Kaynak Kişi : Kadriye Koç

Diğer Bilgiler : Babaannesinden kalmış.

Çizim No: 2 Peşkir

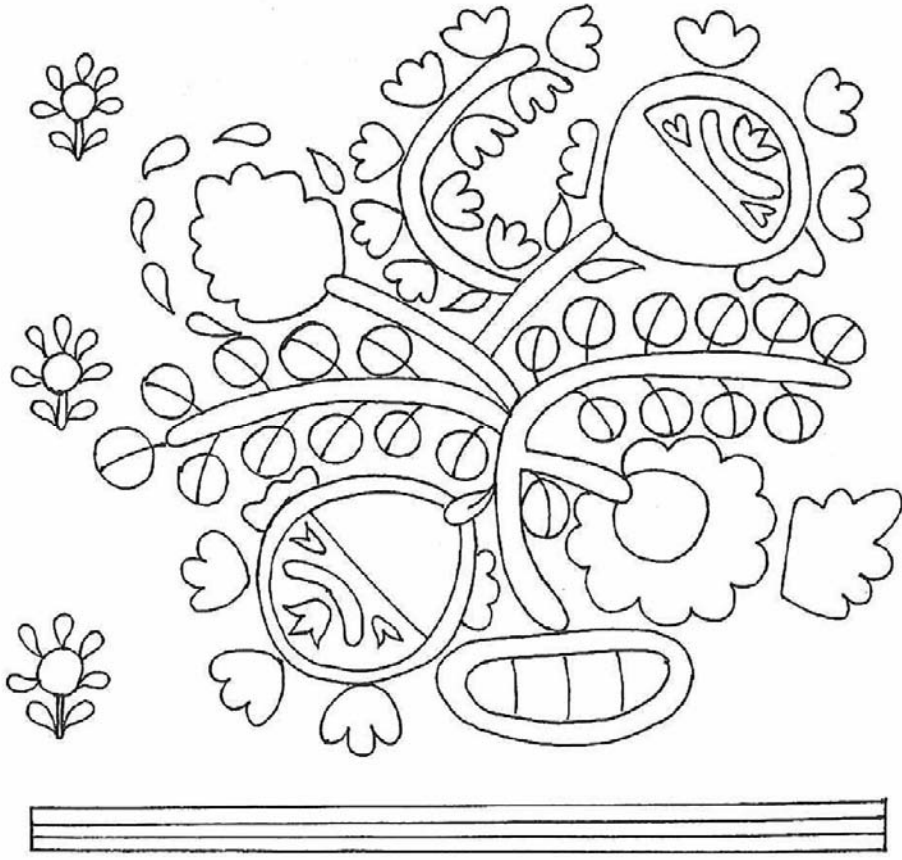
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 3
Örnek No	: 3
Tarihi	: 19.y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 38x74cm.
Bugünkü Durumu	: Ortadan ikiye kesilmiş ve paylaşılmış.Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması, enine çubuklu
İşleme	: İpek iplik, Metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz pesent, tahririli pesent, gözeme, verrev sarma, balıksırtı, verrev pesent
Kenar	: Elde makine dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej rengi
İşleme	: Sarı metal iplik, Çimen yeşili, havai mavi, siyah, mor, eflatun, turuncu, şarap kıvı, Pembe

Kenar	: Bej rengi
Konu	: Bitkisel Bezeme; stilize yaprak, tomurcuk ve çiçek Nesneli bezeme; saksı
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin iki kısa kenarına üç (1,5) adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiştir. Motiflerde sıcak ve soğuk renkler tekrarlanarak uygulanmıştır. Stilize saksı görünümündeki birimin içinden çıkan c ve kıvrım dallar ve stilize nar çiçekleri, tomurcuklar ve stilize yapraklar yerleştirilmiştir. Ana motifin arasına stilize birer çiçek motifi üst üste üç adet yerleştirilmiştir. Motifleri yandan ve alttan çevreleyecek şekilde bordür şeklinde bir su yerleştirilmiştir. Kısa kenarları makine dikişi ile temizlenmiştir. Peşkir ortadan ikiye kesilerek paylaşılmıştır.
Kaynak Kişi	: Gülsüm Onultan
Diğer Bilgiler	: Babaannesinden kalmış. Peşkirin diğer yarısının nerede olduğu bilinmemektedir.

Çizim No: 3 Peşkir

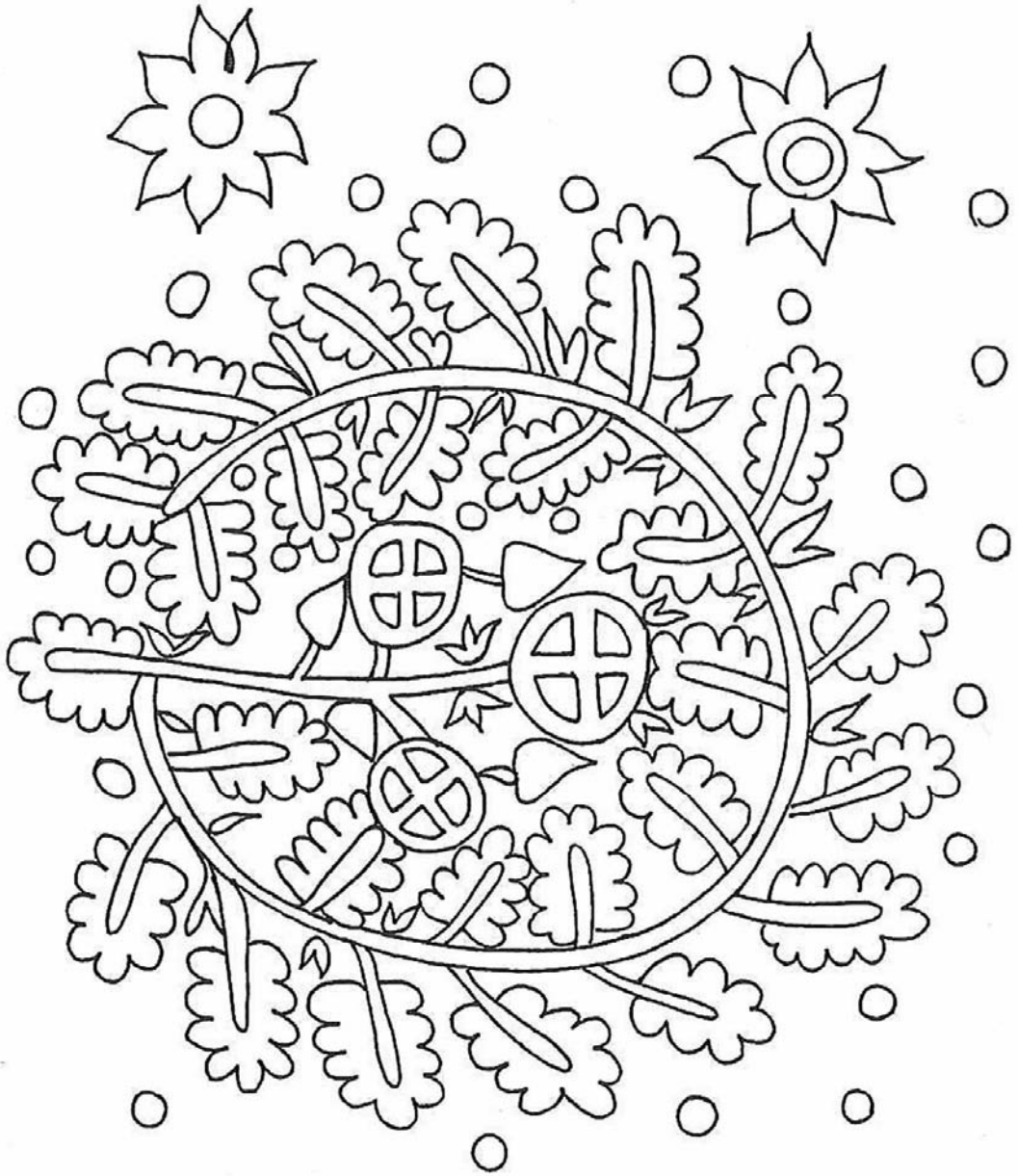
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 4
Örnek No	: 4
Tarihi	: 19 y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 41x128
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: Pamuklu el dokuması, enine çubuklu
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Balıksırtı, düz sarma, düz pesent, atlamalı pesent, gözeme
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Kobalt mavi, çağla yeşili, mor, nar çiçeği , sarı, siyah, siklamen pembe, sarı metal iplik

Kenar	: -
Konu	: Bitkisel bezeme; stilize yaprak, çiçek, tomurcuk
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına iki adet motif ve motiflerin aralarına üst üste iki adet stilize çiçek motifi yerleştirilmiştir. Çelenk şeklindeki motifi stilize yapraklar çevrelemiş ve motifin orta kısmına stilize çiçek ve tomurcuklar yerleştirilmiştir. Motifte kontrast renkler iç içe kullanılmış ve her iki motifte de renkler tekrarlanarak uygulanmıştır. Peşkirin kenarı saçak bırakılarak temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Gülsüm Onultan
Diğer Bilgiler	: Babaannesinden kalmış.

Çizim No: 4 Peşkir

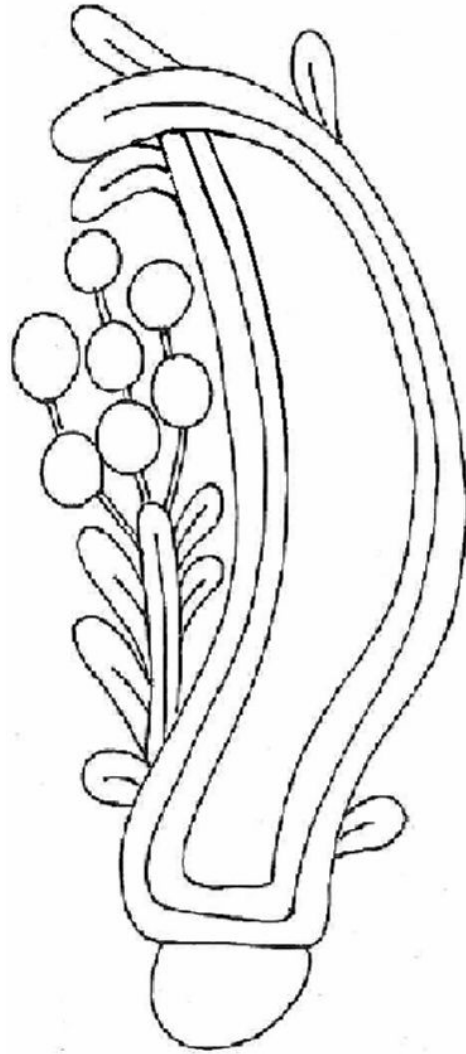
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 5
Örnek No	: 5
Tarihi	: 19 y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 51x106 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, kullanılıyor.
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Balıksırtı, düz sarma, verrev pesent, susma
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, gri bej
Kenar	: Bej

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, dal, tomurcuk Nesneli bezeme; Hançer Yazılı bezeme; Yazı
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif aynı yöne doğru yerleştirilmiştir. Hançer görünümündeki birimin içine okunamayan yazılı bir bezeme işlenmiş, hançer görünümündeki birimin altından dal ve yaprak, yaprakların uçlarına ise, yuvarlak birimlerden oluşan bitkisel motif yerleştirilmiştir. Peşkirin kenarına iç içe geçmiş üçgen şeklinde ince bir bordür ile tamamlanmış ve çırpma dikişi ile kenarları temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Kayınvalidesinden kalmış.

Çizim No: 5 Peşkir

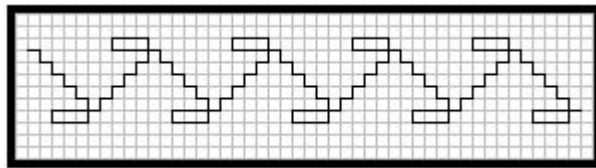
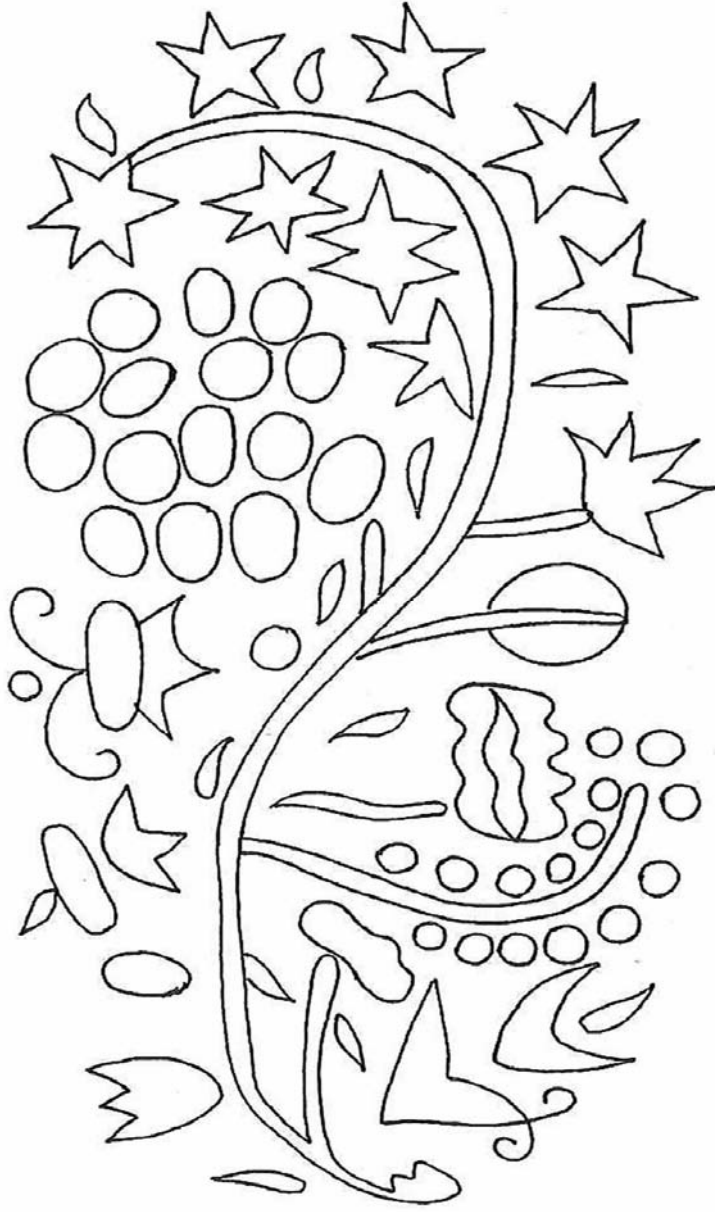
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 6
Örnek No	: 6
Tarihi	: 19 y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 45x25 cm.
Bugünkü Durumu	: Camlı bir çerçeve içinde saklanıyor.Lekeli.
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: Pamuklu el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev tel sarma, düz sarma, verev pesent, gözeme, verev hesap iğnesi, düz hesap iğnesi
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, gri, bej, kırmızı taba, kiremit kırmızı, yavruağzı, yaprak yeşili, ametist, sarı, petrol mavisi

Kenar	: Bej
Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, stilize yıldız çiçeği, tomurcuk, dal
	Geometrik bezeme; Daire
Kompozisyon	: Camlı bir çerçeve içine yerleştirilen dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına yerleştirilen iki adet motifte sıcak ve soğuk renkler iç içe uygulanmıştır. “S” kıvrımlı ana dal üzerine bağlanmış yan dallar yerleştirilmiş, dalın ucuna doğru olan kısmında yıldız çiçeği görünümünde bitkisel birimler her iki tarafa yerleştirilmiş ve kıvrımın içerisinde yuvarlak birimlerden oluşan ana motif yer almıştır. Yan dallar üzerinde iki tarafa bağlantısız dairesel birimler dizilmiştir. Bitkisel birimler serpiştirilerek s kıvrımlı dal tamamlanmıştır.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 6 Peşkir

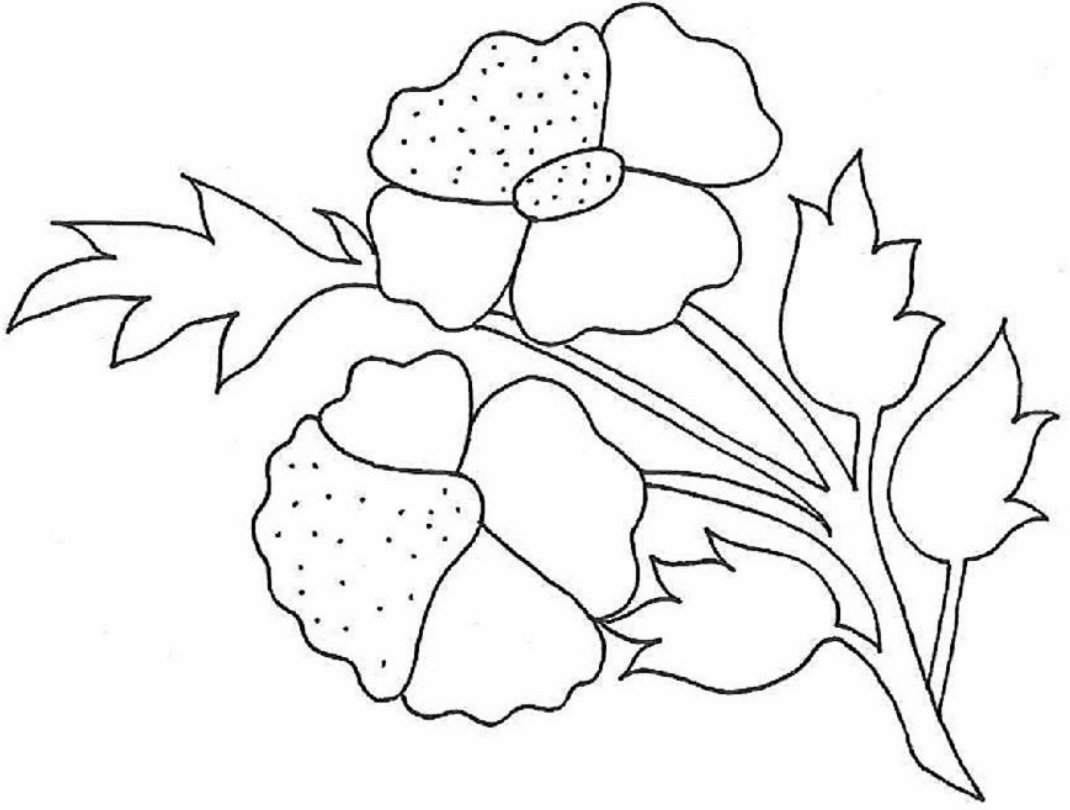
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 7
Örnek No	: 7
Tarihi	: 19 y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 60x60 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli.
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: Pamuklu el dokuması
İşleme	: Metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev sarma, düz sarma, gözeme, tohum işi
Kenar	: Makine dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik
Kenar	: Bej

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, çiçek, tomurcuk
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört köşesine merkeze doğru yönlendirilmiş motifte tek renk, uygulanmıştır. Motif bir dal üzerine yaprak ve stilize iki adet gül motifinden oluşmuştur. Çevrenin kenarı makine dikişi yapılarak temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

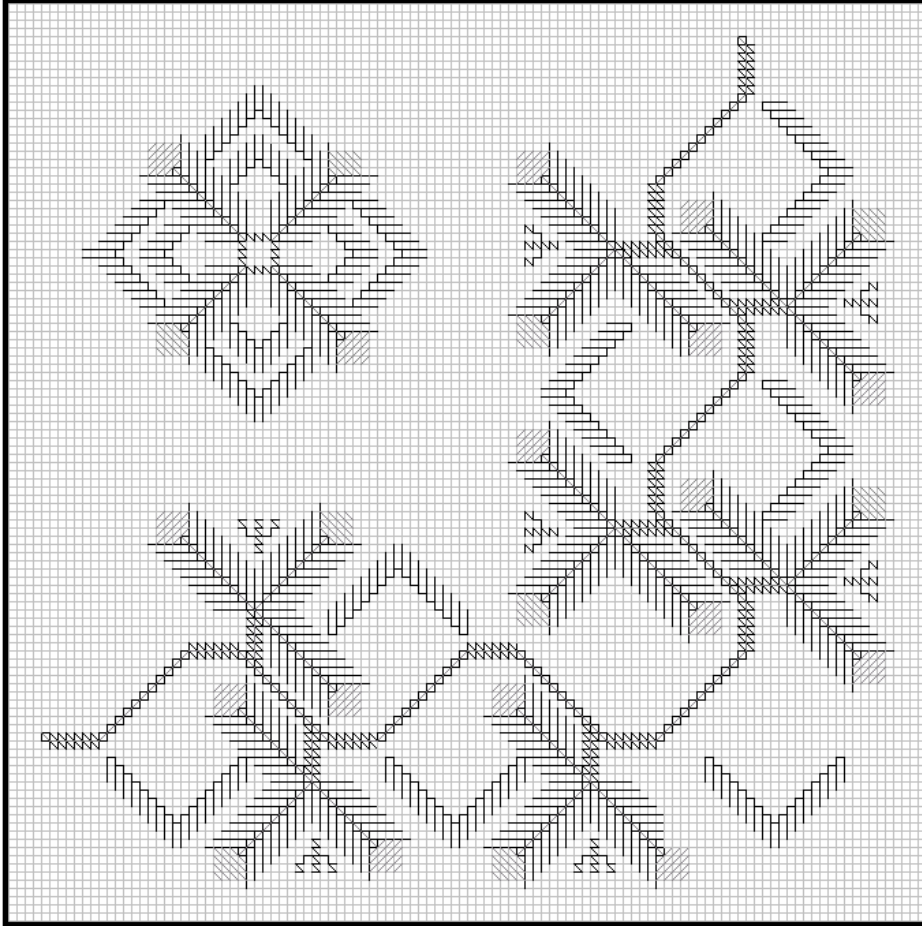
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 8
Örnek No	: 8
Tarihi	: 19 y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 90x90 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev hesap iğnesi, düz hesap iğnesi
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, karanfil yeşili, sarı, turuncu
Kenar	: Kiremit kızılı, karanfil yeşili

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, tomurcuk, stilize çam kozalağı
Kompozisyon	Geometrik bezeme; Kare : Kare formdaki çevrenin dört kenarına bordür şeklinde yatay ve diyagonal çizgilerin bağlantılı tekrarı ile oluşturulmuş dal izlenimi veren birim üzerine köşelerden çıkmış minik dal üzerine çam kozalağı izlenimi veren üçlü motifler yerleştirilmiş, birimlerin uç kısımları kare formdaki birimle tamamlanmıştır. Kozalak görünümündeki birimlerin iç kısımlarından çatal görünlü bitkisel birimler çıkmıştır. Simetrik-bağlantılı diyagonal birimlerle bordür tamamlanmıştır. İç köşelerde merkeze doğru yönlendirilen; uç kısımları kare formdaki birimlerle tamamlanmış dörtlü çam kozalağı görünümünde bitkisel birimler yerleştirilmiştir, aralar simetrik- bağlantılı diyagonal birimlerle tamamlanmış. Çevrenin kesik kenarları zürafa ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 8 Çevre

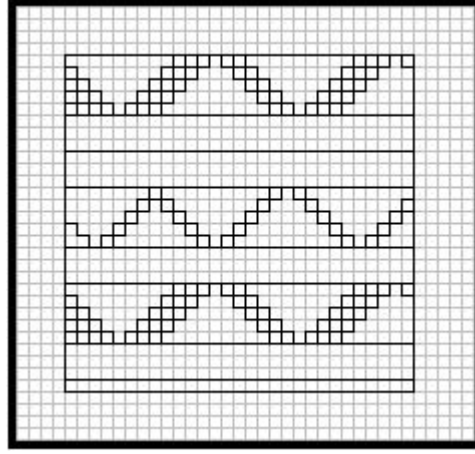
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 9
Örnek No	: 9
Tarihi	: 19 y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Örtü
Boyutları	: 51x106 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: Metal iplik
Kenar	: İpek iplik, metal iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Susma, kesme ajur
Kenar	: Çırpma dikişi ile tığ danteli dikimi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik
Kenar	: Bej, Sarı metal iplik

Konu	: Geometrik bezeme; Kare
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki örtünün dört kenarına dokuz sıra ince bordürden oluşan kalın bordür yer almıştır. İnce bordürler sırasıyla teknik olarak bir sıra susma bir sıra kesme ajur kompozisyonuyla tamamlanmıştır. Orta kısımda düzgün sıralamalarla kare formundaki geometrik birimlerle kompozisyon tamamlanmıştır. Örtünün dört kenarı ince bir tığ oyası ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 10
Örnek No	: 10
Tarihi	: y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 40x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek dokuma
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev sarma, düz pesent, düz sarma, muşabak
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, gri, yavruağzı, yağ yeşili, ametist, sarı, petrol mavisi, hardal sarısı
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, çiçek, tomurcuk
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiştir. Sıcak ve soğuk renkler iç içe uygulanmıştır. Stilize yaprak ve tomurcukla başlayan motifte stilize dallar, tomurcuklar ve stilize yapraklar yerleştirilmiş ve motif üst kısmına bir adet stilize çiçek motifi ile tamamlanmıştır. Motiflerde renkler atlamalı olarak uygulanmıştır. Peşkirin kenarına “S” kıvrım dal üzerine stilize yapraklar yerleştirilerek oluşturulan su işlenmiştir. Peşkirin kısa kenarları saçak bırakılarak temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 10 Peşkir

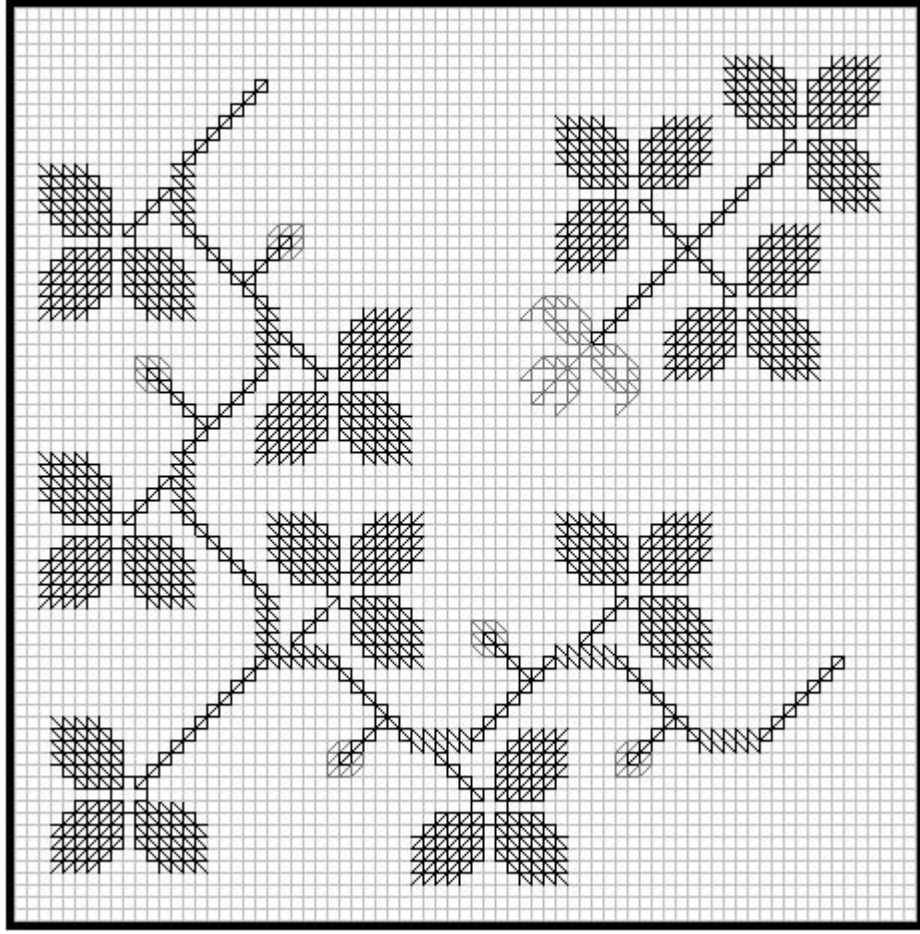
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 11
Örnek No	: 11
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 90x90 cm.
Bugünkü Durumu	: İlk hali
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik, metal pul
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev hesap iğnesi, düz hesap iğnesi
Kenar	: Zürefa
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, siyah, yağ yeşili, petrol mavisi, kiremit kızılı, sıklamen pembe
Kenar	: Siyah , metal gri pul

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, çiçek, tomurcuk Figürlü bezeme; Fiyonk
Kompozisyon	: Kare çevrenin dört kenarına bordür ve köşelerine merkeze yönlendirilmiş birer motif yerleştirilmiştir. Simetrik-bağlantılı diyagonal birimler üzerine köşeden çıkan diyagonal birimlere tomurcuklar yerleştirilmiş, yatay ortadan çıkan diyagonal birimlerin ucuna, üç yapraklı stilize çiçek motifi yerleştirilmiş. İç köşelerde merkeze doğru yönlendirilmiş diyagonal birimin ucuna üç yapraklı stilize çiçek, alt kısmında simetrik iki yaprak ve üçlü simetrik çizgisel birim yer almaktadır. Diyagonal birimi doksan dereceden kesen dal izlenimi veren çizgisel birimin uçlarında simetrik aynı üç yapraklı stilize çiçekle motifi tamamlanmıştır. Bordürün dış kenarı çizgisel birimlerin bağlantılı tekrarlarıyla oluşan bordürle kompozisyon tamamlanmış. Çevrenin dört kenarı zürefa yapılmış.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 11 Çevre

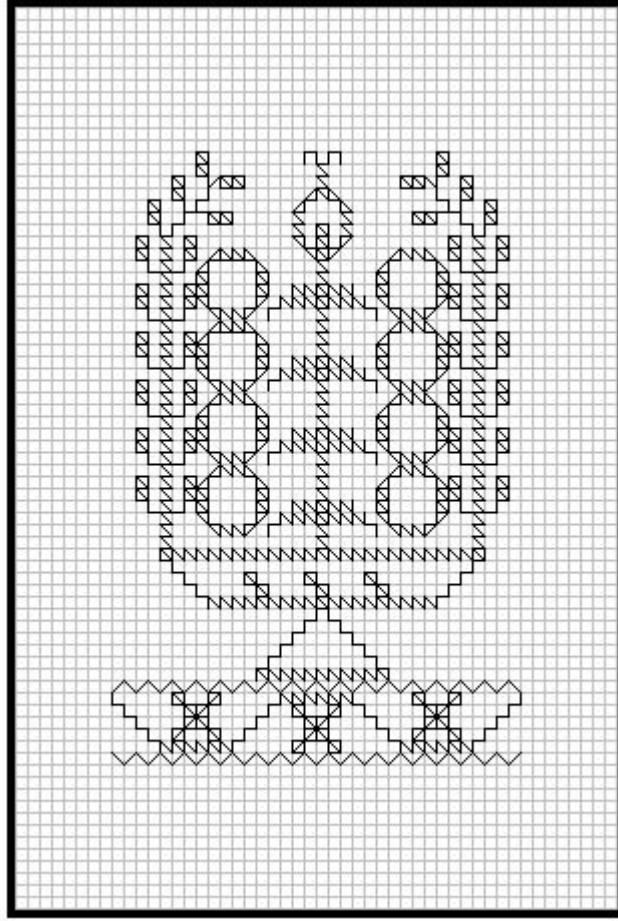
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 12
Örnek No	: 12
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 45x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev hesap iğnesi, düz hesap iğnesi
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Bakır rengi metal iplik, petrol mavisi, bej
Kenar	: Bej

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, çiçek, dal Nesneli bezeme; Saksı
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına yerleştirilen beş adet motifte sıcak ve soğuk renkler uygulanmış ve renkler aynen tekrar edilmiştir. Saksı görünümündeki birimin ortasından simetrik olarak çıkan dalın uç kısmına stilize bir geometrik birim ve üçlü çizgisel birim eklenmiştir. Dalın iki yanına stilize geometrik birimler üst üste sıralanmıştır. Saksı görünümündeki birimin iki yanından çıkan dalların uç kısımları içe dönük olarak yerleşmiş ve iki taraflı yaprak izlenimi veren birimler yerleştirilerek tamamlanmıştır. Kenar bordüründe iki adet bağlantılı diyagonal birimin arasına, simetrik-bağlantılı diyagonal dallar ve daların iç kısımlarına stilize çiçek görünümde birimler yerleştirilmiş, peşkirin kesik kenarları çırpma dikişi ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 12 Peşkir

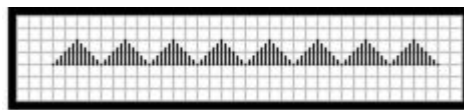
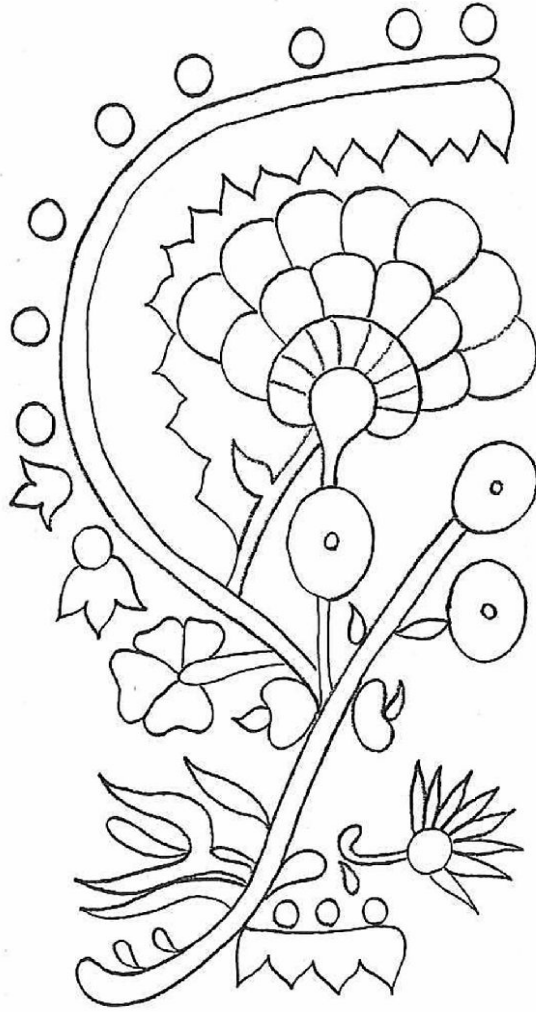
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 13
Örnek No	: 13
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Uçkur
Boyutları	: 50x150 cm.
Bugünkü Durumu	: Üç adet uçkur aynı kumaşa işlenmiş fakat kesilmemiş.
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev pesent, düz pesent, balıksırtı, gözeme, susma
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Karanfil yeşili, petrol mavisi, bej, kahverengi, ametist
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, çiçek, dal, tomurcuk Geometrik bezeme; Daire
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki uçkurun karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş, sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmıştır. “S” kıvrım dal üzerine stilize yapraklarla başlayan motifte dış kenarına stilize bir çiçek motifi yerleştirilmiş ve yuvarlak birimler sıralanmıştır. Dalın iç kısmına ise yine yapraklar, stilize bir çiçek motifi ve üçlü dairesel birimler yerleştirilen dalın ortasından üst kısmının sonuna kadar stilize bir yaprak motifi ve büyük stilize bir çiçek motifi yerleştirilerek tamamlanmıştır. Uçkurun alt kısmına yan yana sıralı üçgen birimlerden oluşan bir su işlenmiş kenarı saçak bırakılarak temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 13 Uçkur

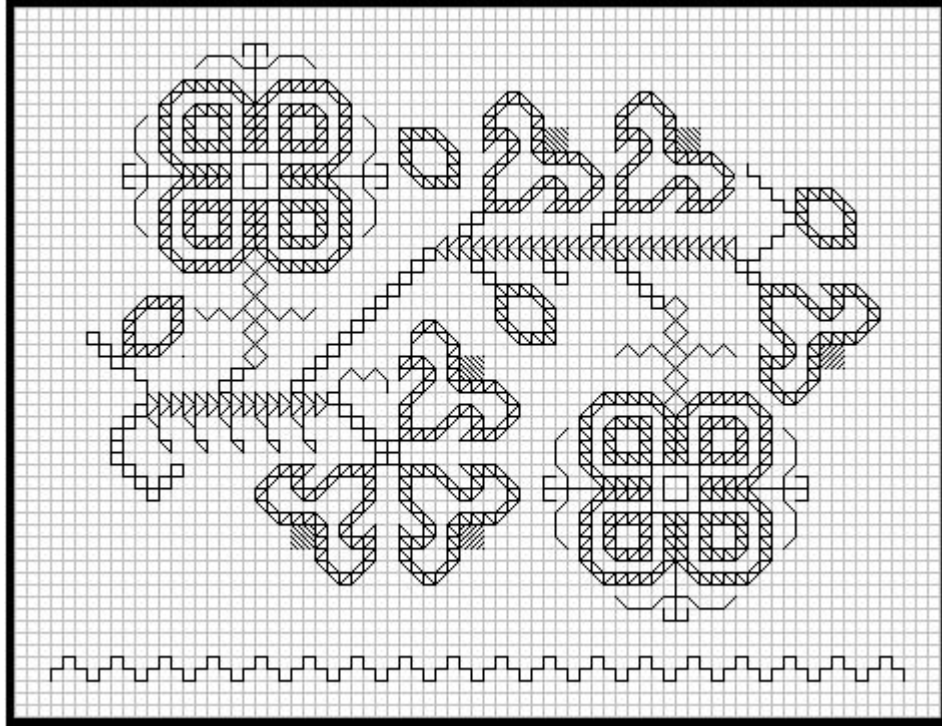
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 14
Örnek No	: 14
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 45x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev hesap iğnesi, düz hesap iğnesi
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Mavi, petrol mavisi, bej, hardal sarısı
Kenar	: Bej

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, çiçek, dal, tomurcuk, mine
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki uçkurun karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif aynı yöne doğru yerleştirilmiş ve kontrast renkler üç motifte de aynı şekilde uygulanmıştır. Bir dal üzerine iki adet stilize çiçek ve minelerden oluşan motifte tomurcuklar ve stilize yapraklara yer verilmiştir. Örtünün alt kısmına verev hesap iğnesinden oluşan tek sıra bir su işlenmiş ve kenarı çırpma dikişi ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 14 Peşkir

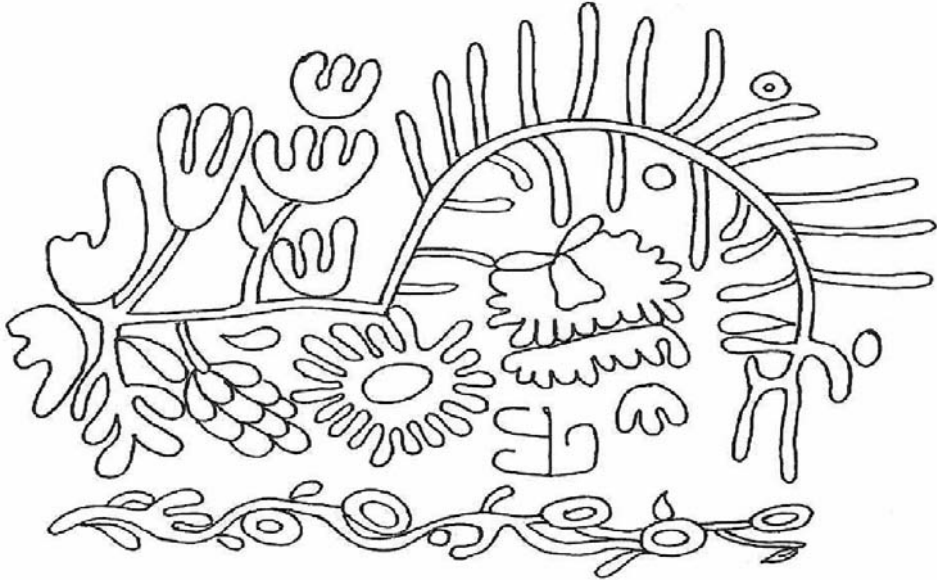
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 15
Örnek No	: 15
Tarihi	.. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 50x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz pesent, düz sarma, gözeme, ciğerdeldi
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, turuncu, yaprak yeşili, kahve, yavruağzı, sarı, siklamen pembe, firuze
Kenar	: Bej

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, çiçek, dal, tomurcuk
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına düzgün sıralamalı olarak üç adet motif yerleştirilmiş, sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmış ve renkler atlamalı olarak uygulanmıştır. Kıvrım dal üzerine stilize yaprak ve tomurcukla başlayan motifte alta doğru bakan iki adet stilize çiçek yerleştirilmiş, çiçeklerin üstünü çevreleyecek şekilde uzanan dal diken görünümlü birimlerle tamamlanmıştır. Motiflerin alt kısmına kıvrım dal üzerine stilize tomurcuklar ve yapraklardan oluşan bir su yerleştirilmiştir. Peşkirin kenarı çırpma dikişi yapılarak temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

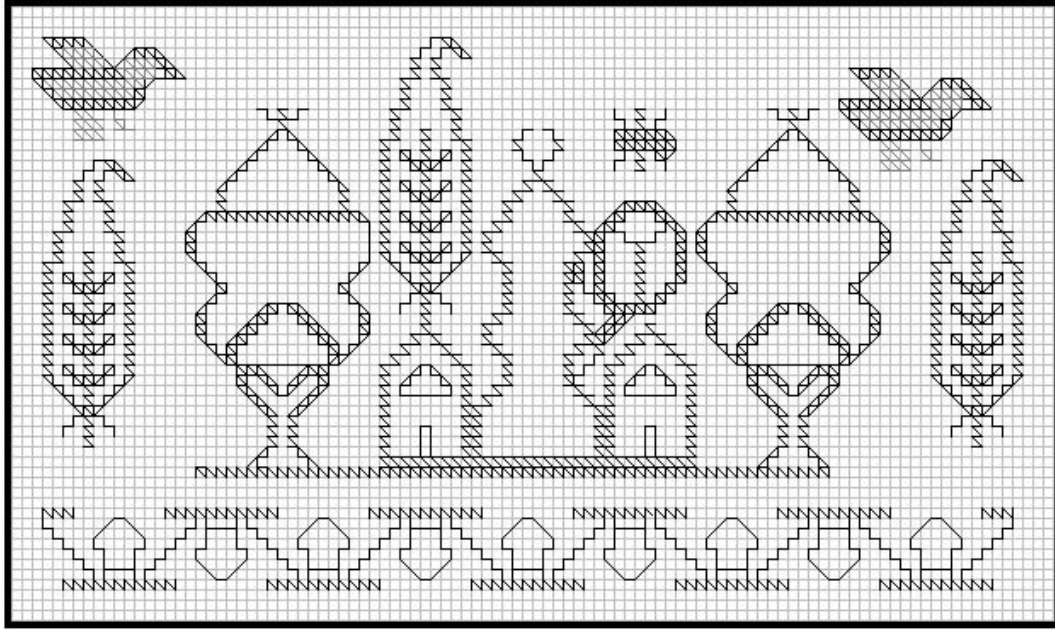
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 16
Örnek No	: 16
Tarihi	: 19 y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 43x110 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz hesap iğnesi, verev hesap iğnesi, verev tel sarma
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Bakır rengi metal iplik, çağla yeşili, kobalt mavi, bej
Kenar	: Bej

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, dal, stilize selvi, tomurcuk Figürlü bezeme; Kuş Nesneli bezeme; Cami
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına iki adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiştir. Sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmıştır. Motifin iki kenarına stilize bir ağaç motifi yerleştirilmiş arasına stilize mimarı birim yerleştirilmiştir. Üstüne ise başı yana doğru eğilmiş selvi görünümünde bir ağaç yerleştirilmiş, motiflerin aralarına yine stilize selvi motifi ve motiflerin üstlerine stilize kuş motifleri sıralanmıştır. Motiflerin altına köşeli kıvrım dal ve dalın orta kısımlarına alta ve üste bakacak şekilde tomurcuklar yerleştirilen suyun altını ve üstünü örtecek şekilde verev sarma yapılarak tamamlanmıştır. Peşkirin kısa kenarları çırpma dikişi ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 16 Peşkir

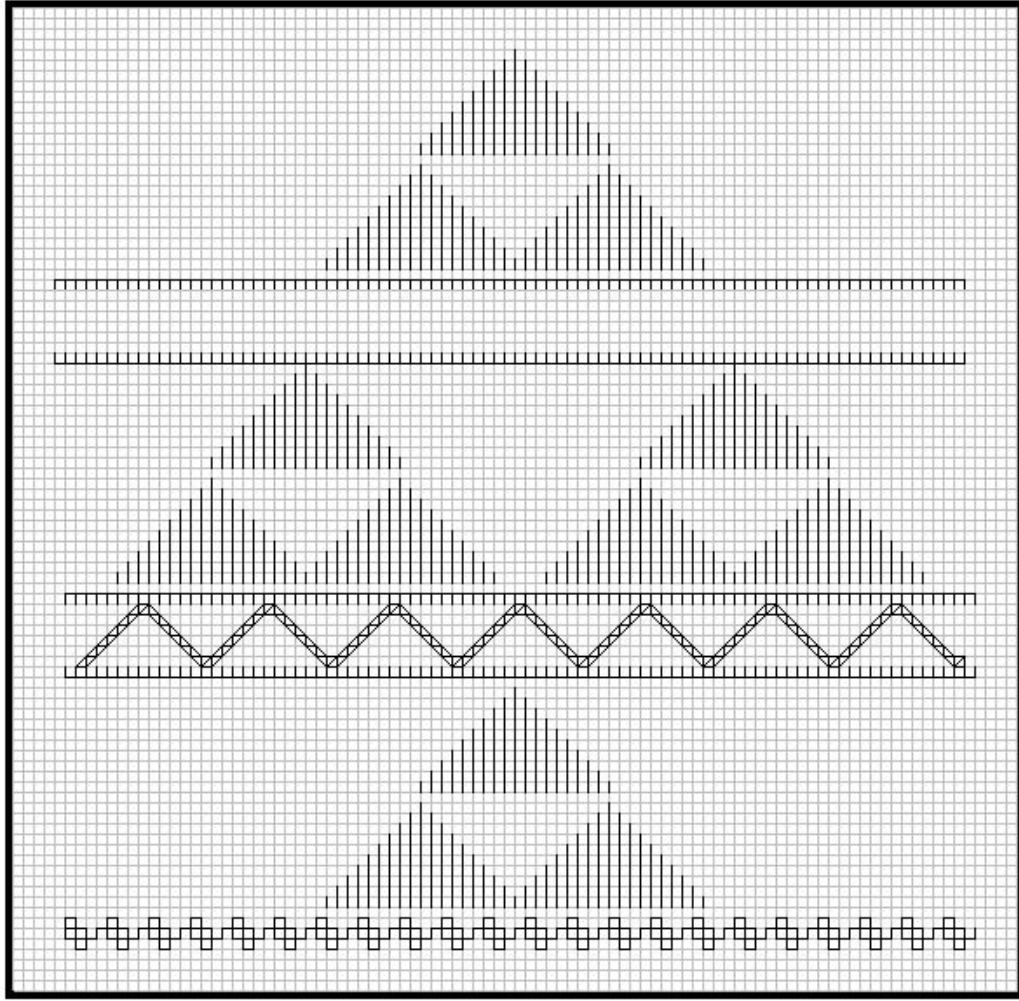
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 17
Örnek No	: 17
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 44x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: Pamuklu el dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Susma, hesap işi antikası, muşabak, + puan
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, beyaz metal iplik çağla yeşili, siklamen pembe, sarı, petrol mavisi, gri
Kenar	: -

Konu	: Geometrik bezeme; üçgen
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına diyagonal olarak yerleştirilen motiflerde sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmıştır. Geometrik birimlerden oluşan motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiştir. Üstüne diyagonal sıralamalı olarak yerleştirilmiştir. Üstüne diyagonal bir su işlenmiş onun üstüne tekrar üçgen birimlerden oluşan motifler diyagonal biçimde yerleştirilmiştir. Üstüne tekrar diyagonal bir şekilde üçgen birimler yerleştirilmiştir. Aralara Tel kırma + puanlar serpiştirilmiştir. Peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Fatma Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

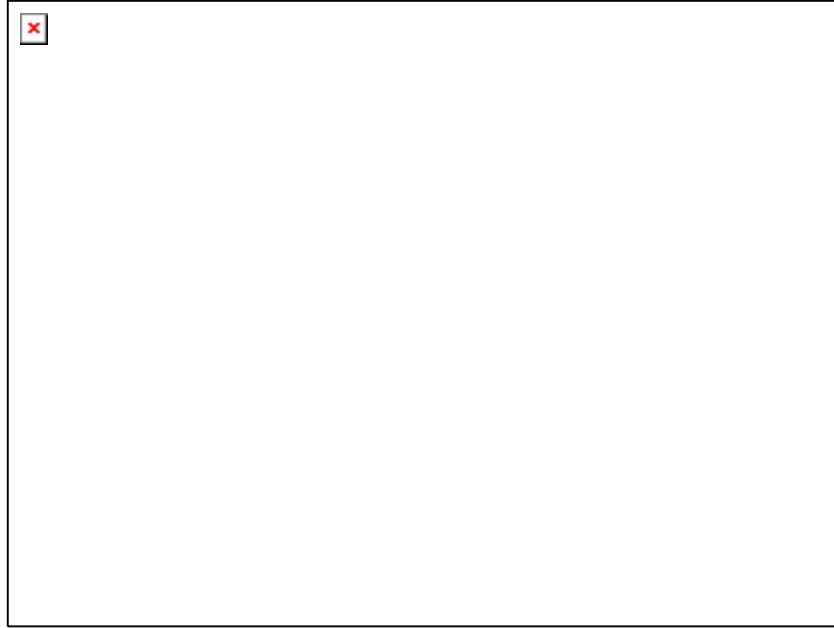

Çizim No: 17 Peşkir

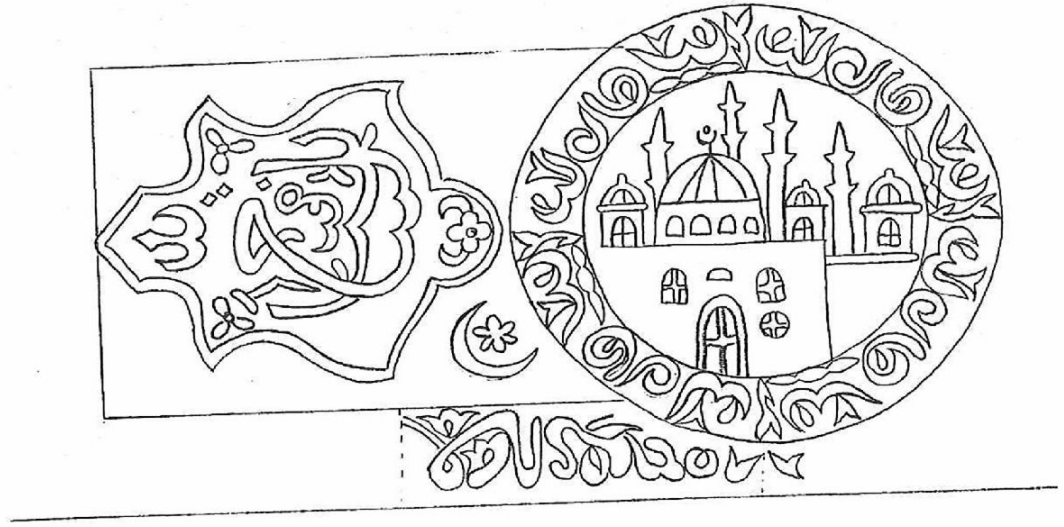
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 18
Örnek No	: 18
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Örtü
Boyutları	: 50x100 cm.
Bugünkü Durumu	: Camlı bir çerçeve içerisinde saklanıyor
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek dokuma
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: İpek iplik, metal iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Suzeni
Kenar	: Çırpma dikişi ile tığ danteli dikimi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Ametist
İşleme	: Sarı metal iplik, beyaz metal iplik
Kenar	: Sarı metal iplik

Konu	: Nesneli bezeme; cami, hilal, yıldız Yazılı bezeme; Sülüs kırması
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki örtünün tüm yüzeyini kaplayacak şekilde yerleştirilmiştir. Örtünün ortasına daire biçiminde bir birim ve ortasına sülüs kırması bir yazı bulunmakla beraber okunamamaktadır. Dairenin içine cami görünümünde mimari bir birim yerleştirilmiştir. Örtünün kenarlarını çevreleyen dikdörtgen biçiminde ve örtünün iki yanına okunması mümkün olmayan sülüs kırması yazı yerleştirilmiştir. Daire biçimindeki birimin kenarlarına dört adet merkeze yönlendirilmiş hilal ve yıldız görünümünde unsurlar yerleştirilmiştir. Örtünün kenarına tığ oyası yapılarak temizlenmiştir. Örtü camlı bir çerçeve içerisine monte edilerek kullanılmaktadır.
Kaynak Kişi	: Nuriye Koçer
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

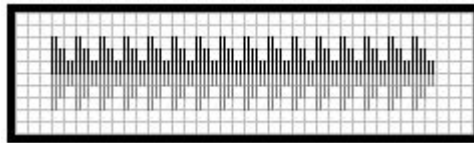
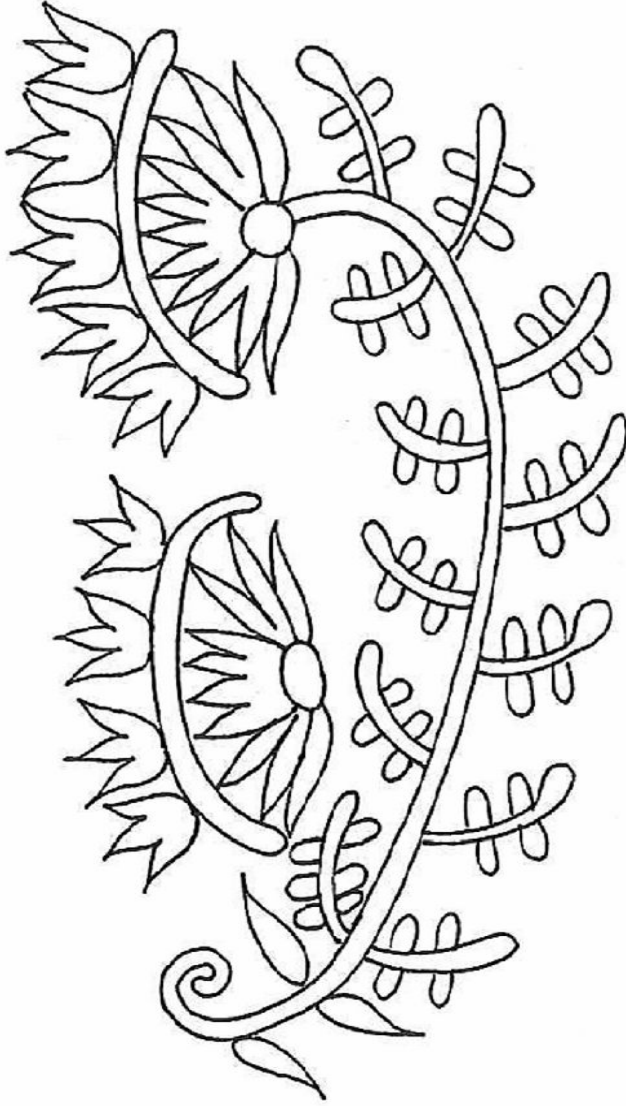
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 19
Örnek No	: 19
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 48x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, kullanılıyor
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması, enine çubuklu
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz pesent, gözeme, tahrirli pesent, tel sarma, düz sarma
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, beyaz metal iplik, gri, gri bej, kızıl taba, yavruağzı, yağ yeşili, bordo, turkuvaz yeşili

Kenar	: -
Konu	: Bitkisel bezeme; çiçek, dal, yaprak, tomurcuk
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına aynı yöne doğru yerleştirilmiş üç adet motifte sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmıştır. C kıvrımlı dalın ve içten çıkan yan dalın ucuna uçlarında kirpikler yer alan yandan görünümlü stilize güller yerleştirilmiştir. Ana dalın iki tarafına yerleştirilen yaprak izlenimi veren birimlerden oluşan dallar dizilmiştir. Kök kısmına simetrik ve asimetrik dallar eklenerek motif tamamlanmıştır. Motiflerin dış tarafında düz bir hat ve simetrik birimlerden oluşan ince bir bordür yer almıştır. Dokumanın kendi çubuklarının dış tarafından saçak çekilip bükülerek kenar temizlemesi yapılmıştır.
Kaynak Kişi	: Nur Çil
Diğer Bilgiler	: Annesinin anneannesinden kalmış.

Çizim No: 19 Peşkir

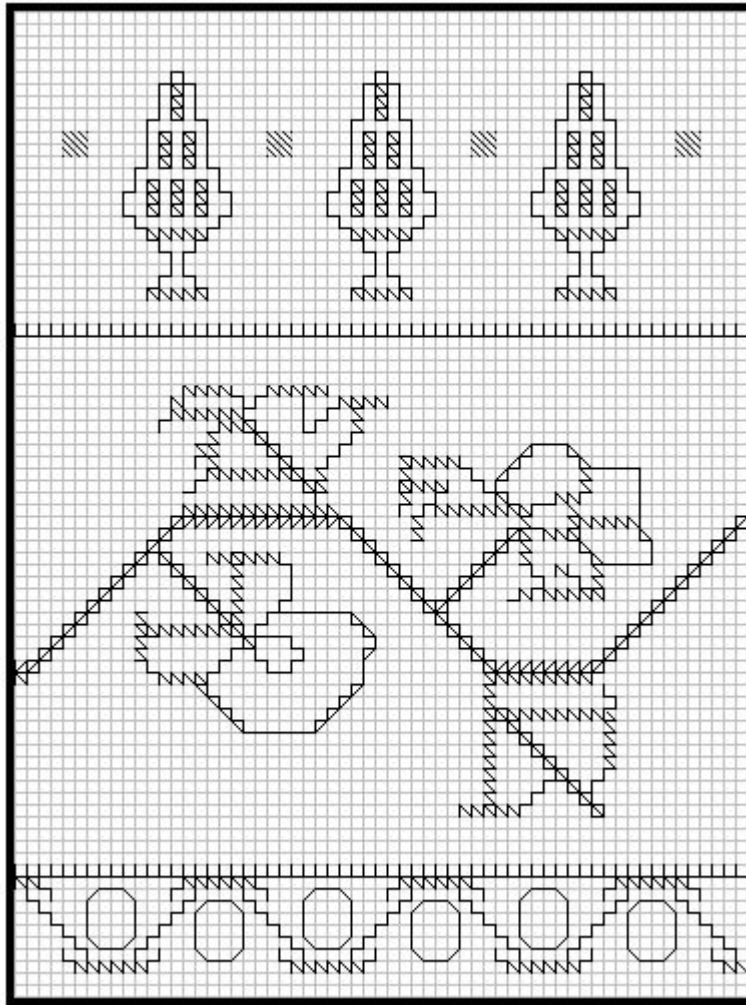
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 20
Örnek No	: 20
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 44x108 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz hesap iğnesi, verev hesap iğnesi, hesap işi antikası, susma
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Bakır rengi metal iplik, bej, gri bej, çağla yeşili, saman sarısı

Kenar	: Bej
Konu	: Bitkisel bezeme; çiçek, dal, yaprak, tomurcuk, stilize selvi
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına bordür şeklinde yerleştirilen motifte sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmıştır. Simetrik-bağlantılı diyagonal dalların köşelerinden çıkan diyagonal birimler üzerine stilize yaprak ve çiçekler yerleştirilmiştir. Bordürün dış kenarı ince bir bordür çerçevelemiştir, bordür üç kenarda ,simetrik-bağlantılı diyagonal dalların iç kısımlarına stilize geometrik birimler yerleştirilerek oluşturulmuştur. Bordürün iç kısmında dışa doğru tek sıra halinde selvi ağaçları yan yana sıralanmış bordürün içine ve dışına yerleştirilen geometrik birimlerle tamamlanmıştır. Peşkirin kenarı çırpma dikişi ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Nur Çil
Diğer Bilgiler	: Annesinin anneannesinden kalmış.

Çizim No: 20 Peşkir

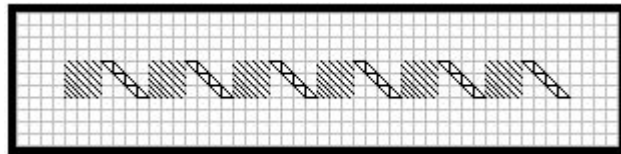
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 21
Örnek No	: 21
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 45x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verv pesent, gözeme, balıksırtı
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, bej, ametist, çağla yeşili, zeytin yeşili, yağ yeşili, kıvıl taba
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yıldız çiçeği, dal, yaprak, tomurcuk
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına yerleştirilen üç adet motifte sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmıştır. Diyagonal bir dalın ucuna yerleştirilen stilize bir çanak yaprak görünümlü birim içine stilize yıldız çiçeği görünümlü bir çiçek yerleştirilmiş, diyagonal dalın Ortasından iki yana simetrik olarak çıkan dalların uçlarına stilize yıldız çiçeği görünümünde birimler yerleştirilmiş yaprakların aralarına geometrik ve çizgisel birimler yerleştirilmiş, dalların alt kısımlarına stilize tomurcuklar eklenmiştir. Dalların üst kısımlarından ise stilize bir yaprak ve çiçek çıkarılarak tamamlanmıştır.
Kaynak Kişi	: Sonnur Saçkesen
Diğer Bilgiler	: Kayınvalidesinden kalmış.

Çizim No: 21 Peşkir

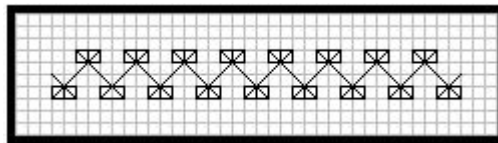
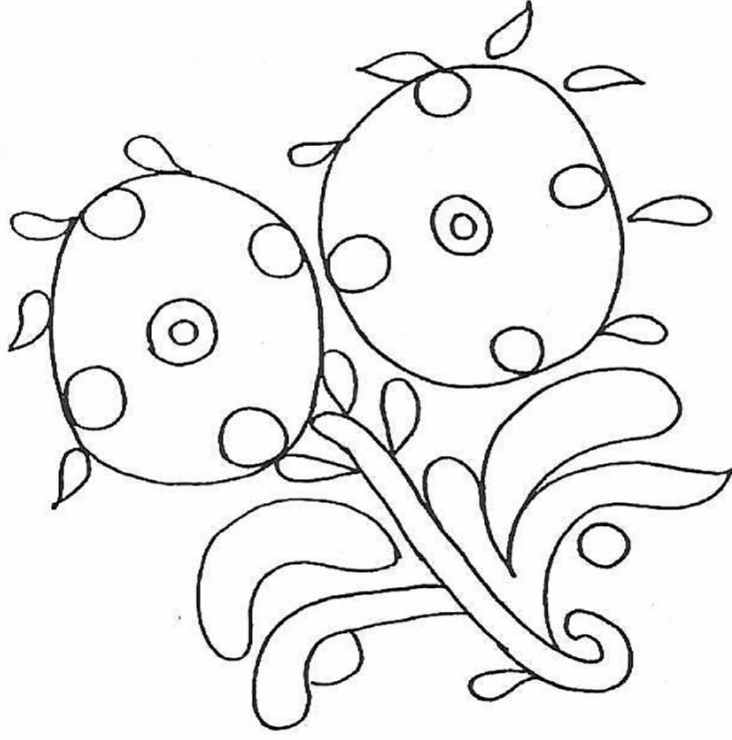
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 22
Örnek No	: 22
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 45x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev pesent, gözeme, balıksırtı
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Turuncu, petrol mavisi, çağla yeşili, yağ yeşili, gri bej
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize nar, dal, yaprak
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına aynı yöne doğru yerleştirilen üç adet motifte kontrast renkler kullanılmıştır. Dal ve yapraklar üzerine iki adet nar görünümlü meyve ve tomurcuk yerleştirilmiştir. İnce bir su ile tamamlanmıştır. Peşkirin karşıli iki kısa kenarı saçak bırakılarak temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Sonnur Saçkesen
Diğer Bilgiler	: Kayınvalidesinden kalmış.

Çizim No: 22 Peşkir

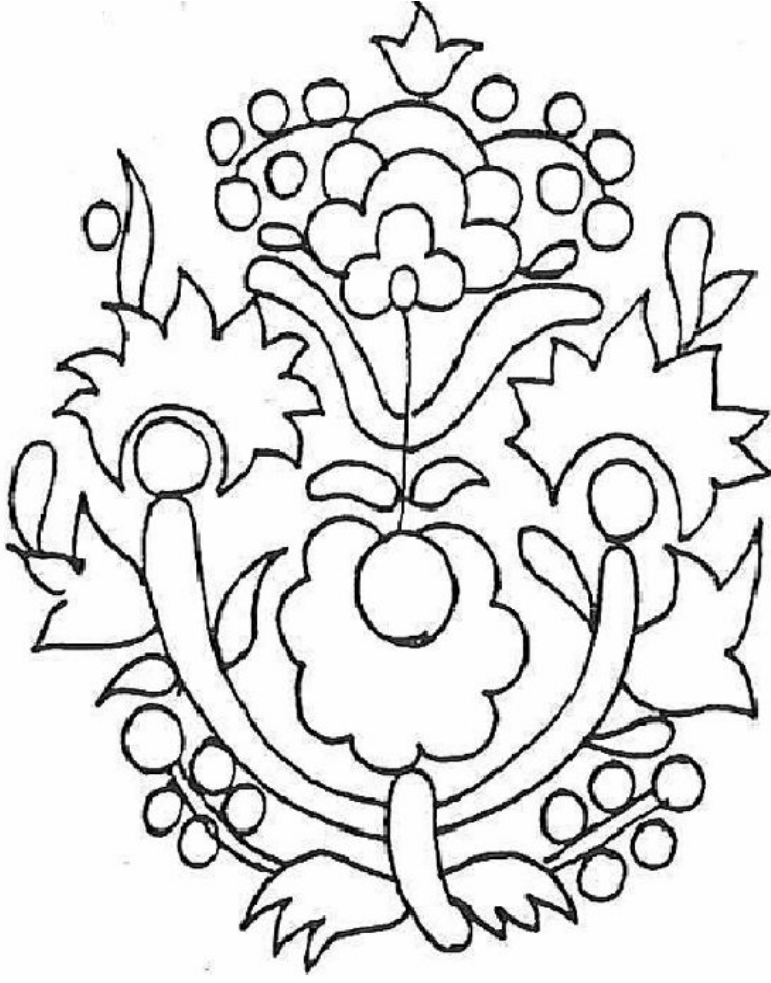
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 23
Örnek No	: 23
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 44x118 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Mürver, Verev pesent, Atlamalı pesent, balıksırtı, gözeme, düz sarma
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Kızıl taba, petrol mavisi, karanfil yeşili, bej, gri bej, sarı, kahve

Kenar	: -
Konu	: Bitkisel bezeme; çiçek, dal, yaprak, tomurcuk
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiştir ve motiflerde sıcak ve soğuk renkler kullanılmıştır. Bir dalın ucuna stilize bir çiçek motifi ucundan simetrik iki adet yaprak ve stilize bir çiçek motifi iki yanında simetrik olarak tomurcuklar yerleştirilmiştir. Altaki dalın iki yanına simetrik olarak çıkan dalların ucundan stilize çiçekler yerleştirilmiştir. Altaki dalın her iki yanına simetrik olarak stilize yaprak ve tomurcuklar yerleştirilmiştir. Motiflerin altına düz olarak ince bir su işlenmiş peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Sonnur Saçkesen
Diğer Bilgiler	: Kayınvalidesinden kalmış.

Çizim No: 23 Peşkir

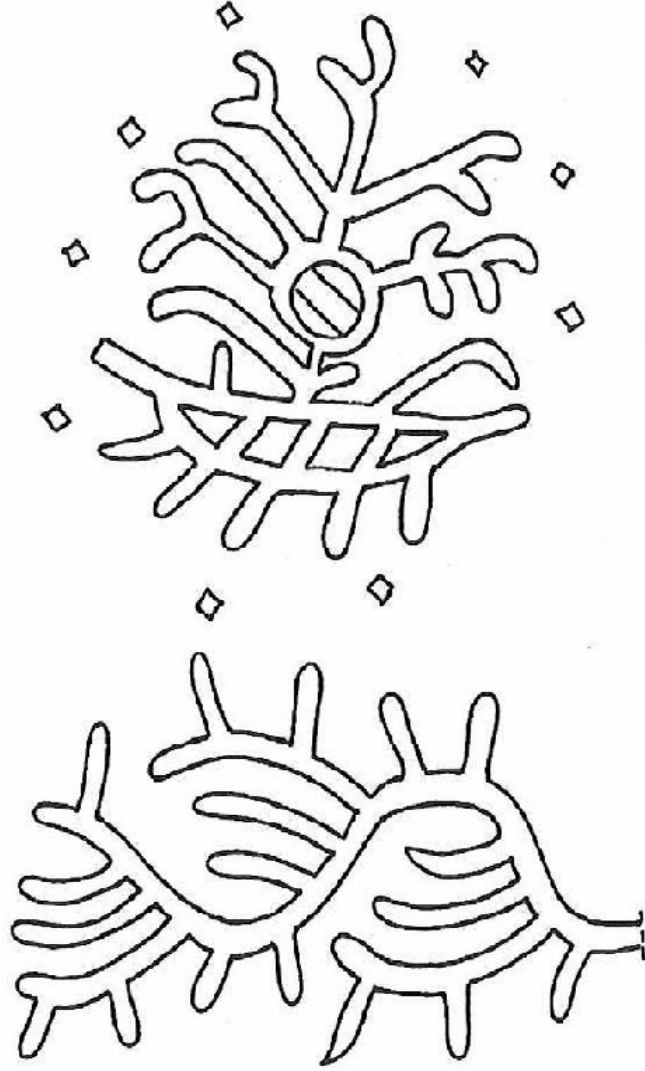
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 24
Örnek No	: 24
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 96x96 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: Metal İplik
Kenar	: İpek iplik, metal iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz sarma, verev sarma
Kenar	: Çırpma dikişi ile tığ danteli dikimi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik
Kenar	: Sarı metal iplik, Bej ipek iplik

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, dal, çiçek, tomurcuk Nesneli bezeme; Saksı
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört kenarını dolanan bir su ve dört köşesine merkeze doğru yönlendirilmiş birer motiften oluşmuştur. Kenar suyunda stilize dal ve yapraklar birbirine bağlantılı olarak uygulanmış. Motif saksı görünümündeki bir birimden çıkan dallar ve stilize bir çiçek motifi ile tomurcuklardan oluşuyor. Çevrede tek renk uygulanmış ve kenarı tığ danteli dikilerek temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Aysun Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 24 Çevre

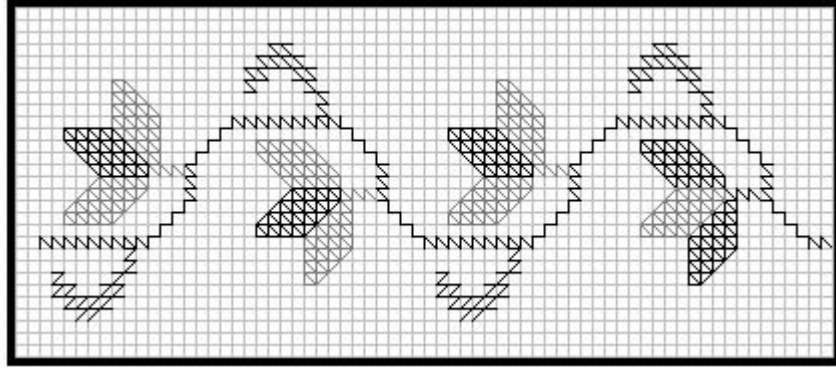
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 25
Örnek No	: 25
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 70x70 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: Metal iplik, İpek iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz hesap iğnesi, verrev hesap iğnesi, tel sarma
Kenar	: Düz sarma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, Siklamen, Yaprak yeşili, Gül kurusu, mor, siyah,
Kenar	: Siklamen

Konu	: Bitkisel bezeme; Dal, yaprak, çiçek
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört kenarını çevreleyen su şeklindeki motifte sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmış ve renkler atlamalı olarak uygulanmıştır. Su şeklindeki motif köşeli kıvrım dal üzerine yaprak ve çiçeklerden oluşmuştur. Örtünün kenarı düz sarma yapılıp sarmanın bitiminden kesilerek temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Aysun Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

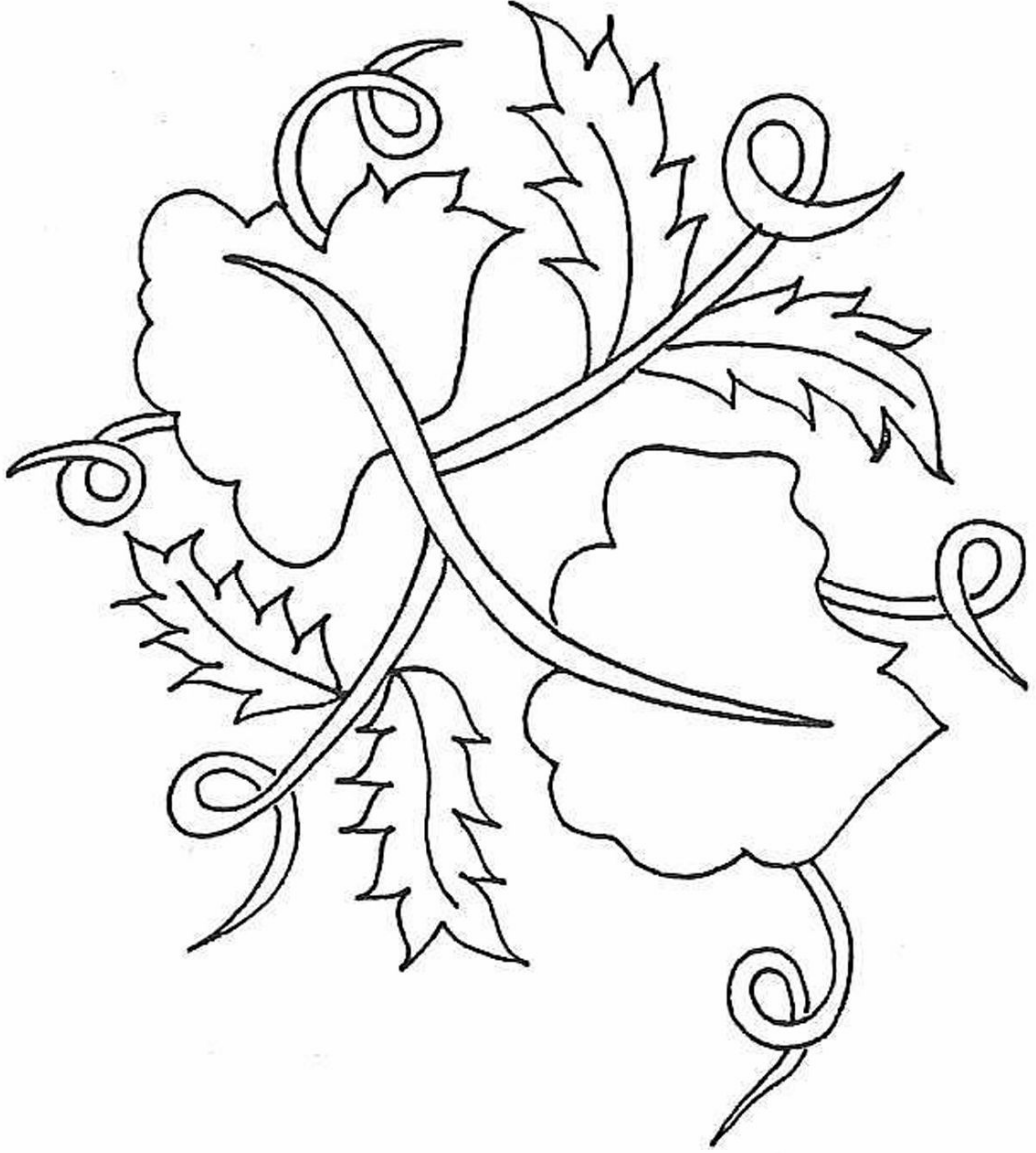
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 26
Örnek No	: 26
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 90x90 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli, sonradan hazır harç dikilmiş fakat uyum sağlanamamış.
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: Metal iplik
Kenar	: İpek iplik, hazır harç
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz sarma, verev pesent, verev sarma
Kenar	: çırpma dikişi ile hazır harç dikimi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik
Kenar	: Bej, sarı hazır harç

Konu	: Bitkisel bezeme; Dal, asma yaprağı,helezon
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört köşesine merkeze doğru yönlendirilmiş birer adet motif yerleştirilmiştir. Kıvrım dallar helezonlar ve asma yaprağı görünümündeki birimlerden oluşan motif tek renk olarak uygulanmıştır.
Kaynak Kişi	: Aysun Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

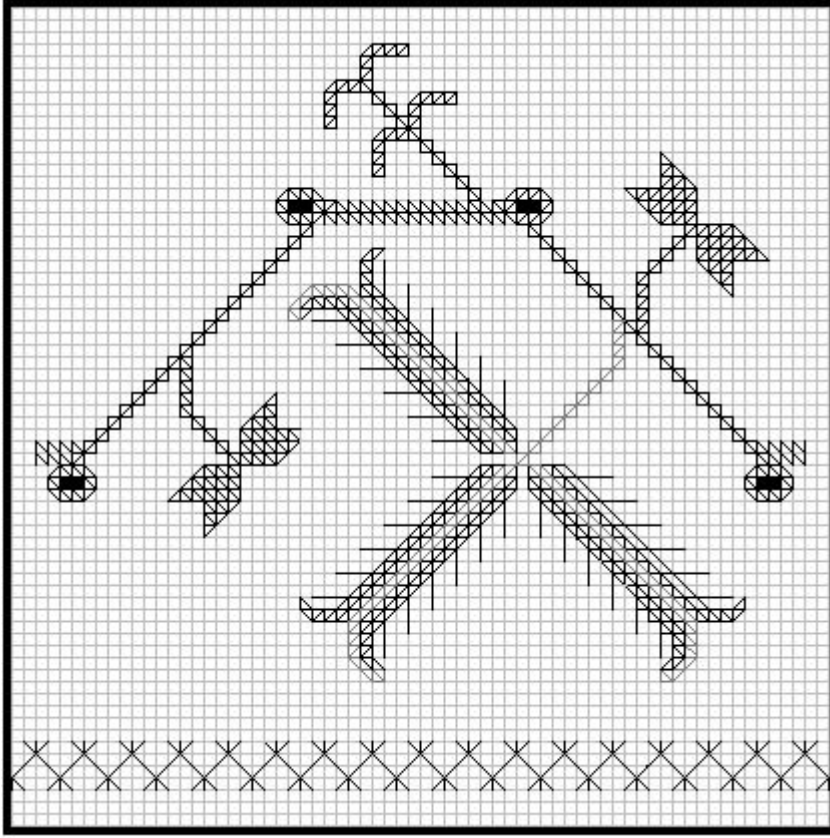
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 27
Örnek No	: 27
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 70x70 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: Metal iplik, İpek iplik
Kenar	: İpek iplik, metal pul
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz hesap iğnesi, verrev hesap iğnesi
Kenar	: Tığ danteli
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, ametist, zeytin yeşili, yavruağzı, mor, siyah, mavi
Kenar	: Yavruağzı, mor, mavi

Konu	: Bitkisel bezeme; Dal, yaprak, çiçek, tomurcuk
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört kenarını çevreleyen su şeklinde bir motif ve dört köşesine merkeze doğru yönlendirilmiş birer adet motif yerleştirilmiştir. Çevrenin dört kenarını çevreleyen su şeklindeki motifte ve dört köşesine yerleştirilen motiflerde sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmış ve renkler tekrarlanarak uygulanmıştır. Su şeklindeki motif köşeli kıvrım dal üzerine tomurcuklar yapraklar ve çiçeklerden oluşmuştur. Örtünün kenarına ince bir su yapılmış ve tığ danteli yapılarak temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Aysun Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 27 Çevre

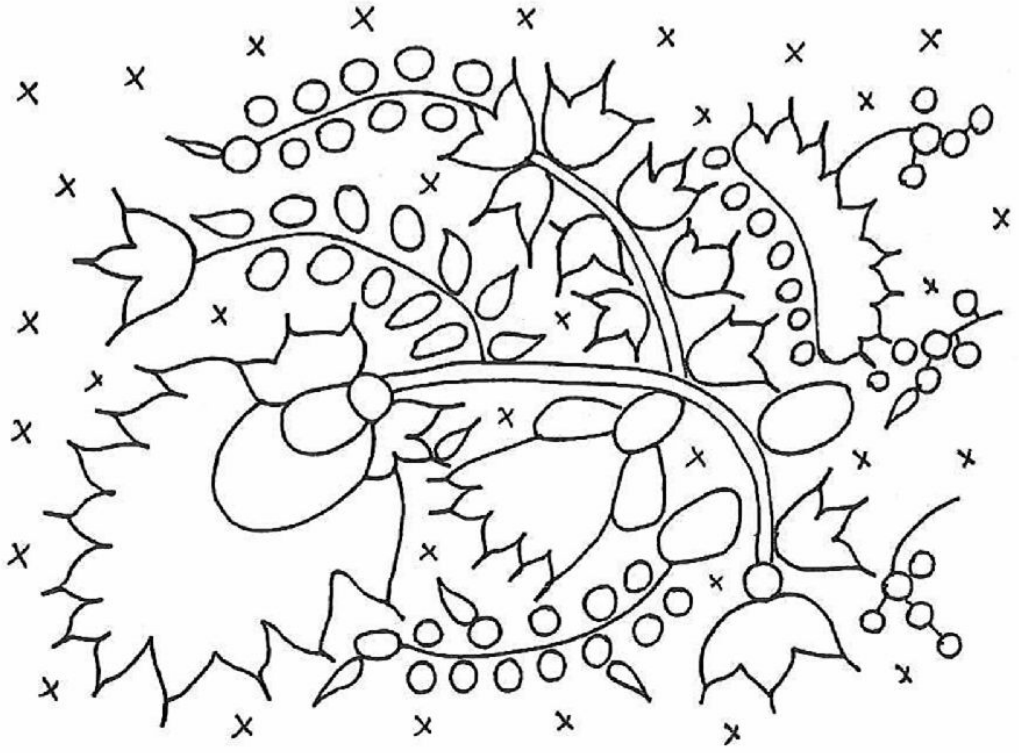
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 28
Örnek No	: 28
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 45x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: Metal iplik, İpek iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Muşabak, verev sarma, gözeme
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, turuncu, kızıl kahve, yaprak yeşili, kahve, siyah, bej, petrol mavisi, turkuvaz yeşil, yağ yeşili, gül kurusu

Kenar	: -
Konu	: Bitkisel bezeme; stilize yaprak, dal, tomurcuk, stilize çiçek
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına iki adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş ve motiflerde sıcak ve soğuk renkler tekrarlanarak kullanılmıştır. İki adet stilize yaprakla başlayan dalın üst tarafına stilize yapraklardan oluşan dallar ve tomurcuklar yerleştirilmiştir. Dalın alt tarafına ise küçük stilize bir çiçek dalın ucuna ise daha büyük stilize bir çiçek ve ucuna tomurcuklar yerleştirilmiştir. Dalın alt tarafına yine tomurcuklar yine tomurcuklar yerleştirilmiştir. Motiflerin altına tel kırma + puanlar serpiştirilmiştir. Motiflerin altına kıvrım dal şeklinde bir su, altına ve üstüne düz çizgisel bir birimle tamamlanmıştır. Peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Aysun Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 28 Peşkir

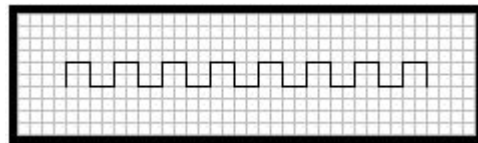
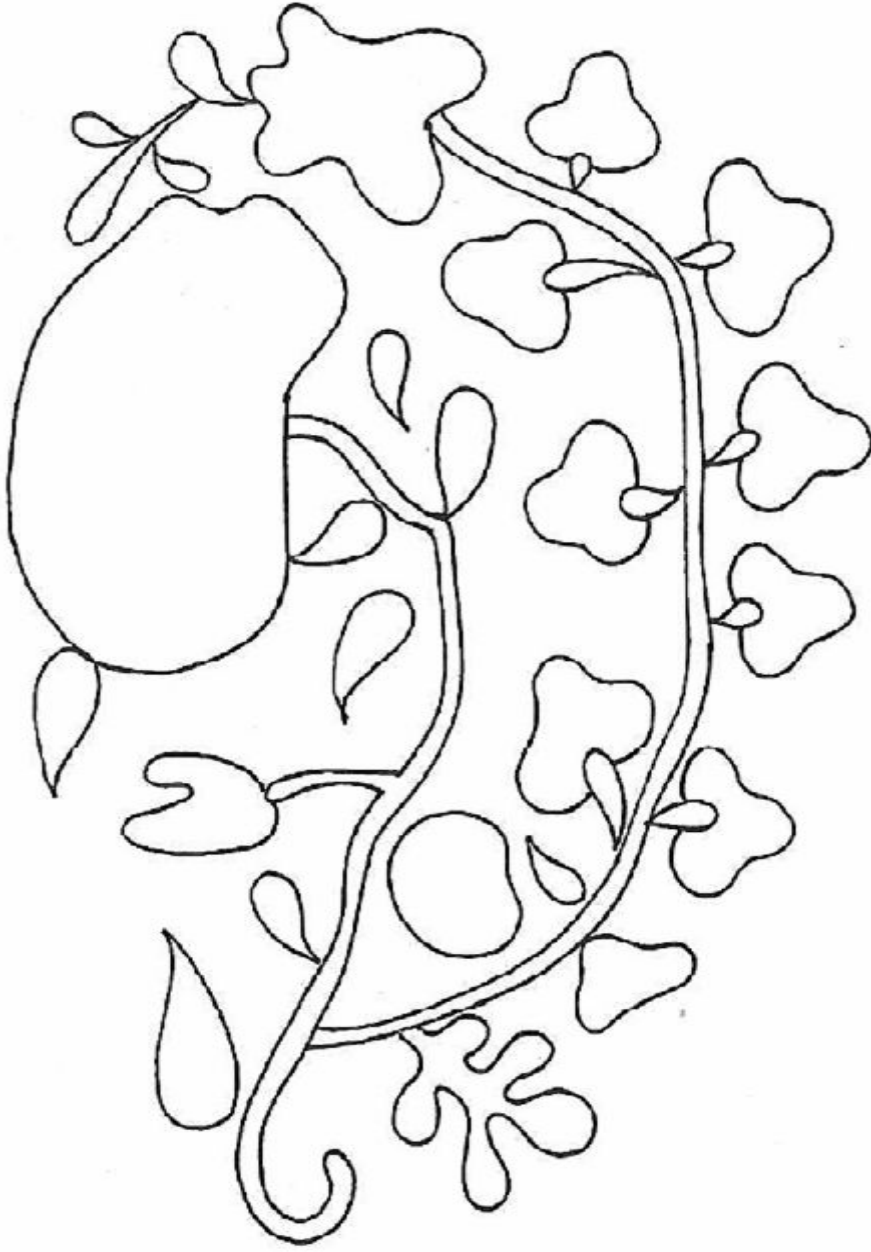
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 29
Örnek No	: 29
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 43x97 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: Pamuklu dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Muşabak, Düz sarma, Düz pesent
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı, Kiremit kıızı, sıklamen pembe, petrol mavisi, yağ yeşili
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, dal, tomurcuk,
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına yerleştirilen iki adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş sıcak ve soğuk renkler tekrarlanarak kullanılmıştır. İkili kıvrım dal üzerine stilize yapraklarla başlayan motifte alttaki dalın iki tarafına stilize yaprak ve tomurcuk yerleştirilmiştir. Üstteki dalın yine her iki tarafına tomurcuk görünümünde birimler yerleştirilmiş dalın ucuna ise stilize yaprak yerleştirilmiştir. Motiflerin altına köşeli kıvrım dal şeklinde bir su işlenmiş ve peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Aysun Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 29 Peşkir

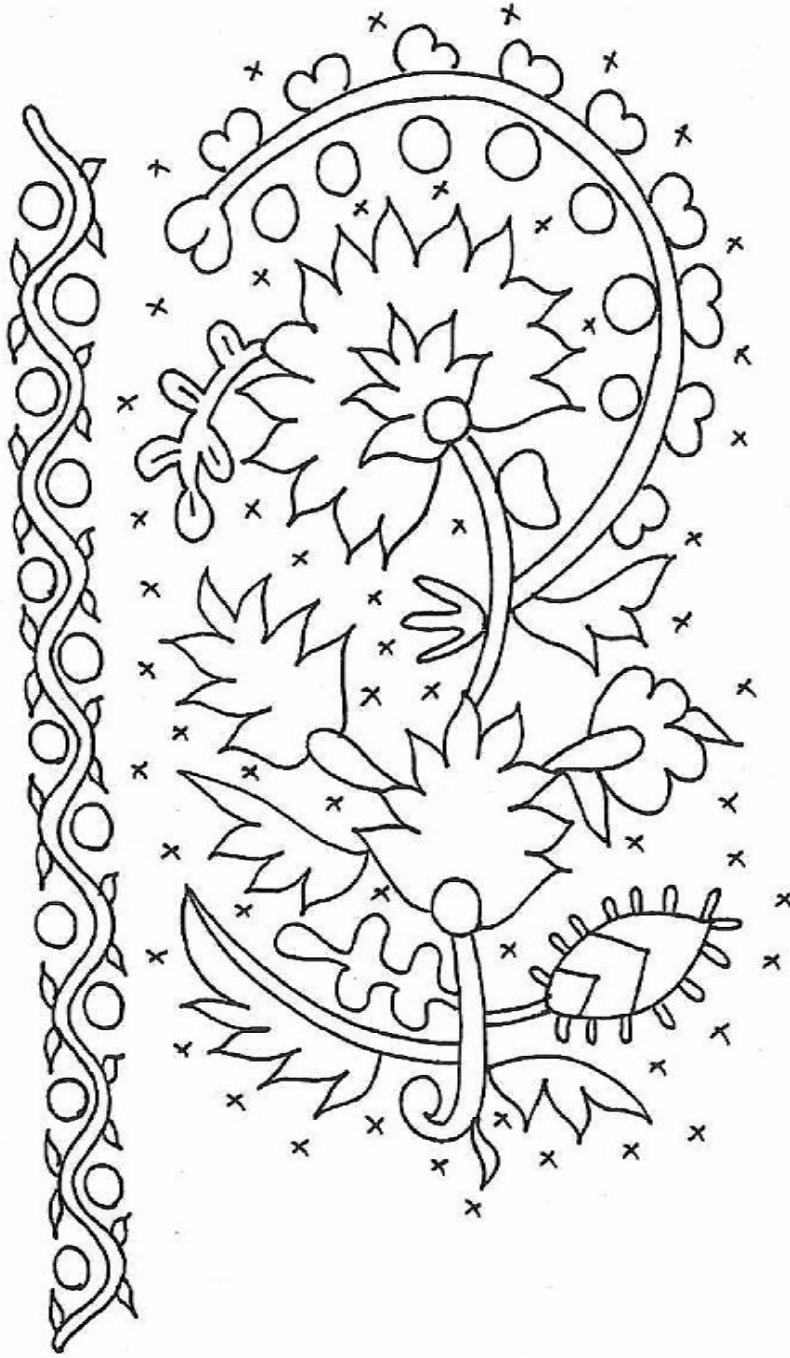
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 30
Örnek No	: 30
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 44x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: verev sarma, Düz sarma, verev pesent, gözeme, + puan
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Beyaz metal iplik, Kiremit kıvılcı, karanfil yeşili, kahve
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize yaprak, tomurcuk, çiçek Geometrik bezeme; Daire
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına iki adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş sıcak ve soğuk renkler tekrarlanarak kullanılmıştır. Yana doğru uzanan bir dal üst tarafında stilize bir yaprak ve stilize bir tomurcuk alt tarafında yine stilize yaprak ve dairesel birimler dalın ucunda stilize bir çiçek ve her iki tarafına stilize çiçekler yerleştirilmiştir. Ortadaki çiçeğin ucundan çıkan kıvrım dalın her iki tarafına tomurcuk görünümünde birimler sıralanmıştır. Motiflerin altına kıvrım dal üzerine simetrik olarak alt ve üst tarafına iki adet yaprak ve kıvrım dalların ortalarına stilize tomurcuk eklenmiştir. Peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Aysun Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 30 Peşkir

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 31
Örnek No	: 31
Tarihi	: 20. y.y. Baş
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 90x90 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik, metal iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verv sarma, düz pesent, hasır iğne
Kenar	: Antika, tığ oyası
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, Kiremit kızılı, zeytin yeşili, kızıl taba, petrol mavisi, gül kurusu
Kenar	: Petrol mavisi, kiremit kızılı

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize gül, dal, tomurcuk, Figürlü bezeme; Fiyonk
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört kenarına su şeklindeki motif bağlantılı sıralamalı olarak yerleştirilmiş ve iç köşelerine merkeze doğru yönlendirilmiş birer motif uygulanmıştır. Motiflerde sıcak ve soğuk renkler kullanılmıştır. Kıvrım dalın iki tarafına üçlü çizgisel birimler sağlı sollu yerleştirilmiş kıvrım dalın iç tarafından çıkan dal stilize bir çiçek motifi ile başlamış ve üçlü çizgisel birimler yerleştirilmiş ve stilize bir gül motifi eklenmiştir. Dalın ucuna üç adet stilize tomurcuk yerleştirilmiş. Kıvrım dalın üst kısmından çıkan dala yine tomurcuk ve çizgisel birimler eklenmiştir. İç köşelerde buket şeklindeki motif bir fiyonkla başlamış orta kısmına iki adet stilize gül motifi yerleştirilmiş yanına ve üstüne stilize yaprak ve çiçekler eklenmiştir. Peşkirin kenarına antika ve zürafa yapılmıştır.
Kaynak Kişi	: Aysun Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 31 Çevre

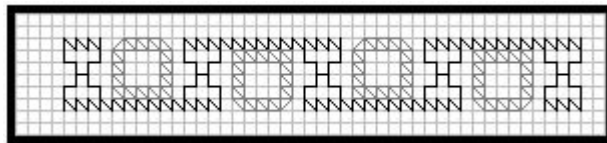
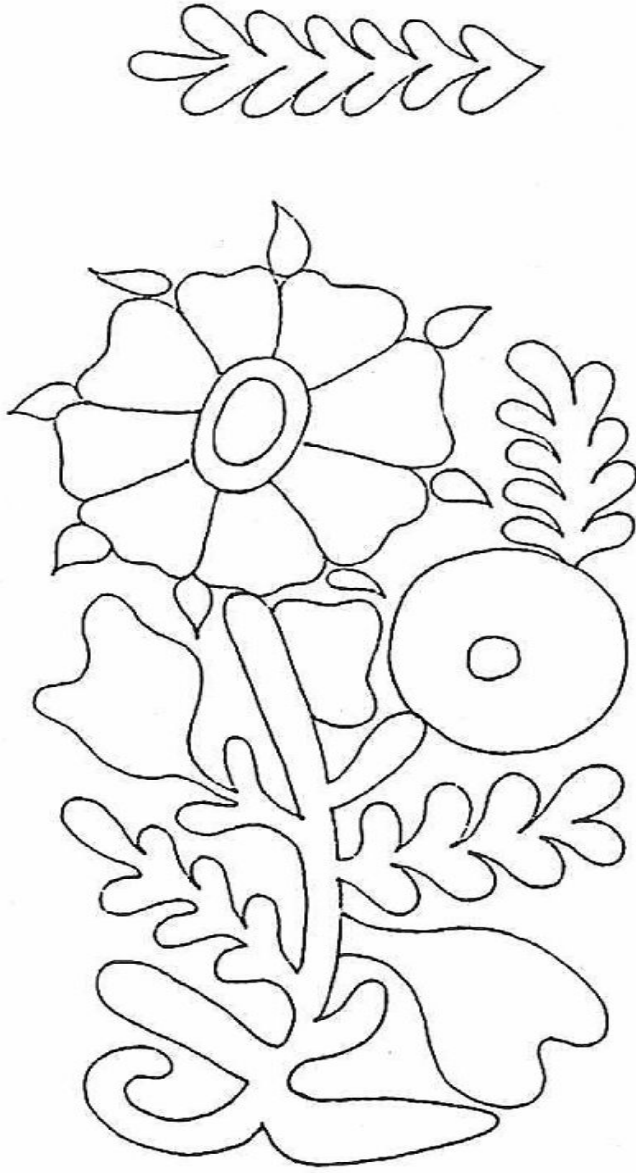
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 32
Örnek No	: 32
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 42x20 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli, Camlı çerçeve içinde saklanıyor
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev sarma, düz pesent, balıksırtı, verev hesap iğnesi, düz hesap iğnesi, gözeme
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, Gri bej, zeytin yeşili, bej, siyah, gül kurusu, hardal sarısı

Konu	Kenar : Bej : Bitkisel bezeme; stilize yaprak, dal, tomurcuk, stilize gül
Kompozisyon	: Camlı bir çerçeve içine yerleştirilen dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş, sıcak ve soğuk renkler atlamalı olarak uygulanmıştır. Kıvrım dal ile başlayan motif simetrik olarak stilize iki adet yaprak dalın dış tarafında stilize bir tomurcuk, stilize yaprak ve daldan çıkan stilize bir çiçek motifi ve ucuna ise yaprak eklenmiştir. Kıvrım dal stilize bir gül motifi ile tamamlanmıştır. motiflerin aralarına düz bir dal ve kenarlarından sağlı sollu çıkan yapraklardan oluşan bir birim yerleştirilmiştir. Motiflerin altına köşeli kıvrım dalların ortasına tomurcuklar yerleştirilen bir su işlenmiştir. Peşkirin görünen kısa kenarları çırpma dikişi ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Ayten Uludağ
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 32 Peşkir

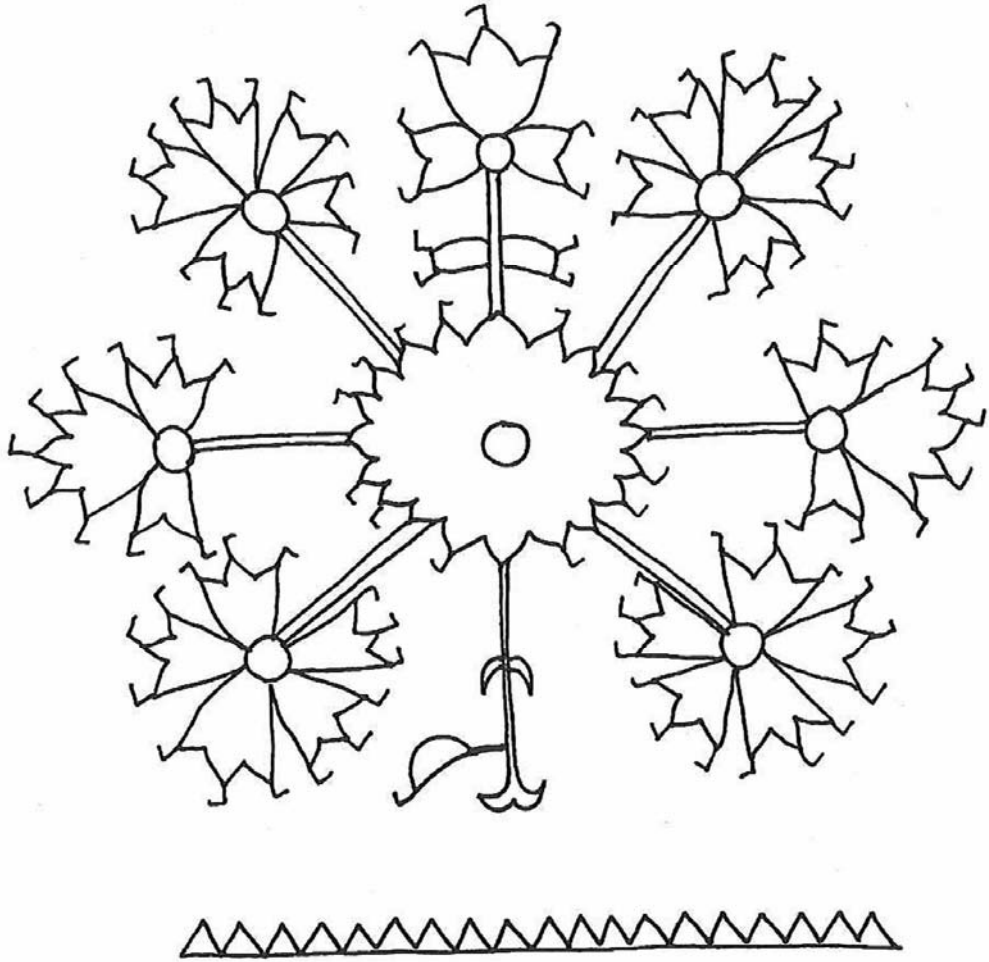
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 33
Örnek No	: 33
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Uçkur
Boyutları	: 20x150 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, üç parçaya ayrılarak paylaşılmış.
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev sarma, düz pesent, susma, verev pesent, gözeme
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Petrol mavisi, kahve, zeytin yeşili, bej, siyah, ametist, hardal sarısı
Kenar	: Bej

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize çiçek, yaprak, dal Geometrik bezeme; üçgen
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki uçkur üç adet işlenmiş ve sonradan kesilerek ayrılmıştır. Karşılıklı iki kısa kenara yerleştirilen birer adet motifte sıcak ve soğuk renkler uygulanmıştır. Düz dalın ucuna stilize bir çiçek motifi ve ortasından çıkan dalın iki yanına simetrik olarak iki yaprak ve ucuna stilize çiçek yerleştirilmiştir. Ortadaki çiçekten iki adet dal ve ucuna stilize çiçek motifi yerleştirilmiştir. İki dalın ortasından çıkan dal simetrik iki adet yaprak ve ucuna stilize çiçek yerleştirilmiştir. Bu üç adet dal ve stilize çiçeklerden oluşan birimler ortadaki çiçeğin diğer tarafına da simetrik olarak yerleştirilmiştir. Motifin altına bağlantılı üçgen birimlerden oluşan su yerleştirilmiştir. Uçkurun kısa ve uzun kenarları çırpma dikişi ile tamamlanmıştır. Uçkur üç adet işlenmiş sonra üç parçaya ayrılmış, diğer iki parçanın nerede olduğu bilinmemektedir.
Kaynak Kişi	: Ayten Uludağ
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 33 Uçkur

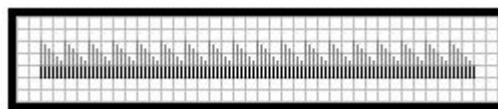
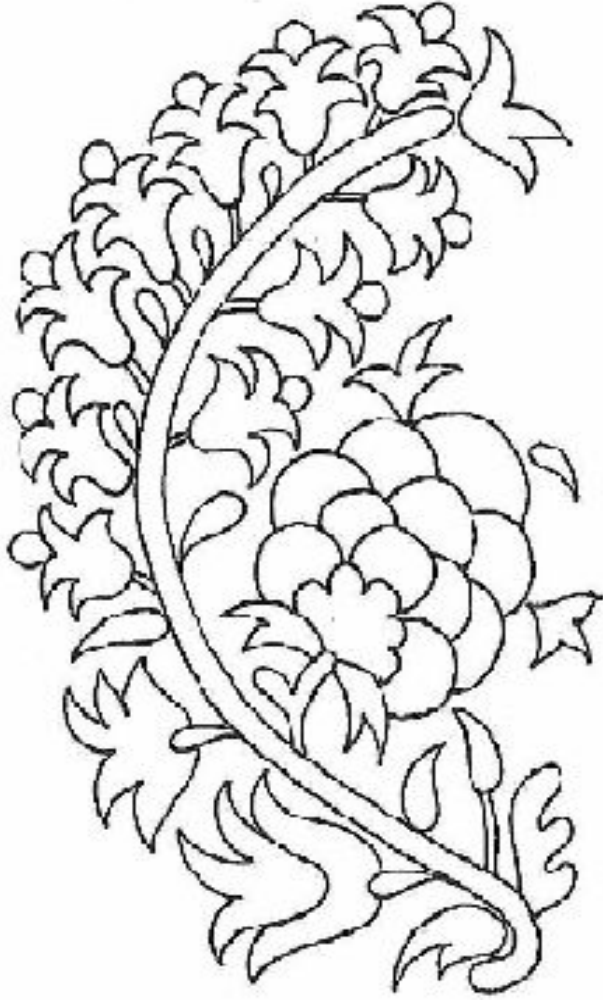
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 34
Örnek No	: 34
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 60x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz sarma, susma, verrev pesent, gözeme, balıksırtı
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Yağ yeşili, kahve, karanfil yeşili, bej, kiremit kıvı, kıvıl taba
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize nar çiçeği, dal, yaprak
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş, sıcak ve soğuk renkler tekrarlanarak uygulanmıştır. Kıvrım dal üzerine iki adet yaprakla başlamış üst tarafındaki dalda stilize bir nar çiçeği stilize yaprak ve dalın üst ve alt kısmına sıralanan stilize nar çiçekleri ile dal tamamlanmıştır. Dalın iç kısmından ise stilize nar görünümlü birim yerleştirilmiştir. Motiflerin altına bağlantılı üçgen birimlerden oluşan bir su işlenmiştir. Peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Ayşe Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 34 Peşkir

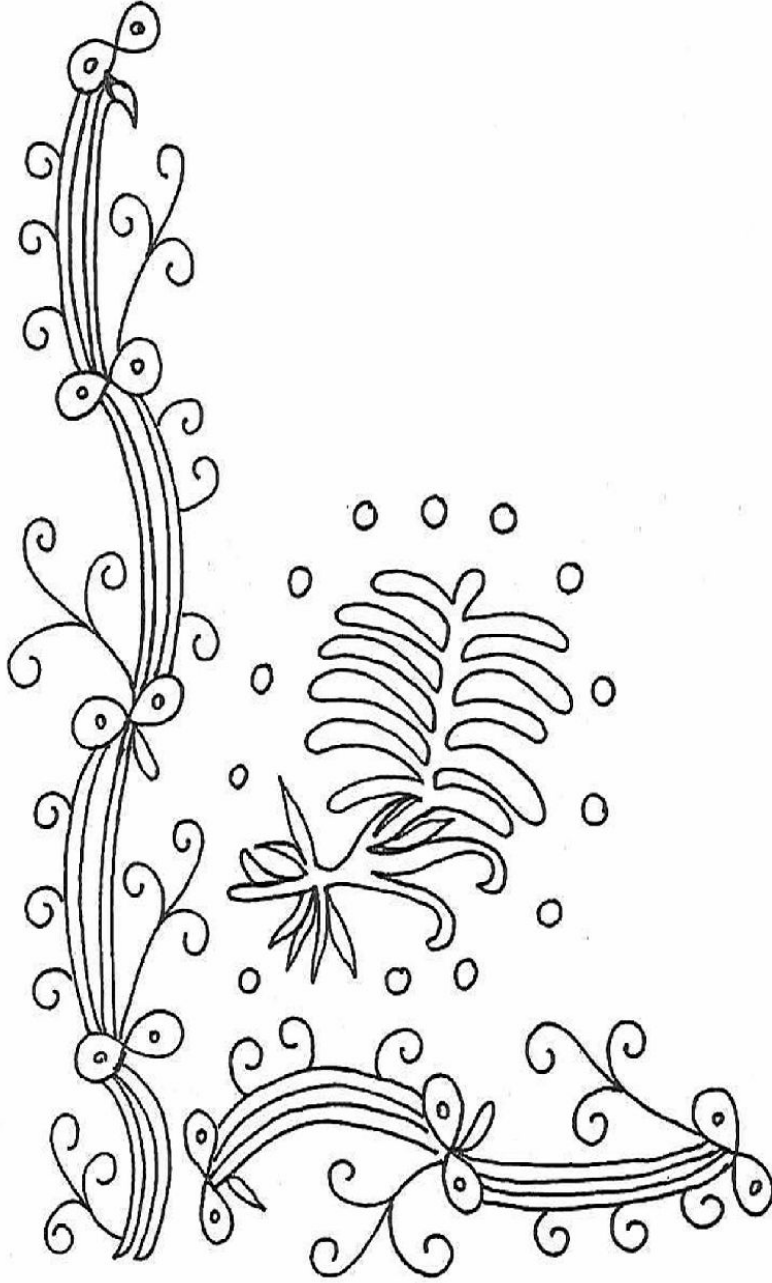
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 35
Örnek No	: 35
Tarihi	: 20. y.y. Başı
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 90x90 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik, metal iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz sarma, verrev sarma, düz pesent
Kenar	: Çırpma dikişi ile tığ danteli dikimi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, Yaprak yeşili, Petrol mavisi
Kenar	: Bej, Sarı metal iplik

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize yaprak, dal Figürlü bezeme; Fiyonk
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört kenarına bağlantılı sıralamalı olarak yerleştirilen su şeklindeki motifte yan yana iki adet dal ve dalların birleşme noktalarına fiyonk görünümünde birimler yerleştirilmiş, ve fiyonkların ortasından üçlü çizgisel yaprak görünümlü birim çıkmıştır. Dıştan devam eden dalın üstüne üç adet çizgisel birim yerleştirilmiştir. İç köşelere merkeze doğru yönlendirilmiş birer motif yerleştirilmiştir. Stilize yapraklar ve dallarla başlayan motif ortadaki dalın iki yanına çıkan dallar stilize bir çiçek izlenimi vermektedir. Çevrenin dört kenarı tığ oyası ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Ayşe Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 35 Çevre

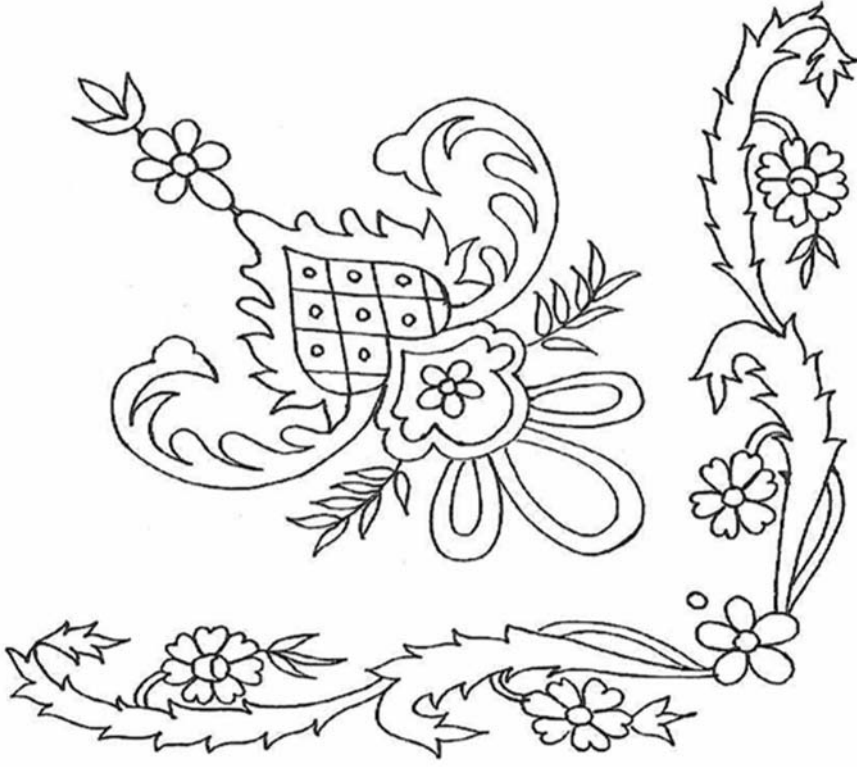
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 36
Örnek No	: 36
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 70x70 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: Pamuklu el dokuması
İşleme	: Metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz sarma, verev sarma
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik
Kenar	: Bej

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize çiçek, dal, yaprak
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört köşesine yerleştirilen merkeze doğru yönlendirilmiş motiflerde tek renk kullanılmıştır. Köşede stilize bir çiçek ve iki yanına stilize dal ve iki adet yaprak çıkarılmış, yaprakların ortalarından çıkan dalların ucuna stilize çiçekler yerleştirilmiştir. İç köşede ise üçlü yaprak görünümünde birim yerleştirilmiş, iki yanına stilize dal ve yapraklar yerleştirilmiştir. Yaprakların iç kısmına stilize bir çiçek eklenmiş ve üstüne stilize bir bitkisel birim yerleştirilmiş, iki yanından simetrik olarak dallar ve yapraklar çıkarılmıştır. Bitkisel birimin uç kısmından çıkan dalın ortasına stilize bir çiçek ve üçlü yaprak yerleştirilmiştir. Bitkisel birimin yine iki kenarından simetrik olarak dal ve stilize çiçek ve üçlü yaprak yerleştirilmiştir. Çevrenin kenarı çırpma dikişi ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Ayşe Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 37
Örnek No	: 37
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 45x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, Metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz Pesent, verrev sarma, verrev pesent, tahrirli pesent, muşabbak, gözeme, civankaşı, susma, balıksırtı
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, Şeker pembe, mor, eflatun, çimen yeşili, petrol mavisi, Kiremit kızılı

Kenar	: -
Konu	: Bitkisel bezeme; stilize dal, yaprak, tomurcuk, stilize nar çiçeği, stilize incir, stilize çiçek
Kompozisyon	Nesneli bezeme; Meyve tabağı : Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş sıcak ve soğuk renkler tekrarlanarak uygulanmıştır. Meyve tabağı görünümlü bir birimden çıkan stilize dal ve yapraklar ve tomurcuklar ucuna ise stilize nar görünümlü bitkisel birim diğer ucuna ise stilize çiçek görünümlü birim yerleştirilmiştir. Tabaktan yine stilize çiçek ve yapraklar çıkmış tabağın diğer ucundan ise stilize incir görünümlü birim ve ucundan stilize beş yapraklı bir dal çıkmıştır. Motiflerin altına kıvrım dal üstüne dış kenarlara stilize yaprak ve tomurcuk görünümlü birimler yerleştirilmiştir. Kenarı kendinden şeritli peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Ayşe Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 37 Peşkir

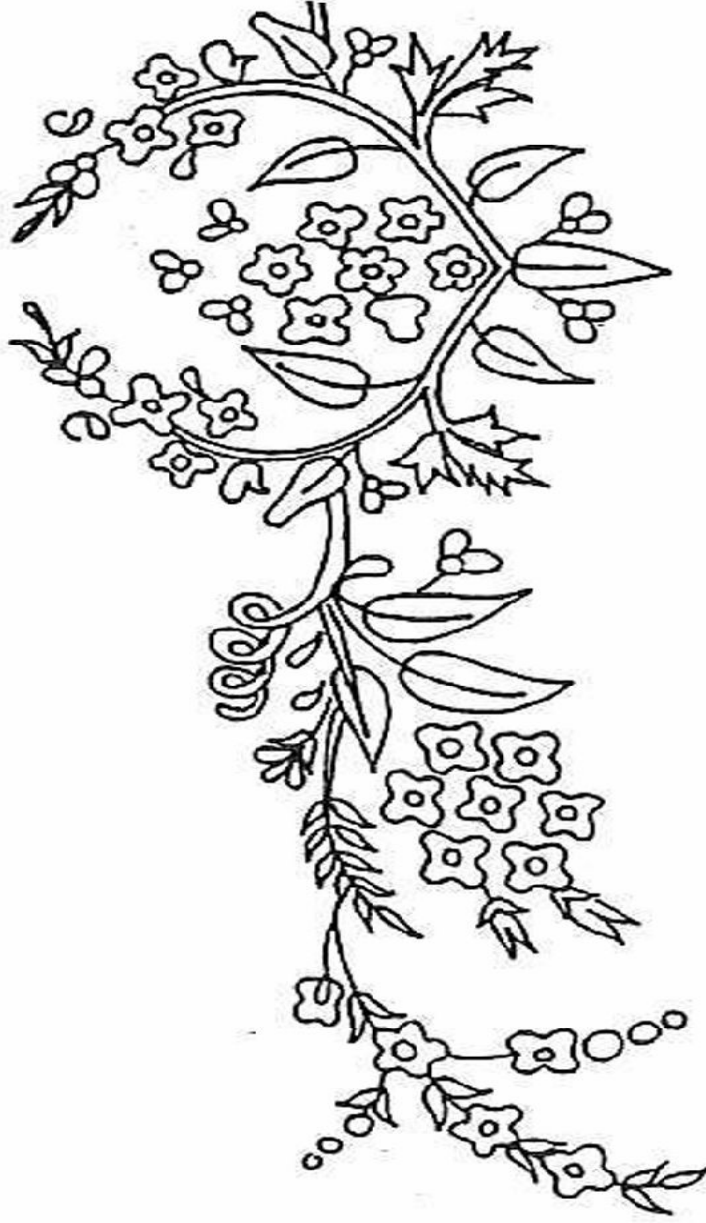
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 38
Örnek No	: 38
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 50x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli, yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: Pamuklu el dokuması
İşleme	: Metal iplik
Kenar	: Metal iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz sarma, verev sarma, basit ajur, makine dikişi, balıksırtı
Kenar	: Düğümlü sarma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik
Kenar	: Sarı metal iplik

Konu	: Bitkisel bezeme; Mine, dal, yaprak
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına yerleştirilen düz simetrik motifte tek renk kullanılmıştır. Ortada çelenk şeklinde açılan dallar, stilize yapraklar ve mineler ve tomurcuklardan oluşmuştur. Dalların ortasına ise mineler ve tomurcuklar yerleştirilmiştir. İki yana simetrik olarak çıkan dallar helezonlar üçlü grup stilize yaprak ve mineler ve stilize yapraklar ucuna yine üst üste stilize mine görünümlü üç adet çiçek ve iki yanına yine tomurcuklar ve mineler yerleştirilmiştir. Motiflerin altına basit ajur uygulanmış. Peşkirin kısa kenarı yarım ay şeklinde sarılarak tamamlanmış, yarım ayların ortasına puan şeklinde sarma yapılmıştır.
Kaynak Kişi	: Ayşe Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 38 Peşkir

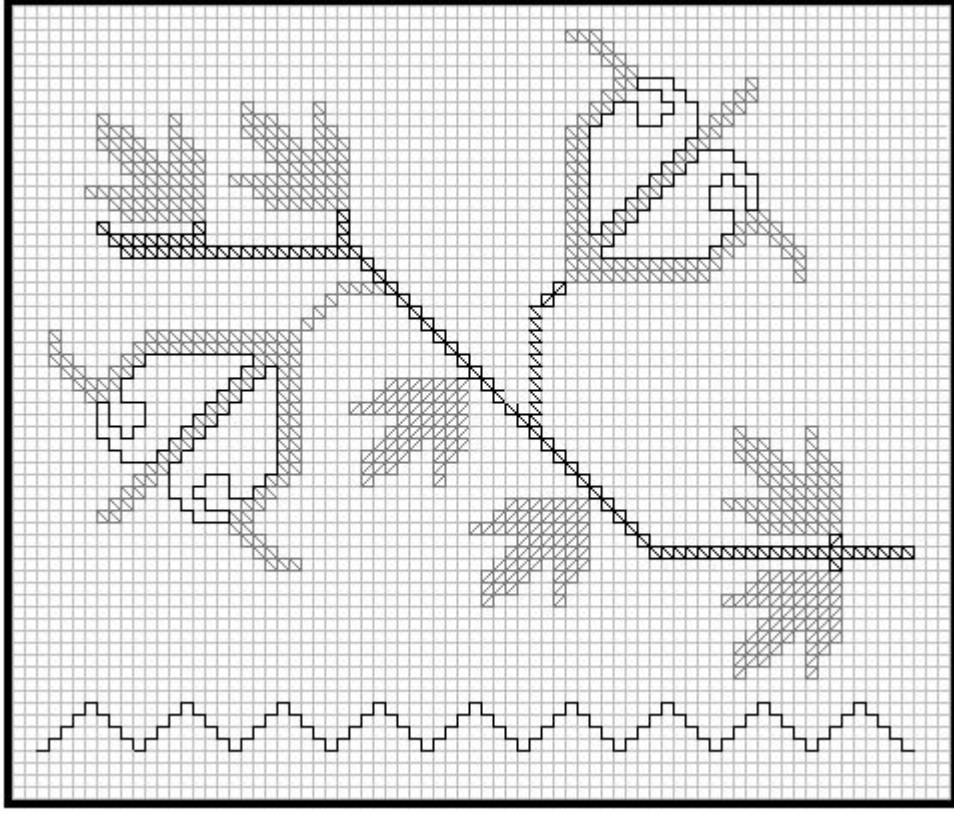
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 39
Örnek No	: 39
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 90x90 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek İplik, Metal iplik
Kenar	: İpek İplik, Metal iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Tel sarma, verrev hesap iğnesi, düz hesap iğnesi
Kenar	: Çırpma dikişi ile hazır harç dikimi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, petrol mavisi, mor, gül kurusu, turuncu, siyah, çimen yeşili, nar çiçeği
Kenar	: Bej, Sarı Hazır harç

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize çiçek, dal, yaprak
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört kenarına düzgün sıralamalı olarak yerleştirilen motiflerde sıcak ve soğuk renkler kullanılmıştır. İki adet stilize yaprakla başlayan köşeli kıvrım dal üzerine kurulan desenin ilk kıvrım noktasından bir adet stilize çiçek dışa doğru çıkarılmış diğer tarafına ise yan yana iki adet yaprak yerleştirilmiştir. Dalın ikinci kıvrım noktasından diğer tarafa stilize bir çiçek çıkarılmıştır. Üstüne devam eden dalda ve iki adet yan yana stilize yaprakla tamamlanmıştır. Çevrenin dört kenarına köşeli kıvrım dal ile basamak şeklinde bağlantılı bir su yerleştirilmiş. Çevrenin kenarı hazır harç dikilerek temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Ayşe Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 39 Çevre

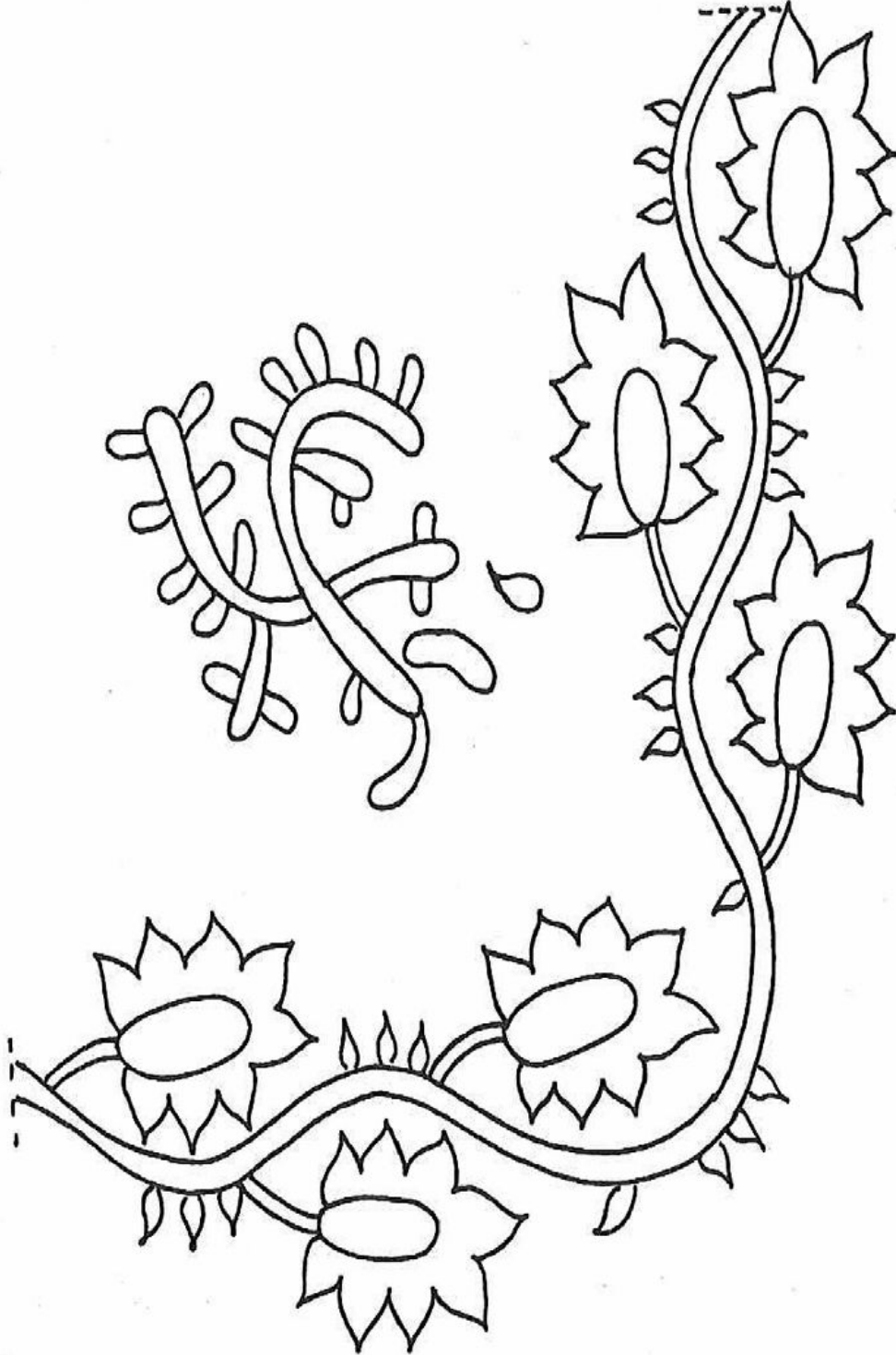
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 40
Örnek No	: 40
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 90x90 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: Metal iplik
Kenar	: İpek İplik, Hazır harç
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz sarma, verrev sarma
Kenar	: Çırpma dikişi ile hazır harç dikimi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik
Kenar	: Bej, Sarı Hazır harç

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize çiçek, dal, yaprak
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört kenarına bağlantılı sıralamalı olarak yerleştirilmiş tek renk kullanılmıştır. Kıvrım dalın iç tarafına stilize çiçek görünümlü birimler yerleştirilmiştir. Dalın dış kenarlarına ise yan yana üç adet stilize yaprak yerleştirilmiştir. İç köşelere stilize dal ve yapraklardan oluşan bir motif yerleştirilmiştir. Çevrenin kenarı hazır harç dikilerek temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Ayşe Karaca
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 40 Çevre

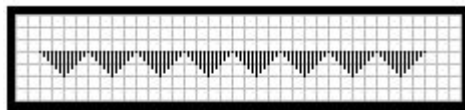
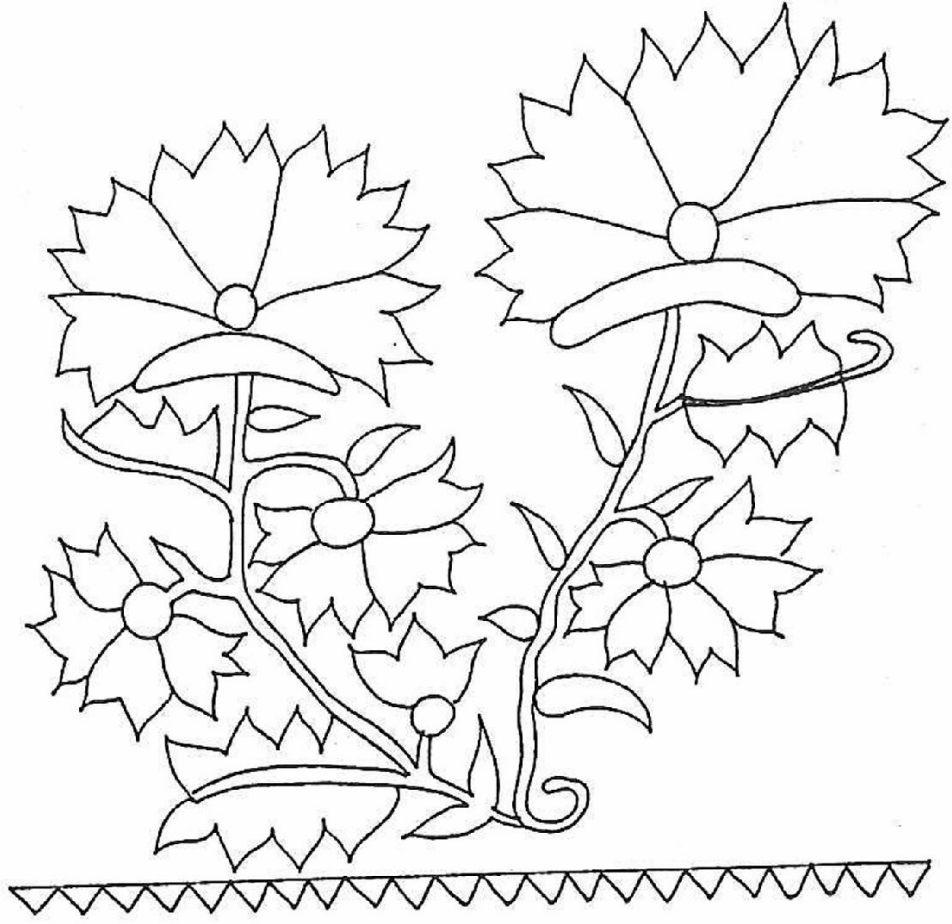
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 41
Örnek No	: 41
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 44x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz sarma, verev pesent, susma, balıksırtı, gözeme
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Beyaz metal iplik, gri, turuncu , Gri bej, yavruağzı, karanfil yeşili, yağ yeşili
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize yaprak, stilize karanfil, dal Geometrik bezeme; üçgen
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına iki adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş, sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmış ve renkler atlamalı olarak uygulanmıştır. İki adet dalın ucuna stilize karanfil yerleştirilmiştir. Soldaki dalın dış kenarına stilize yaprak iç kenarına ise tomurcuk yerleştirilmiştir. Dalın iç ve dış kenarına küçük stilize karanfiller dış kenarındaki karanfilin üstüne stilize yaprak yerleştirilmiştir. Diğer dala dış kenarına bir adet stilize yaprak dalın iç kısmına iki adet stilize yaprak yerleştirilmiştir. Motiflerin altına bağlantılı ters üçgenler yerleştirilmiştir. Peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Özlem Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 41 Peşkir

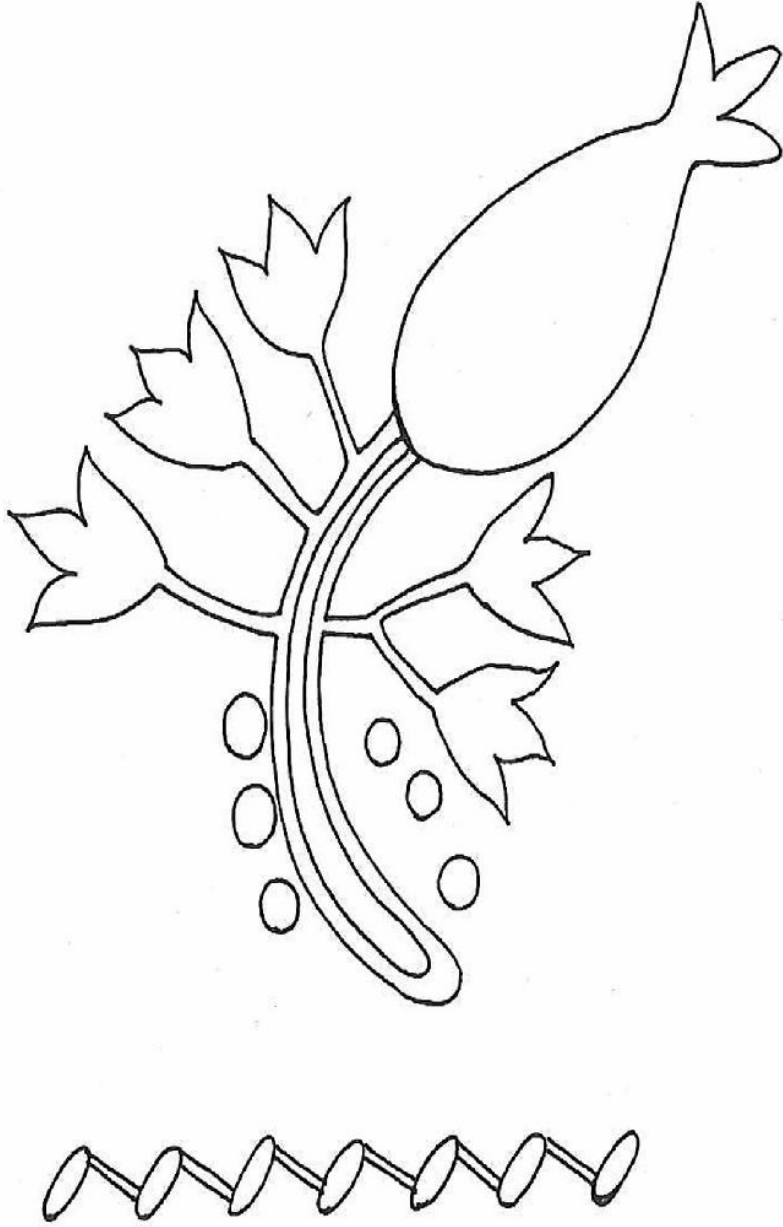
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 42
Örnek No	: 42
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 44x120 cm.
Bugünkü Durumu	: İlk hali
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: Keten el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Verev sarma, verev pesent, makine dikişi
Kenar	: Çırpma dikişi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, firuze, kızıl taba, nar çiçeği
Kenar	: Bej

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize yaprak, dal, stilize kuşburnu Geometrik bezeme; Daire
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına dört adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş sıcak ve soğuk renkler kullanılmış renkler tekrarlanarak uygulanmıştır. İkili bir dalın ucuna kirpikli gonca biçiminde usluplanmış kuş burnuna benzeyen bir motif yerleştirilmiştir. Dalın dış kenarına üç adet dairesel birim üstüne üç adet stilize yaprak görünümlü birim yerleştirilmiştir. Dalın iç kısmına ise yine üç adet dairesel birim üstüne ikili stilize yaprak yerleştirilmiştir. Motiflerin altına bağlantılı ters “ ^ ” biçiminde bir su işlenmiştir. Peşkirin kumaşının orta kısmı kendinden fitilli ve kenarı ise ipleri çekilip bırakılmış kenarı çırpma dikişi yapılarak tamamlanmıştır.
Kaynak Kişi	: Özlem Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 42 Peşkir

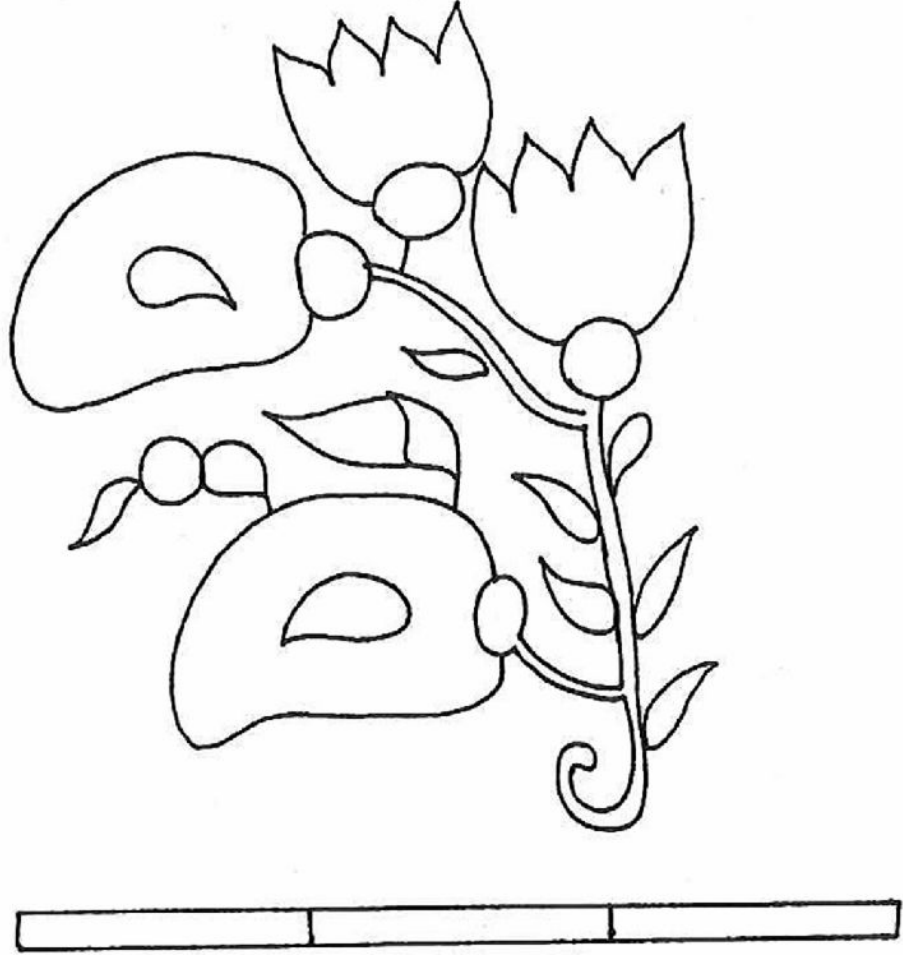
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 43
Örnek No	: 43
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 44x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz sarma, verrev pesent, balıksırtı, gözeme
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Bej, Gri bej, yavruağzı, yağ yeşili, karanfil yeşili
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize çiçek, dal, yaprak
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına beş adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş, sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmış, renkler tekrarlanarak uygulanmıştır. Motifte dalın iç kısmına iki adet stilize çiçek görünümlü birimler çıkmıştır. Dalın dış kenarına ve iç kenarına üst üste ikişer adet stilize yaprak ve dış kenarına iki adet üst üste stilize çiçek eklenmiştir. Motiflerin altına düz bir sarma şeklinde su işlenmiştir. Peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Özlem Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

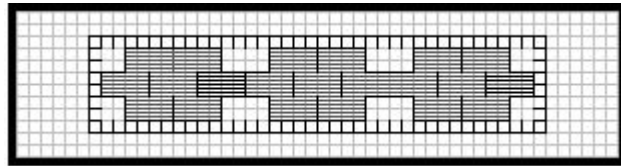
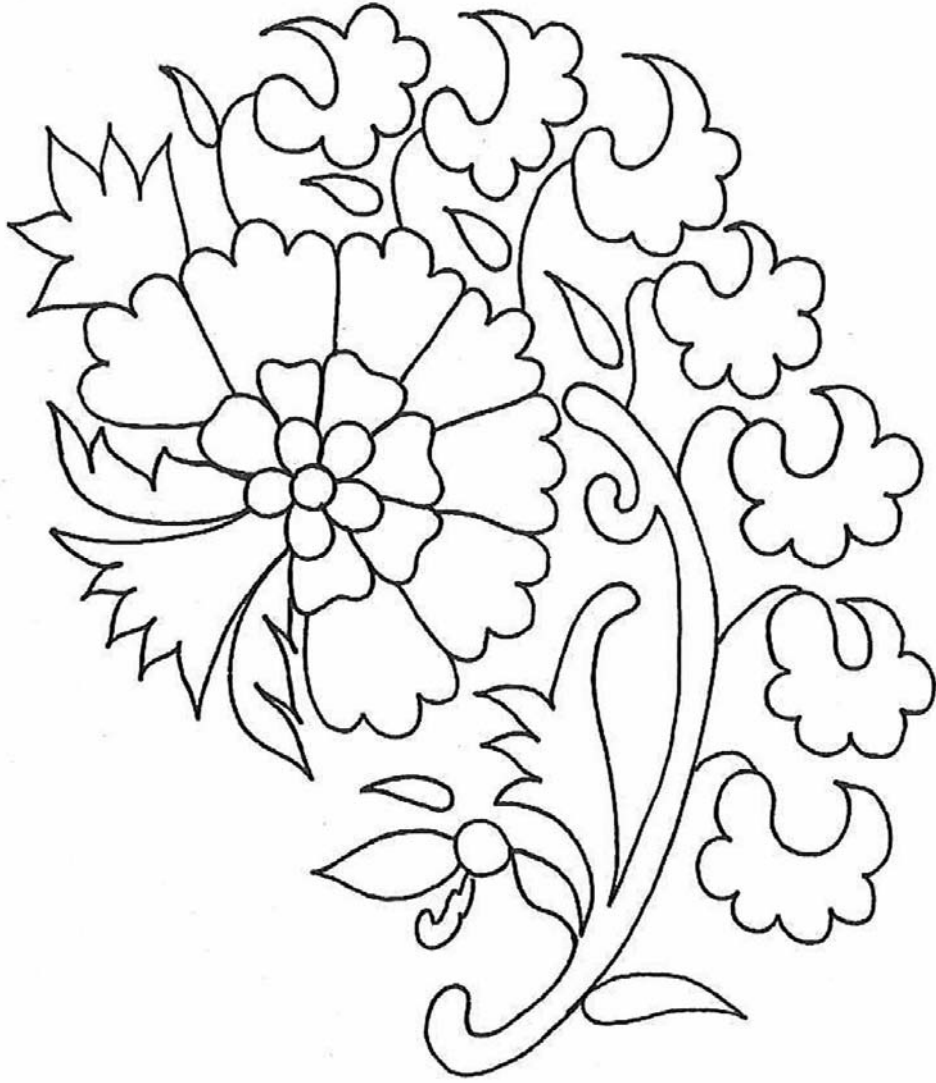
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 44
Örnek No	: 44
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 45x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz sarma, atlamalı pesent, balıksırtı, gözeme, hasırığne, hesap işi antikaşı
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Beyaz metal iplik, Bej, Gri bej, yavruağzı, yağ yeşili, yaprak yeşili, gül kurusu, turuncu

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize çiçek, yaprak, dal
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmış ve renkler tekrarlanarak uygulanmıştır. Kıvrım dalın dış kenarına stilize bir yaprak ve üstüne stilize çiçek görünümlü yedi adet bitkisel birim yerleştirilmiş aralarına stilize yapraklar eklenmiştir. Kıvrım dalın iç kısmına stilize bir tomurcuk ve yaprak eklenmiş. Kıvrım dalın ucuna ise stilize bir çiçek yerleştirilmiştir. Motiflerin altına geometrik birimlerden oluşan bir su işlenmiştir. Peşkirin kenarı saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Özlem Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 44 Peşkir

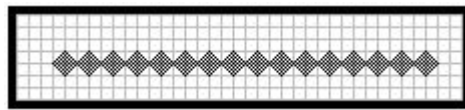
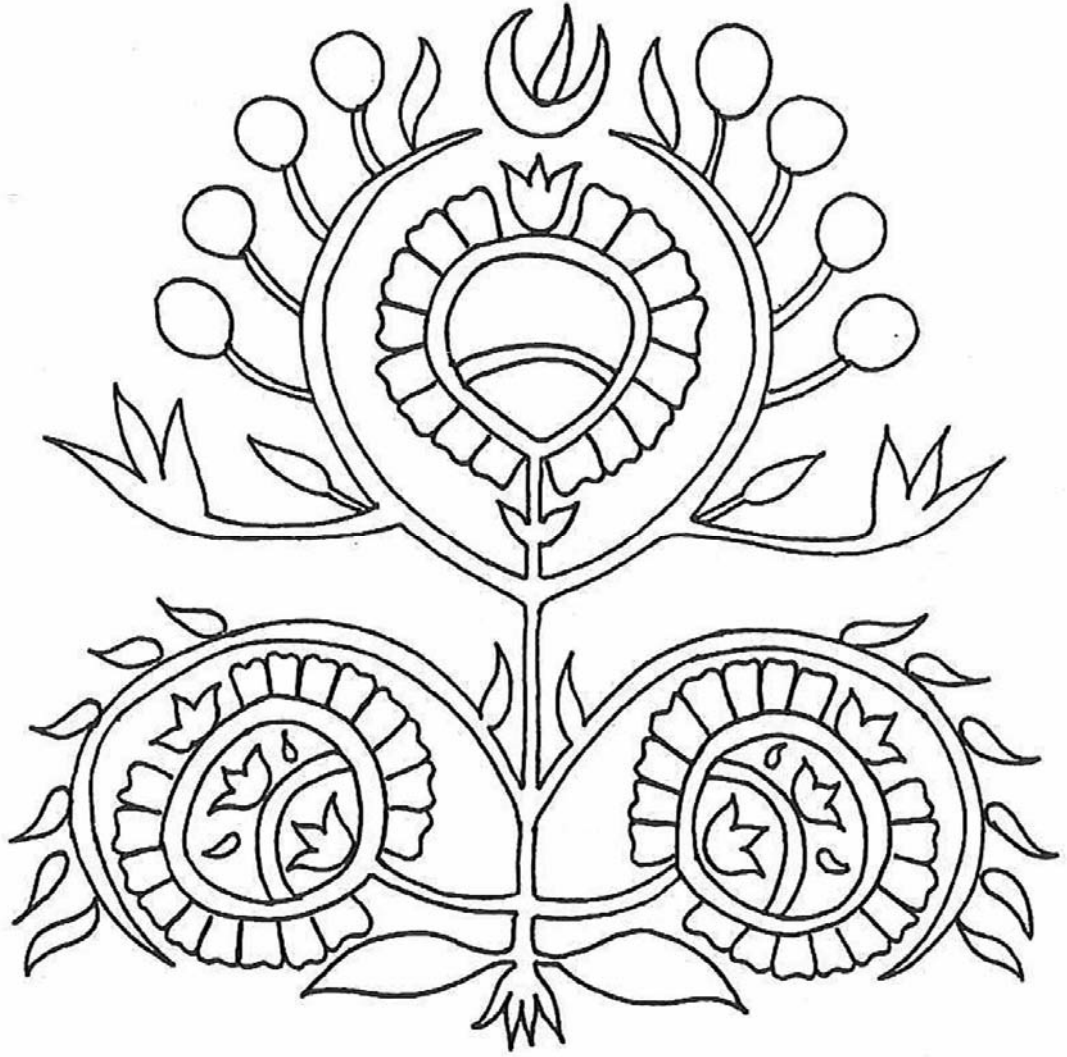
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 45
Örnek No	: 45
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 45x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz pesent, verev sarma
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Beyaz metal iplik, yavruağzı, yaprak yeşili, gül kurusu, kahve, hardal sarısı
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; Stilize çiçek, yaprak, dal, tomurcuk
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmış ve renkler atlamalı olarak uygulanmıştır. Üçlü çizgisel birimle başlayan iki yana simetrik stilize yapraklar ve dallar çıkan motifin iki yanına simetrik stilize çiçek motifi eklenmiştir. Çiçeklerin üstünü kapatacak şekilde dal ve yapraklar eklenmiştir. Ortadan çıkan dalın ucuna yine stilize çiçek motifi ve iki yanına simetrik olarak dallar ve stilize yaprak yerleştirilmiştir. Uç kısımlarına doğru dört adet dairesel tomurcuk görünümlü birimler eklenmiştir. Ortadaki çiçeğin üstüne bağımsız üçlü stilize yaprak eklenmiştir. Motiflerin altına bağlantılı geometrik birimden oluşan su işlenmiş. Peşkirin kenarı saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Özlem Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 45 Peşkir

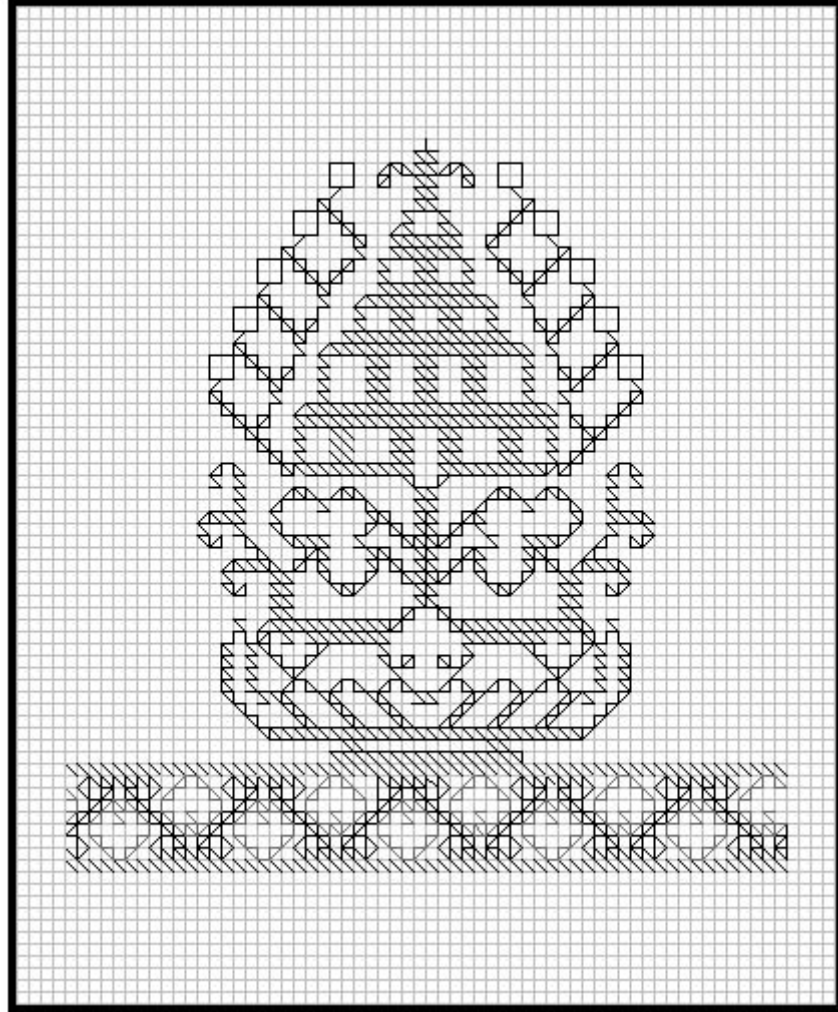
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 46
Örnek No	: 46
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 50x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, metal iplik
Kenar	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Düz hesap iğnesi, verrev hesap iğnesi, susma
Kenar	: Zürefa
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Beyaz metal iplik, yavruağzı, karanfil yeşili, yağ yeşili, saman sarısı, gri bej, ametist, petrol mavisi
Kenar	: Yavruağzı

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize çiçek, dal, Nesneli bezeme; Saksı
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına beş adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiş, sıcak ve soğuk renkler iç içe kullanılmış ve renkler atlamalı olarak uygulanmıştır. Saksı görünümündeki birimin içinden simetrik olarak yanlara açılan dalların ucuna dallar ve stilize bir çiçek yerleştirilmiştir. Ortadan çıkan dalın ucuna stilize çiçek görünümlü birimin yanlarına çizgisel birimler ve uçlarına geometrik unsurlar yerleştirilmiştir. Motiflerin altına köşeli kıvrım dal üzerine bağlantılı bir su işlenmiş dalların iç kısımlarına stilize tomurcuklar yerleştirilmiştir. Peşkirin kısa kenarı zürafa ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Özlem Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 46 Peşkir

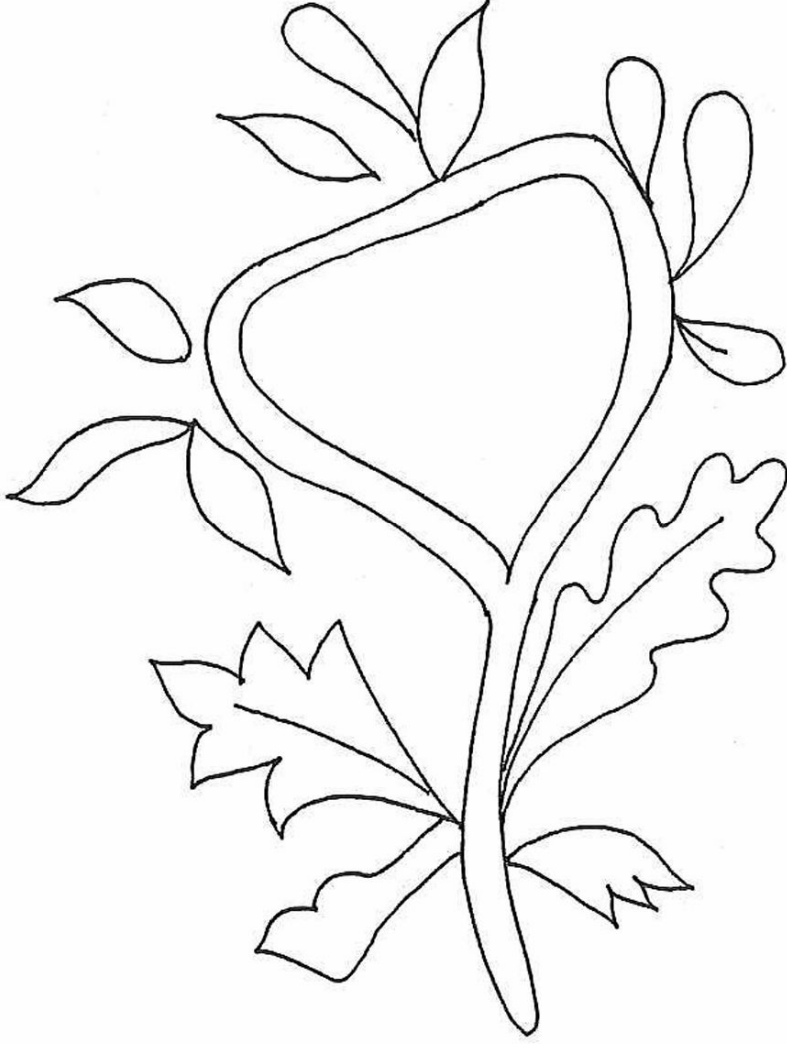
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 47
Örnek No	: 47
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Çevre
Boyutları	: 70x70 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: Metal iplik
Kenar	: İpek iplik, Metal iplik
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Balıksırtı, verev sarma
Kenar	: Çırpma dikişi ile tığ danteli dikimi
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik
Kenar	: Bej, Sarı metal iplik

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize yaprak, dal
Kompozisyon	: Kare formdaki çevrenin dört köşesine merkeze doğru yönlendirilmiş motif yerleştirilmiş ve tek renk kullanılmıştır. Stilize yaprak ve ucuna stilize bitkisel birim yerleştirilmiş ucundan üçlü yapraklar çıkmıştır. Çevrenin kenarı tığ oyası ile temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Özlem Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 47 Çevre

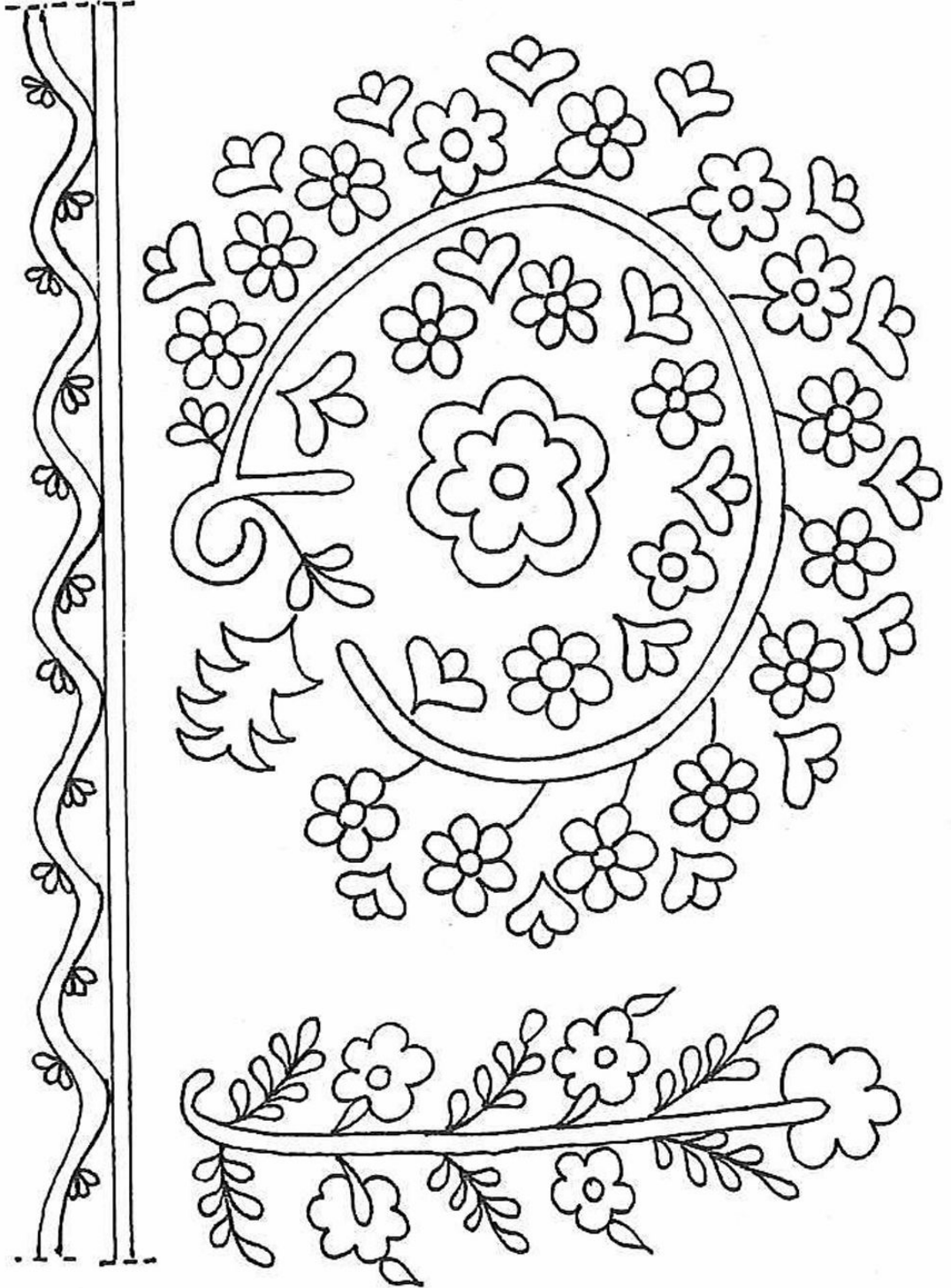
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 48
Örnek No	: 48
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 90x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: Keten el dokuması
İşleme	: İpek iplik, Metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Balıksırtı, verrev sarma, düz pesent, verrev pesent, gözeme,
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Beyaz metal iplik, Pembe, kobalt mavi, çimen yeşili, kıızıl taba

Konu	: Bitkisel bezeme; stilize çiçek, yaprak, dal
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif yerleştirilmiş sıcak ve soğuk renkler uygulanmıştır. Düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiştir. Çelenk şeklindeki motifin ortasına stilize bir çiçek motifi ve etrafını çevreleyen dalın dış kenarına stilize yapraklar ve aralarına stilize çiçekler yerleştirilmiştir. Dalın iç kısmına ise yine stilize yaprak ve çiçekler yerleştirilmiştir. Motiflerin aralarında düz bir dal üzerine simetrik stilize yaprak ve çiçekler sıralanmış, dalın ucuna stilize çiçek yerleştirilmiştir. Motiflerin altına kıvrım dal ile oluşan su yerleştirilmiş üstü ve altı düz birimler ile kapatılmıştır. Peşkirin kumaşının en iplikleri çekilerek bırakılmış, kenarı saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Özlem Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 48 Peşkir

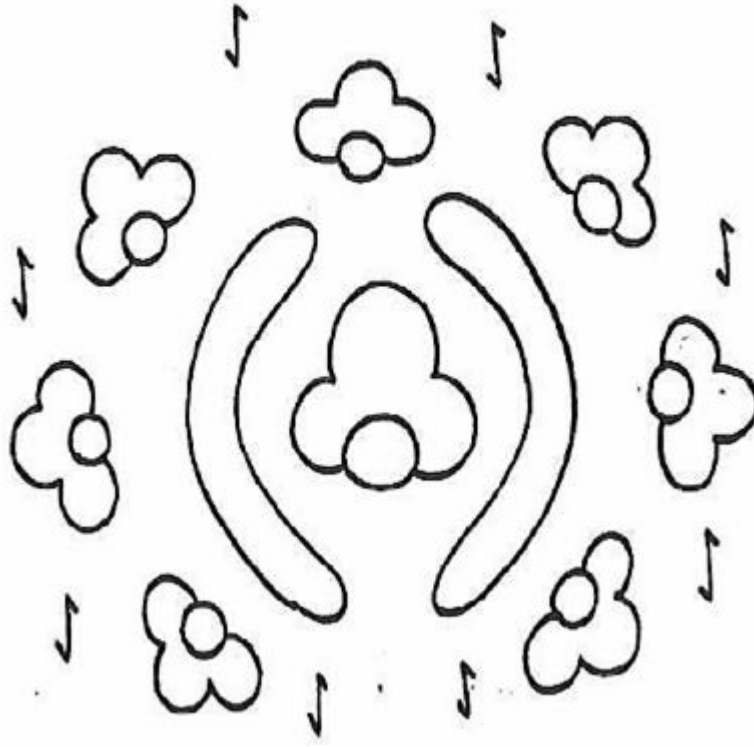
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 49
Örnek No	: 49
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 44x120 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: Pamuklu el dokuması
İşleme	: İpek iplik, Metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Balıksırtı, düz pesent, hesap işi antıkası, basit, ajur
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Beyaz metal iplik, Pembe, kobalt mavi, çimen yeşili, kıvıll taba
Kenar	: -

Konu	: Bitkisel bezeme; Mine, dal
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına üç adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiştir. Ortada bir mine görünümünde çiçek yerleştirilmiştir. Ortaya da bir adet mine görünümünde çiçek ve dal eklenmiştir. Aralara tel kırma serpiştirilmiştir. Motiflerin altına geometrik birimlerden oluşan bir su işlenmiştir. Peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Özlem Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 49 Peşkir

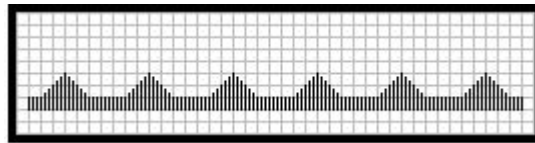
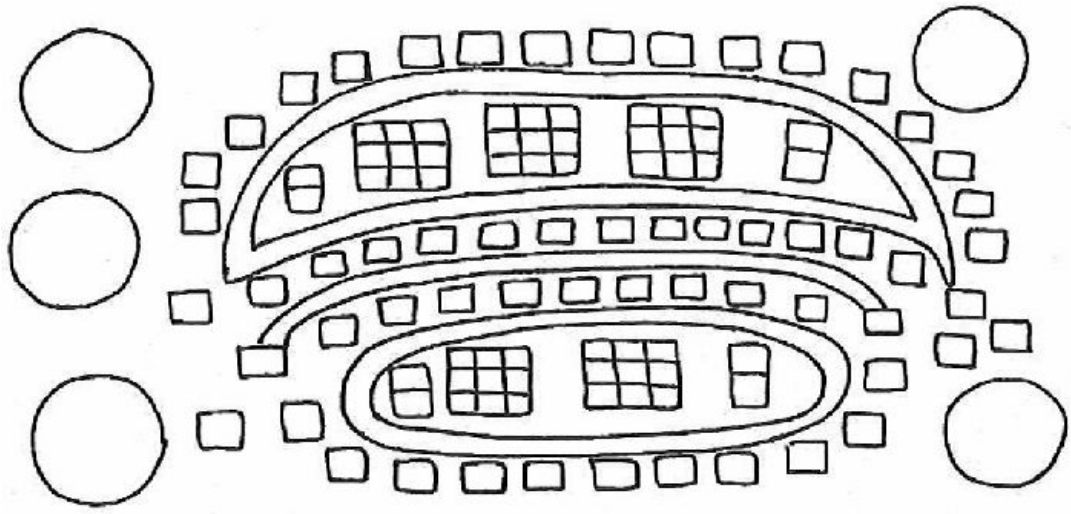
BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 50
Örnek No	: 50
Tarihi	: 19. y.y.
İnceleme Tarihi	: 2005
Örnek Türü	: Peşkir
Boyutları	: 35x110 cm.
Bugünkü Durumu	: Yıpranmış, lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zemin	: İpek el dokuması
İşleme	: İpek iplik, Metal iplik
Kenar	: -
Kullanılan Teknikler	
İşleme	: Ciğerdeldi, düz sarma, verrev sarma, susma, gözeme, atlamalı pesent
Kenar	: Saçak bırakma
Kullanılan Renkler	
Zemin	: Bej
İşleme	: Sarı metal iplik, Pembe, petrol mavisi, turkuvaz yeşil, kiremit kıvrılı, siyah

Kenar	: -
Konu	: Bitkisel bezeme; stilize çiçek Geometrik bezeme; Kare
Kompozisyon	: Dikdörtgen formdaki peşkirin karşılıklı iki kısa kenarına iki adet motif düzgün sıralamalı olarak yerleştirilmiştir. Kare şeklinde geometrik birimler oval biçimde üst üste iki adet sıralanmıştır. Oval bölümlerin içine geometrik çiçek görünümlü bitkisel birimler yerleştirilmiştir. Motiflerin ayanına ve aralarına dairesel birimler yerleştirilmiştir. Motiflerin altına üçgen görünümlü düz sarma ile bağlantılı bir su işlenmiştir. Peşkirin kısa kenarları saçakla temizlenmiştir.
Kaynak Kişi	: Özlem Özcan
Diğer Bilgiler	: Çeyiz olarak verilmiş.

Çizim No: 50

ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

Öğretim Analizi Tekniğine Uygun Hazırlanmıştır

9. ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

Tablo 1= İncelen Ürünlerin Örnek Türü Dağılımları

Türü	f	%
Peşkir	33	66
Çevre	13	26
Uçkur	2	4
Örtü	2	4

n= 50

Tablo 1’de araştırma kapsamına giren 50 adet ürünün örnek dağılımları incelendiğinde; % 66’sının peşkir (dikdörtgen), % 26’sının çevre (kare), % 4’ünün uçkur (dikdörtgen), % 4’ünün örtü (dikdörtgen), olduğu görülmektedir.

Tablo 2= İncelen Ürünlerin Bugünkü Durumlarının Dağılımları

Bugünkü Durumu	f	%
İlk hali	2	4
Lekeli	40	80
Yıpranmış	24	48
Başka	4	8

n= 50 (Başka = Farklı amaçla kullanıma sunulan)

Tablo 2 incelendiğinde ürünlerin % 4'ünün ilk hali gibi aynen durduğunun, % 80'inin lekeli, % 48'inin yıpranmış, % 8'inin farklı şekilde kullanıma sunulduğunu görülmektedir.

Ürünlerin bugüne, büyük bir bölümü bilinçsiz kullanım, saklama koşullarına uymama gibi nedenlerden dolayı lekelenmiş ve yıpranmış olduğu görülmektedir. Ürünlerin ancak iki tanesi bugüne ilk haliyle geldiği söylenebilir. Ürünlerin dört tanesi orijinalliğini kaybedip ev eşyası (pano) halinde kullanıma sunulduğu görülmüştür.

**Tablo 3= İncelen Ürünlerin Zemininde, İşleminde ve Kenarında
Kullanılan Gereçlerin Dağılımları**

Kullanılan Yer Gereçler	Zemin		İşleme		Kenar	
	f	%	f	%	f	%
Pamuklu Dokuma	9	18	-	-	-	-
İpekli Dokuma	41	82	-	-	-	-
İpek iplik	-	-	42	84	-	-
Metal İplik	-	-	38	76	-	-
Madeni Pul	-	-	-	-	2	4
Hazır Harç	-	-	-	-	2	4
İpek iplik	-	-	-	-	28	56
Metal İplik	-	-	-	-	8	16

n= 50

Tablo 3 incelendiğinde ürünlerin zemininde; % 18’inde pamuklu dokuma, % 82’sinin ipekli dokuma kullanıldığı görülmektedir.

İncelenen ürünlerin zemininde en çok ipekli dokumanın kullanıldığı, pamuklu dokumanın da tercih edilen kumaş olduğu söylenebilir.

Ürünlerin işleminde kullanılan gereçler Tablo 4b’den de anlaşıldığı üzere; % 84’ünde ipek ipliği, % 76’sında Metal ipliği kullanıldığı anlaşılmaktadır.

İncelenen ürünlerde; ipek ipliğinin işlemede kullanılan temel gereç olduğu, yardımcı gereç olarak metal ipliklerin kullanıldığı söylenebilir.

İncelen ürünlerin kenar süslemesinde kullanılan gereçlerin Tablo 4b’de görüldüğü gibi % 4’ünde Madeni pul, % 4’ünde hazır harç, % 56’sında ipek ipliği, % 16’sında metal ipliği kullanıldığı belirlenmiştir.

Verilerden anlaşıldığı üzere ürünlerin kenar süslemesinde çoğunlukla ipek ipliği ve metal ipliği kullanıldığı çok azında ise madeni pul ve hazır harç kullanıldığı söylenebilir.

Tablo 4= İncelen Ürünlerin İşlemesinde Kullanılan Tekniklerin Dağılımları

İşlemesinde Kullanılan Teknikler	f	%
Düz pesent	15	30
Verev pesent	15	30
Tahrirli pesent	3	6
Atlamalı pesent	5	10
Muşabak	6	12
Mürver	1	2
Balıksırtı	17	34
Düz sarma	24	48
Verev sarma	23	46
Ciğerdeldi	2	4
Hasır iğne	3	6
Civankaşı	1	2
Türk ajuru	1	2
Gözeme	21	42
Düz hesap iğnesi	13	26
Verev hesap iğnesi	13	26
Susma	11	22
Suzeni	1	2
Tel kırma	10	20
Basit ajur	1	2
Tohum işi	1	2

n= 50

Tablo 4’de araştırma kapsamına giren 50 adet ürünün işleminde kullanılan tekniklerin dağılımları incelendiğinde; % 30’unun düz pesent, % 30’unun verev pesent, % 6’sının tahrirli pesent, % 10’unun atlamalı pesent, % 12’sinin muşabak % 2’sinin mürver, % 34’ünün balıksırtı, % 48’inin düz sarma, % 46’sının verev sarma, % 4’ünün ciğerdeldi, % 6’sının hasır iğne, % 2’sinin civankaşı, % 2’sinin Türk ajuru, % 42’sinin gözeme, % 26’sının düz hesap iğnesi, % 26’sının verev hesap iğnesi, % 22’sinin susma, % 2’sinin suzeni, % 20’sinin tel kırma, % 2’sinin basit ajur, % 2’sinin tohum işi olduğu görülmektedir.

Ürünlerin büyük bir bölümünde düz pesent, verev pesent, balıksırtı, düz sarma, verev sarma, susma, gözeme, düz hesap iğnesi, verev hesap iğnesi kullanılmıştır. Kullanılan diğer teknikler ise tahrirli pesent, atlamalı pesent, muşabak, mürver, ciğerdeldi, hasır iğne, civankaşı, Türk ajuru, suzeni, tel kırma, basit ajur, tohum işi olduğu görülmektedir.

Tablo 5= İncelen Ürünlerin Kenarında Kullanılan Tekniklerin Dağılımları

Kenarında Kullanılan Teknikler	f	%
Saçak	21	42
Çırpma dikişi	14	28
Tığ oyası	5	10
Zürafa	5	10
Hazır harç dikimi	3	6
Antika	1	2
Makine dikişi	1	2
Fisto nakışı	1	2
Düz sarma	1	2

n= 50

Tablo 5’de araştırma kapsamına giren 50 adet ürünün kenarında kullanılan tekniklerin dağılımları incelendiğinde; % 42’sinin saçak, % 28’inin çırpma dikişi, % 10’unun tığ oyası, % 10’unun zürafa, % 6’sının hazır harç dikimi, % 2’sinin antika, % 2’sinin makine dikişi, % 2’sinin fisto nakışı, % 2’sinin düz sarma olduğu görülmektedir.

Ürünlerin büyük bir bölümünde saçak ve çırpma dikişi, kalan kısmında ise tığ oyası, zürafa, hazır harç dikimi, antika, makine dikişi, fisto nakışı kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 6= İncelen Ürünlerin Zemininde kullanılan Renklerin Dağılımları

Zeminde Kullanılan Renkler	f	%
Krem	49	98
Ametist	1	2

n= 50

Tablo 6’da araştırma kapsamına giren 50 adet ürünün zemininde kullanılan renklerin dağılımları incelendiğinde; % 98’inin Krem, % 2’sinin ametist, olduğu görülmektedir.

Ürünlerin büyük bir bölümünde krem renginin tercih edildiği, sadece bir üründe zemin rengi olarak ametistin tercih edildiği görülmüştür.

Tablo 7= İncelenen Ürünlerin İşlemesinde Kullanılan Renklerin Dağılımları

İşlemesinde Kullanılan Renkler	f	%
Ametist	7	14
Gül Kuruşu	8	16
Siklamen Pembe	6	12
Şeker Pembe	2	4
Pembe	3	6
Kiremit Kızılı	9	18
Kızıl Taba	9	18
Nar Çiçeği	3	6
Bordo	1	2
Yavruağzı	11	22
Şarap Kızılı	1	2
Sarı	9	18
Saman Sarsı	2	4
Hardal Sarısı	6	12
Petrol Mavisi	18	36
Kobalt Mavi	3	6
Havai Mavi	1	2
Mavi	2	4
Firuze	1	2
Yağ Yeşili	13	26
Çağla Yeşili	6	12
Yaprak Yeşili	8	16
Zeytin Yeşili	6	12
Turkuvaz Yeşil	3	6
Çimen Yeşili	4	8
Karanfil Yeşili	9	18
Leylak Rengi	1	2
Mor	7	14
Eflatun	2	4
Turuncu	8	16
Siyah	11	22
Gri	5	10
Gri Bej	10	20
Kızıl Kahve	1	2
Kahve Rengi	8	16

n=50

Tablo 7’de incelemeye alınana ürünlerde kullanılana renklerin dağılımları; %14’ünün ametist, % 16’sının gül kurusu, % 12’sinin Siklamen Pembe, % 4’ünün Şeker Pembe, % 6’sının Pembe, % 18’inin Kiremit Kızılı, % 18’inin Kızıl Taba, % 6’sının nar çiçeği, % 2’sinin bordo, %22’sinin yavruağzı, % 2 Şarap kızılı, % 18 sarı, % 4 saman sarısı, % 12 hardal sarısı, % 36 petrol mavisi, % 6’sının kobalt mavi, % 2’sinin havai mavi, % 4’ünün mavi, % 2’sinin firuze, % 26’sının yağ yeşili, % 12’sinin çağla yeşili, % 16’sının yaprak yeşili, 12’sinin zeytin yeşili, % 6’sının turkuvaz yeşil, % 8’inin çimen yeşili, %18’inin karanfil yeşili, % 2’sinin leylak rengi, % 14’ünün mor, %4’ünün eflatun, % 16’sının turuncu, % 22’sinin siyah, % 10’unun gri, % 20’sinin gri bej, % 2’sinin kızıl kahve, % 16’sının kahverengi olduğu saptanmıştır.

Tablo 7’de incelemeye alınan ürünlerde kullanılan renklerin dağılımları; ametist, gül kurusu, Siklamen Pembe, kahverengi, Kiremit Kızılı, hardal sarısı, siyah, çağla yeşili, gri bej, yaprak yeşili, petrol mavisi, turuncu, mor, Kızıl Taba, sarı, yağ yeşili, yavruağzı, zeytin yeşili, karanfil yeşili büyük bir bölümünde uygulanmıştır. Şeker Pembe, Pembe, nar çiçeği, bordo, Şarap kızılı, saman sarısı, kobalt mavi, havai mavi, mavi, firuze, turkuvaz yeşil, çimen yeşili, leylak rengi, eflatun, kızıl kahve’nin ise daha az kullanıldığı saptanmıştır.

Tablo 8= İncelen Ürünlerin Kenarında Kullanılan Renklerin Dağılımları

Kenarında Kullanılan Renkler	f	%
Krem	16	32
Sarı Metal İplik	8	16
Yavruağzı	2	4
Karanfil Yeşili	1	2
Gül kurusu	1	2
Mor	1	2
Mavi	1	2
Siyah	2	4
Sarı	1	2

n= 50

Tablo 8’de araştırma kapsamına giren 50 adet ürünün kenarında kullanılan renklerin dağılımları incelendiğinde; % 32’inin krem, % 16’sının sarı metal iplik, % 4’ünün yavruağzı, % 2’sinin karanfil yeşili, % 2’sinin gül kurusu, % 2’sinin mor, % 2’sinin mavi, % 4’ünün siyah, % 2’sinin sarı olduğu görülmektedir.

Ürünlerin büyük bir bölümünde krem rengi ve sarı metal iplik tercih edildiği, bir bölümünde yavruağzı, karanfil yeşili, gül kurusu,mor, mavi, siyah ve sarı tercih edilmiştir. Kalan kısmında ise kumaşın kendi halinde bırakıldığı görülmüştür.

Tablo 9 = İncelenen Ürünlerde Kullanılan Konulardan bitkisel Bezemenin Dağılımı

Süslemede Kullanılan Konu		İşleme	
		F	%
Bitkisel bezeme	Stilize yapraklar	42	84
	Dallar	43	86
	Stilize çiçek	27	54
	Stilize nar çiçeği	3	6
	Stilize gül	3	6
	Stilize selvi	2	4
	Stilize asma yaprağı	1	2
	Tomurcuklar	26	52
	Stilize Yıldız çiçeği	2	4
	Stilize nar	1	2
	Stilize çam kozalağı	1	2
	Mine	3	6
	Stilize incir	1	2
	Stilize kuşburnu	1	2
	Helezon	1	2
	Stilize Karanfil	1	2

n=50

Tablo 9' da ki verilere göre incelenen ürünlerde kullanılan bitkisel bezemeler; % 84'ünde stilize yapraklar, % 86'sında dallar, % 54'ünde stilize çiçek, % 6'sında stilize nar çiçeği, % 6'sında stilize gül, % 4'ünde stilize selvi, % 22'sinde stilize asma yaprağı, % 52'sinde tomurcuklar, % 4'ünde stilize yıldız çiçeği, % 2'sinde stilize nar, % 2'sinde stilize çam kozalağı, % 6'sında mine, % 2'sinde stilize incir, % 2'sinde stilize kuşburnu, % 2'sinde helezon, % 2'sinde stilize karanfil kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Bu verilere göre ürünlerde büyük bir çoğunlukla stilize yapraklar, dallar ve stilize çiçekler, tomurcuklar, kalan kısmı ise stilize nar çiçeği, stilize gül, stilize selvi, stilize asma yaprağı, stilize yıldız çiçeği, stilize nar, stilize çam kozalağı, mine, stilize incir, stilize kuşburnu, helezon, stilize karanfil kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 10 = İncelenen Ürünlerde Kullanılan Konulardan Geometrik Bezemenin Dağılımı

Süslemede Kullanılan Konu		İşleme	
		f	%
Geometrik Bezeme	Yuvarlak	4	8
	Üçgen	3	6
	Kare	3	6

n=50

Tablo 10'daki verilere göre incelenen ürünlerde kullanılan geometrik bezemelerin; % 8'inde yuvarlak, % 6'sında üçgen, % 6'sında kare olduğu anlaşılmaktadır.

Bu verilere göre ürünlerin bir kısmında kullanılan geometrik bezemelerin yuvarlak, üçgen ve kare olduğu görülmektedir.

Tablo 11 = İncelenen Ürünlerde Kullanılan Konulardan Nesneli Bezemenin Dağılımı

Süslemede Kullanılan Konu		İşleme	
		F	%
Nesneli Bezeme	Meyve tabağı	1	2
	Hançer	1	2
	Saksı	5	10
	Fiyonk	2	4
	Stilize kemer	1	2
	Cami	2	4
	Hilal	1	2
	Yıldız	1	2

n=50

Tablo 11' deki verilere göre incelenen ürünlerde kullanılan nesneli bezemelerde; % 2'sinde meyve tabağı, % 'sinde hançer, % 10'unda saksı, % 4'ünde fiyonk, % 2'sinde stilize kemer, % 4'ünde cami, % 2'sinde hilal, % 2'sinde yıldız kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Bu verilere göre ürünlerin bir kısmında kullanılan nesneli bezemelerin meyve tabağı, hançer, saksı, fiyonk, stilize kemer, cami, hilal ve yıldız olduğu görülmektedir.

Tablo 12= İncelenen Ürünlerde Kullanılan Konulardan Yazılı ve Figürlü Bezemenin Dağılımı

Süslemede Kullanılan Konu		İşleme	
		F	%
Yazılı Bezeme	Meyve tabağı	1	2
Figürlü Bezeme	Hançer	1	2

n=50

Tablo 12' deki verilere göre incelenen ürünlerde kullanılan yazılı bezemelerde; % 2'sinde yazı, figürlü bezemelerde; % 2'sinde kuş kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Bu verilere göre ürünlerin bir kısmında kullanılan yazılı bezemelerin; yazı, figürlü bezemelerin; kuş olduğu görülmektedir.

Tablo 13: İncelenen Ürünlerin Motiflerinde Kullanılan Kompozisyon Düzenlemelerinin Dağılımları

Kompozisyon	f	%
Düzgün tekrarlama	32	64
Bağlantılı tekrarlama	24	48
Merkeze yönlendirilmiş	8	16
Düz simetrik	16	32
Ters simetrik	24	48
Diagonal	1	2

n=50

Tablo 13'deki verilere göre incelenen ürünlerde kullanılan motiflerin kompozisyon düzenlemelerinin %64'ünün düz tekrarlama, % 48'inin bağlantılı tekrarlama, % 16'sının merkeze yönlendirilmiş, % 16'sının düz simetrik % 48'inin ters simetrik ile uygulandığı anlaşılmaktadır.

Bu verilere göre motiflerin büyük bir çoğunluğunun düz tekrarlama, ters simetrik ve bağlantılı tekrarlama ile yapıldığı, geriye kalan motiflerin, düz simetrik ve merkeze yönlendirilmiş olarak uygulandığı söylenebilir.

Tablo 13 incelendiğinde bir ürününde iki ve ikiden fazla kompozisyon düzenlemesinin birlikte kullanıldığını söyleyebiliriz. Düzgün tekrarlama ve düz simetrik aynı üründe motiflerin düzenlenmesinde birlikte kullanılan kompozisyon düzeni olarak görülmekte, kenar bordürlerinde ise bağlantılı tekrar ve ters simetrik kompozisyon düzeni olarak görülmektedir.

10. SONUÇ VE ÖNERİLER

10.1. Sonuç

Güdül yöresinde incelemeye alınan Hesap İşi, Türk işi ve Suzeni ürünler, Güdül merkezinde yaşayan kişilerden temin edilmiştir.

İncelemeye alınan bölgesel özellik taşıyan 50 adet Hesap İşi, Türk işi ve Suzeni ürünlerin ; örnek türleri, boyutları, bugünkü durumları,zemininde işleminde ve kenarında kullanılan gereçler, işleme ve kenarında kullanılan teknikler, konuları, kompozisyonları incelenmiş ve şu sonuçlar elde edilmiştir.

Ürünlerin bugüne, büyük bir bölümü bilinçsiz kullanım, saklama koşullarına uymama gibi nedenlerden dolayı lekelenmiş ve yıpranmış olduğu görülmektedir. Ürünlerin ancak iki tanesi bugüne ilk haliyle geldiği söylenebilir. Ürünlerin dört tanesi orijinalliğini kaybedip ev eşyası (pano) halinde kullanıma sunulduğu görülmüştür.

İncelenen ürünlerin zemininde en çok ipekli dokumanın kullanıldığı, pamuklu dokumanın da tercih edilen kumaş olduğu söylenebilir.İncelenen ürünlerde; ipek ipliğinin işlemede kullanılan temel gereç olduğu, yardımcı gereç olarak metal ipliklerin kullanıldığı söylenebilir.

Verilerden anlaşıldığı üzere ürünlerin kenar süslemesinde çoğunlukla ipek ipliği ve metal ipliği kullanıldığı çok azında ise madeni pul ve hazır harç kullanıldığı söylenebilir.

İncelenen ürünlerde düz pesent, verev pesent, balıksırtı, düz sarma, verev sarma, susma, gözeme, düz hesap iğnesi, verev hesap iğnesi kullanılmıştır. Kullanılan diğer teknikler ise tahrirli pesent, atlamalı pesent, muşabak, mürver, ciğerdeldi, hasır iğne,civankaşı, Türk ajuru, suzeni, tel kırma, basit ajur, tohum işi olduğu görülmektedir.

İncelemeye alınan ürünlerde saçak ve çırpma dikişi, kalan kısmında ise tığ oyası, zürafa, hazır harç dikimi, antika, makine dikişi, fisto nakışı kullanıldığı görülmektedir.

İncelenen ürünlerin zemininde krem renginin tercih edildiği, sadece bir üründe zemin rengi olarak ametistin tercih edildiği görülmüştür.

İncelemeye alınan ürünlerde kullanılabilecek renklerin dağılımları; ametist, gül kurusu, Sıklamen Pembe, kahverengi, Kiremit Kızılı, hardal sarısı, siyah, çağla

yeşili, gri bej, yaprak yeşili, petrol mavisi, turuncu, mor, Kızıl Taba, sarı, yağ yeşili, yavruağzı, zeytin yeşili, karanfil yeşili büyük bir bölümünde uygulanmıştır. Şeker Pembe, Pembe, nar çiçeği, bordo, Şarap kızılı, saman sarısı, kobalt mavi, havai mavi, mavi, firuze, turkuvaz yeşil, çimen yeşili, leylak rengi, eflatun, kızıl kahve'nin ise daha az kullanıldığı saptanmıştır.

İncelemeye alınan ürünlerin kenar süslemesinde krem rengi ve sarı metal iplik tercih edildiği, bir bölümünde yavruağzı, karanfil yeşili, gül kurusu, mor, mavi, siyah ve sarı tercih edilmiştir. Ürünlerin bir kısmında ise kumaşın kenarının saçak yapılarak bırakıldığı görülmüştür.

Ürünlerde kullanılan motiflerde çoğunlukla stilize yapraklar, dallar ve stilize çiçekler, tomurcuklar, kalan kısmı ise stilize nar çiçeği, stilize gül, stilize selvi, stilize asma yaprağı, stilize yıldız çiçeği, stilize nar, stilize çam kozalağı, mine, stilize incir, stilize kuşburnu, helezon, stilize karanfil kullanıldığı görülmektedir.

Bu verilere göre ürünlerin bir kısmında kullanılan geometrik bezemelerin yuvarla, üçgen ve kare olduğu görülmektedir.

İncelemeye alınan ürünlerin bir kısmında kullanılan nesneli bezemelerin meyve tabağı, hançer, saksı, fiyonk, stilize kemer, cami, hilal ve yıldız olduğu görülmektedir.

İncelenen ürünlerin bir kısmında kullanılan yazılı bezemelerin; yazı, figürlü bezemelerin; kuş olduğu görülmektedir.

Ürünlerde kullanılan motiflerin büyük bir çoğunluğunun düz tekrarlama, ters simetrik ve bağlantılı tekrarlama ile yapıldığı, geriye kalan motiflerin, düz simetrik ve merkeze yönlendirilmiş olarak uygulandığı söylenebilir.

İncelemeye alınan ürünlerde iki ve ikiden fazla kompozisyon düzenlemesinin birlikte kullanıldığını söyleyebiliriz. Düzgün tekrarlama ve düz simetrik aynı üründe motiflerin düzenlenmesinde birlikte kullanılan kompozisyon düzeni olarak görülmekte, kenar bordürlerinde ise bağlantılı tekrar ve ters simetrik kompozisyon düzeni olarak görülmektedir.

10.2.ÖNERİLER

Günümüzde el sanatlarına gereken önem verilmemektedir. Yöresel özellik taşıyan bir çok sanat dalımız, bu sanat dalını icra eden ustalarımızla birlikte yok olmaya yüz tutmuştur. Ustalarımız yetiştirecek çırak bulamamakta, genç nesil bu nadide el sanatlarımıza ilgisiz kalmaktadır.

Yaygın ve örgün eğitim kurumlarında yöresel özellik gösteren kültürümüzün yansıması olan el sanatlarımızı yaygın hale getirecek, sevdirecek sosyal ve kültürel faaliyetler düzenlenmeli ve halkın elinde var olan bu ürünleri saklama koşulları hakkında bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Radyo, Televizyon gibi çeşitli iletişim araçlarında yöresel kültürleri ve sanat dallarını tanıtan ve günümüze adapte eden yayınlar yapılmalıdır.

Tarihin derinliklerinden günümüze ulaşan eserlerin envanterlerinin düzenli olarak tutulması, muhafaza edilmesi, bakımının yapılması ve sergilenmesine önem verilmelidir.

Yaygın eğitim aracılığı ile hobi ve gelir sağlama amaçlı olarak halka açılan kurslarda kültürel özellik taşıyan el sanatlarımızı tanıtıcı kurslar açmaya gayret edilmeli ve açılan kursları yaygınlaştırmak amaçlanmalıdır.

El sanatlarımızın tekstil sektöründe giyim kuşam, ve aksesuarlarda kullanmaya özen gösterilmelidir.

Sonuç olarak Halı, Kilim, Çini, Tel Kari, Ebru, Nakış gibi nadide sanat ürünlerimizi Dünyaya açmak, tanıtmak ve yaşatmak esastır.

KAYNAKÇA

AKBİL, Fatma Pamir

1970 Türk El sanatlarından Örnekler. İstanbul: Akademi yayınları
(Milli Eğitim Basımevi).

AKTAN, Oğuz

1989 Sanat ve Uygarlık. Ankara: Makro Yayıncılık.

ALAN, Seda

1999 Manisa Müzesindeki Türk İşi işlemlerden Örnekler.
(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Konya: Selçuk Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ASLANAPA, Oktay

1993 “Türk El Sanatları Üzerine Yöntem ve Öneriler”. VI. Milletler Arası Türk halk Kültürü Kongresi Bildirileri.
Ankara: Feryal Matbaası 23-27, (Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları:168).

AYTAÇ, Çetin

1981 Sanat ve Uygarlık. Ankara: Bizim Büro Dizgi Baskı.

BALTACIOĞLU, İsmail Hakkı

1971 Türk Plastik Sanatları. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

BARIŞKAN, Aysel

1976 “Anadolu İşleme Sanatı”. Kültür ve Sanat Dergisi. İstanbul: Tifdruk Matbaacılık Sanayi, A.Ş. S.4:78 © Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü).

BARIŞTA, H. Örcün

1984a Cumhuriyet Dönemi Türk Halk İşlemciliği Desen ve Terminolojisinden Örnekler. Ankara: G.Ü. Basın Yayın Yüksek Okulu Basımevi, (Kültür ve Truzim Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları:55).
1984b Türk İşleme Sanatı “Yeni Boyut Plastik Sanat Dergisi”. Ankara S:21-23.

- 1995 Türk İşleme Sanatı Tarihi. Ankara:Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi, (Gazi Üniversitesi Yayın No:201)
- 1998 Türk El Sanatları. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi. (Kültür Bakanlığı Yayınlar Dairesi Başkanlığı Sanat Eserleri Dizisi 192).

BAYKASOĞLU, Nursel

- 1994 Suzeni (İlme-Kasnak İş), G.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi, Ankara).

BERKER, Nurhayat

- 1980 “Türk İşlemelerinden Semboller”. Sanat Dünyamız Dergisi, 20:32-37.
- 1981 “İşlemeler” Yapı ve Kredi Bankası Kültür ve Sanat Hizmetlerinden, Topkapı Sarayı Müzesi: 6).

CELAL, Melek

- 1939 Türk İşlemeleri. İstanbul. Kenan Basımevi ve Klişe Fabrikası.

DIYARBEKİRLİ, Nejat

- 1972 Türk Sanatı Tarihi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- 1993 “İslamiyet’ten Önce Türk Sanatı”.M.ÖNDER (Koor.)Ankara: Başlangıçtan Bugüne El Sanatı. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ajans Türk Matbaacılık Sanayi A.Ş. Ankara).

GÖNÜL, Macide

- 1973 “Türk Nakış ve İşlemeleri”. Türk Folklor Araştırma Dergisi,XIII. 268, Kasım:6140-6144.

ONUK, Taciser

- 1990 Osmanlı Dönemi Çadır Süslemeleri. (Yayınlanmış Doktora Tezi). Ankara:A.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü .
- 1991 “Türk El Sanatları”. Sanat Dergisi, İstanbul:Sayı 6. 120-126. (Kültür Bakanlığı Yayınları).

ÖĞEL, Bahaeddin

- 1985 Türk Kültür Tarihine Giriş. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

1991 Türk Kùltür Tarihine Giriş V. Cilt, Kùltür Bakanlığı

Yayınları:638, Başbakanlık Basımevi, Ankara).

ÖĞÜT, Bilge

1971 Türk Nakışları Meslek Analizi.M.E.B., Mesleki ve Teknik Öğretim

Müsteşarlığı Etüt ve Programlama Dairesi Yayınları

No:57,Ankara).

ÖZCAN, Fatma (Tuğtaş)

1995 Türk Nakışları Öğretim Yaprakları,Ankara:Önder Matbaacılık

Ltd. Şti.

2000 “Halk Sanatımız İşlemeler” Isparta Dergisi Sayı: 6 Aralık.

ÖZTÜRK, İsmail

1993 “Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş”. Ankara, Özdemir

Basım Yayın ve Dağıtım Ltd. Şti. Kùltür Serisi Yayın No:1).

ÖVÜÇ, Refia

1986 Türk İşleme Desenleri, İstanbul: Sayılı Matbaası (Akbank

Yayınları).

SAİN, Bilge

1975 Nakış (Hesap İş) Ankara Pan Matbaacılık (Mektupla Öğretim

Merkezi, Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Yayınları).

1987 Hesap İş El İşlemeleri. Ankara: Türkiye İş Bankası Kùltür

Yayınları.

SALMAN, Özlem

1992 Yenileşme Sürecinde Osmanlı Askeri Kıyafetlerindeki Dokusal

Aksesuarlar. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul:

Mimar Sinan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

SÖZEN, M. ve U. TANYELİ

1986 Sanat Kavramları ve Terimler Sözlüğü. İstanbul:Remzi Kitabevi

SÜRÜR, Ayten

1976 Türk İşleme Sanatı. İstanbul:Apa Ofset Basımevi (Ak Yayınları,

Türk Süsleme Sanatı Serisi:4).

ŞENTÜRK, Sema

1993 Şile Bezi Dokuması ve İşlemesi. (Yayınlanmamış Yüksek

Lisans Tezi) Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

www.gudul.gov.tr

www.geocities.com/gudulbey/tarih.html

EKLER

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	:
Örnek No	:
Tarihi	:
İnceleme Tarihi	:
Örnek Türü	:
Boyutları	:
Bugünkü Durumu	:
Kullanılan Gereçler	
Zemin	:
İşleme	:
Kenar	:
Kullanılan Teknikler	
İşleme	:
Kenar	:
Kullanılan Renkler	
Zemin	:
İşleme	:
Kenar	:
Konu	:
Kompozisyon	:
Kaynak Kişi	:
Diğer Bilgiler	: